

BOT

พระสยาม MAGAZINE

ฉบับที่ 6 เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม 2564

BANK OF THAILAND 80TH ANNIVERSARY

80 ปี ที่ผ่านมาและก้าวที่เดินต่อไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

“สมควรจัดให้มีธนาคารประเทศไทยที่เรียกวันว่า ‘ธนาคารกลาง’
มีหน้าที่จัดระบบเปียบการเงินตราและควบคุมเศรษฐกิจ
กับทั้งเป็นธนาคารของรัฐและธนาคารของธนาคารอื่นทั้งหลาย
เพื่อประโยชน์ในอันจะนำมาซึ่งความมั่นคงทางการเงินของประเทศไทย”

เจตนาณการจัดตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย
จากบันกีกร่างพระราชนักบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485
โดยพระวงศ์เรอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยพระองค์แรก

Editor's Welcome

เข้าของ :

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ปรึกษาเกตติบศักดิ์ :

ดร.เกรียงไกร พุฒิ สุกิจวิภาณกุพต์

ที่ปรึกษา :

จันทร์วรรณ สุจิตรทกุล

บรรณาธิการ :

ดร.ชญาวดี ชัยอันันต์

กองบรรณาธิการ :

อุบลรัตน์ จันทร์คง

บุญสิ เวสารัชกิจ

พิบพัชร์ย กิตติสารกุล

茱喻那ศ ศิริประชา

ณัฐนี ธรรมะบันกุน

ษากาน เดชาติวงศ์

นฤพนร รักษาพงษ์

ครุต รัตนเวชธร

ภาพจากปก

ตราสัญลักษณ์ 80 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทยออกแบบมาเป็นรูปในร่างครรภ์รอบ 80 ปี ปป. โดยองค์พระสายนะกาฬาริราชสีห์สื่อถึงการดูแลสภียรภาพเศรษฐกิจการเงินของชาติอันเป็นหน้าที่หลักของ ปป. ที่สืบทอดกันมาและจะคงเป็นเช่นนี้ไปอีก 80 ปี ที่สำคัญคือสื่อถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของคนไทยต่อไป เราขอเชิญชวนให้ท่านได้รับชมและสนับสนุนในโอกาสครบรอบ 80 ปี นี้

หากจะเล่าถึงประวัติของคำว่า “ธนาคารกลาง” ในโลก คงต้องย้อนไปตั้งแต่สมัยก่อนสองครั้งโลกครั้งที่ 2 ที่ยังมีธนาคารกลางไม่มีแห่ง แต่หลังจากสองครั้งโลกครั้งที่ 2 หลายประเทศหันมาให้ความสำคัญกับบทบาทของธนาคารกลางมากขึ้น เพื่อช่วยจัดการปัญหาทางการเงินและวิกฤตเศรษฐกิจที่เริ่มเกิดขึ้นเมื่อครั้ง สำหรับธนาคารแห่งประเทศไทย (อปท.) มีจุดกำเนิดจากการตั้งสำนักงานธนาคารชาติไทยเมื่อปี 2483 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมพนักงานไว้สำหรับธุรกิจธนาคารกลาง และทำหน้าที่บริหารเงินถูกของรัฐบาล

ในช่วงเริ่มต้นของการทำงาน สำนักงานธนาคารชาติไทยมีพนักงานเพียง 18 คนเท่านั้น พนักงานส่วนใหญ่จะนั่งทำงานศึกษาทางด้านบัญชี เศรษฐศาสตร์ และการเงิน และต้องมาทำงานในช่วงแรกของการก่อตั้งขององค์กรที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ชาติไทย และยังต้องมีบุคลากรที่ใหม่อยู่มาก จนต่อมาได้เปลี่ยนฐานะเป็นธนาคารกลางจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 และมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 10 ธันวาคม 2485 ด้วยปณิธานที่แรงกล้าและความยึดมั่นในพันธกิจ จึงผลักดันให้ ปป. ทำงานอย่างซื่อตรงเสมอมา และได้ส่งต่อจิตวิญญาณ ปป. จากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงทุกวันนี้

ปป. ถือว่าเป็นหนึ่งในองค์กรที่มีอายุยาวนานของไทย ที่ก้าวผ่านความเปลี่ยนแปลงมาแล้วหลายยุคหลายสมัย ด้วยหลักการสำคัญ คือ “ยืนตรง มองไกล ยืนมือ ติดคิด” ที่ยึดถือความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของคนไทยเป็นป้าหมายในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ ปป. ต้องปรับตัวให้ทันกับพัฒนาการของเศรษฐกิจ สังคม และการใช้ชีวิตร่วมกับประเทศไทย เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ดูแลการเดินทางของประเทศได้ในทุกมิติ

จากวันนั้นถึงวันนี้ ปป. กำลังก้าวเข้าสู่ปีที่ 80 ของการทำงาน ตอนนี้เราภูมิใจเป็นองค์กรใหญ่ที่มีพนักงานกว่า 3,000 คนจากหลากหลายเชื้อชาติ แต่ยังต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ทั้งในช่วงปกติและช่วงวิกฤตทุกรูปแบบ เพื่อให้ยังคงดำเนินพันธกิจในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้ต่อเนื่อง

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ จะนำเสนอบาทูนิตี้สู่อนาคต โดยจารึกภาพการเดินทางเกือบ 80 ปีที่ผ่านมา ของ ปป. ทั้งการดำเนินงานในอดีต สิ่งที่ดำเนินการอยู่ ปัจจุบันและในอนาคต รวมถึงการมองไกลไปข้างหน้าสู่บทบาทของธนาคารกลางในอนาคต

แน่นอนว่าในยุคแห่ง metaverse หรือยุคที่เทคโนโลยี blockchain กำลังมาเป็นส่วนหนึ่งของความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตและทำธุรกิจของพวกราบ บทบาทของ ปป. ในอนาคตย่อมจะต้องเปลี่ยนไปอีก แต่สิ่งหนึ่งที่ ปป. จะยังยึดมั่น คือการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของคนไทยต่อไป เราขอเชิญชวนให้ร่วมกันนะครับ

ดร.ชญาวดี ชัยอันันต์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

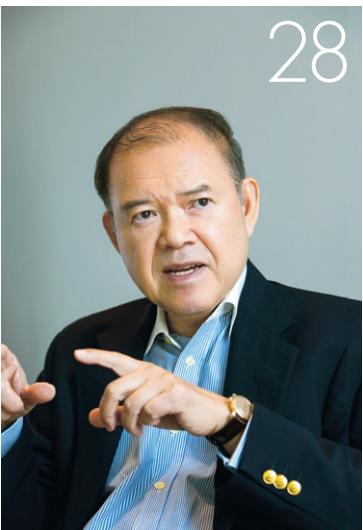
CONTENTS

BOT วงศ์สยาม MAGAZINE

ISSUE 6/2564

14

28

03

52

54

03 SPECIAL SCOOP

80 ปีในรอยจำ...ธนาคารแห่งประเทศไทย

10 COVER STORY

ยืนตรง มองไกล ยื่นมือ ติดดิน :
เข้มทิศทางที่จะทำให้ อปท.
ยังคงมีความหมายต่อสังคมเศรษฐกิจไทย

14 GOVERNOR'S TALK

80 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทยกับการเปลี่ยนแปลง
เพื่อยืนหยัดดูแลเศรษฐกิจการเงินไทย

20 STAKEHOLDER VOICE

เลี้ยงลงทะเบียนและมุ่งมองหานมิติ
ต่อการเติบโตของแบงก์ชาติ

24 เศรษฐกิจติดดิน

สำนักงานภาคภูมิการ “ยื่นมือและติดดิน”
เพื่อประชาชน ชุมชน และเศรษฐกิจในพื้นที่

28 RELAX @ เรือบIIW

มองโลกย้อนมองไทยผ่านเลนส์
ดร.ศุภชัย พานิชภักดี
“นักเศรษฐศาสตร์การพัฒนา”

36 INSPIRATION

กล้า ตั้งสุวรรณ
ชนะเกมธุรกิจด้วย Big Data

40 THE KNOWLEDGE

- สองเศรษฐิกิจปี 2565
ก้าวแรกหลังมรสุมโควิด 19
- ไมายเงินออนไลน์ ภัยร้ายยุคดิจิทัล

48 PAYMENT SYSTEM

วิวัฒนาการระบบการชำระเงินไทย

52 FINANCIAL WISDOM

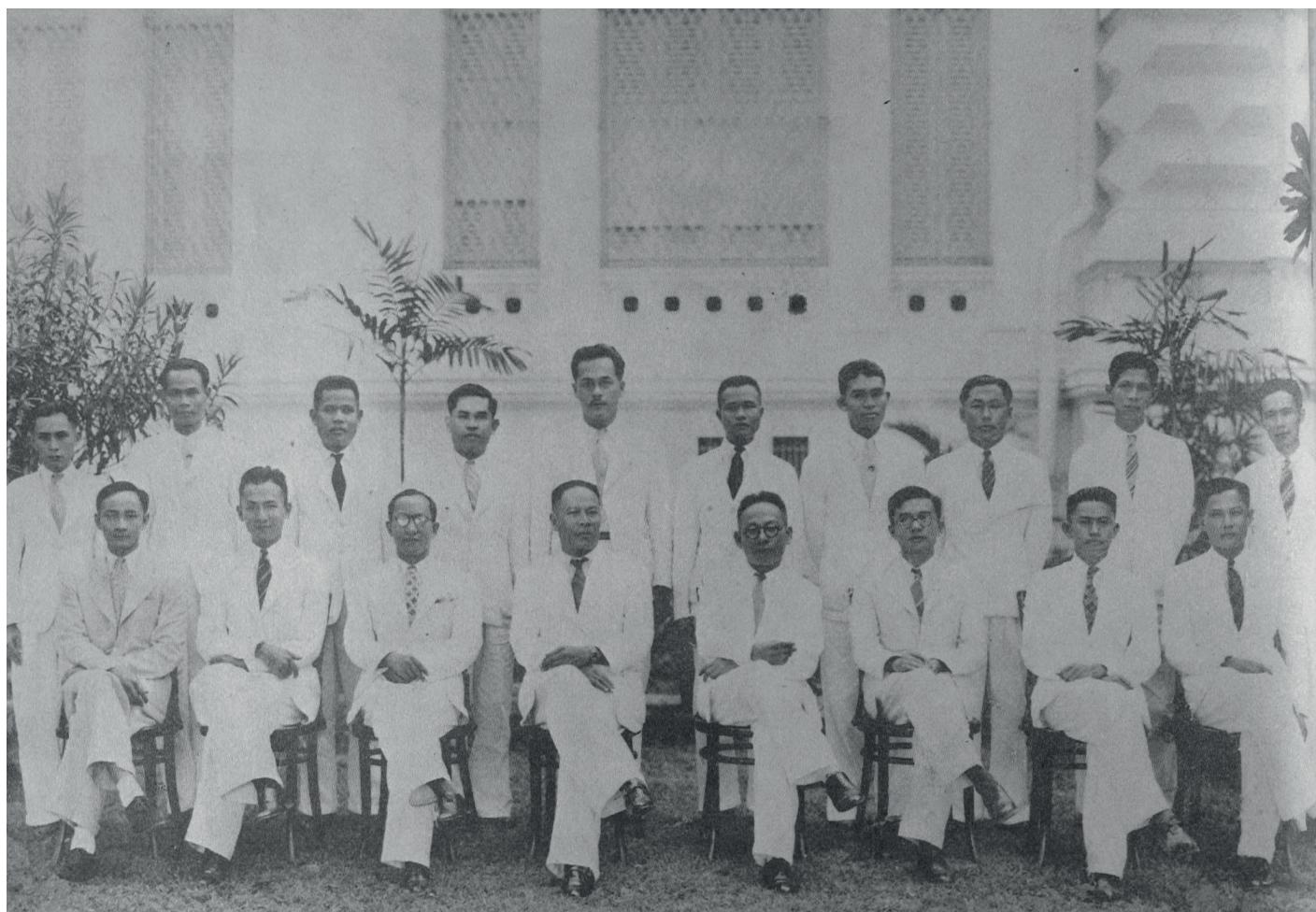
80 ข้อที่ควรรู้ ถ้าอยาก Happy เรื่องเงิน

54 BOT GET TO KNOW

- 8 เรื่องคึกแต้มลับ หลังรั้วแบงก์ชาติ
- มูลนิธิ 50 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย
30 ปีแห่งการสร้างโอกาสทางการศึกษา

80 ปีในรอยจำ...ธนาคารแห่งประเทศไทย

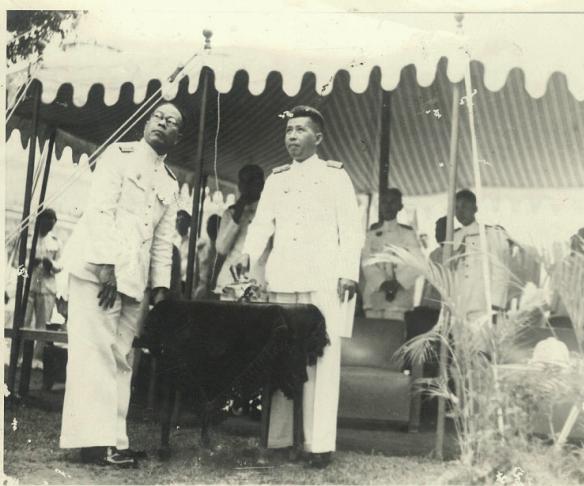
ในวาระพิเศษที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ก้าวผ่านเข้าสู่ปีที่ 80 宣告 อนบว่าได้ผ่านประสบการณ์มากรามาย กั้งในฐานะ “ผู้สร้าง” ผู้วางรากฐานระบบการเงินให้สอดคล้องไปกับระดับการพัฒนาของประเทศไทย และ “ผู้ซ่อน” ที่กำหน้าที่ฝ่าคลื่นลมบรรลุทางเศรษฐกิจร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ กั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เศรษฐกิจไทยสามารถล่องลำนาว้าไปตามกระแล้ววัฒนาการโลกที่ไม่เคยหยุดนิ่ง ในบทความนี้ เราจะมาร่วมกันรำลึกถึงที่มาและบทบาทของ ธปท. ในด้านการพัฒนาและรักษาความมั่นคงทางการเงินให้กับประเทศไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

พนักงานสำนักงานธนาคารต่อไปรุ่มแรก ปี 2483

แกะรอย 1. นายชื่อ ศิลปกุล 2. นายสุชาติ กังวะพงษ์ 3. นายเล็ก อัญเชิง 4. นายชัย โชคิกะพุกนัน 5. นายประดิบ ระปีลวงศ์ 6. นายสาภิส ประภัสโนบล 7. นายอุ่น อุ่นห์ศิร 8. นายอเนก วรพินร 9. นายสืบ วงศุล 10. นายคุณร์ ชยานะกันนช

แก้วน้ำ 1. นายพิชุธ์ พันธนาเหงนท์ 2. นายเมธ ดุลยจันดา 3. หลวงจิตรปานศักลวุธ 4. นายอนุสันต์ บุนนาค 5. นายเล้ง ศรีสมวงศ์ 6. นายประยุทธ์ จิจุยูรัตน์ 7. นายจารัส จตุรภักดี 8. นายสำราญ สุกสวัสดิ์

คุณปรีดี พนมยงค์ กำพธิรีเปิดสำนักงานธนาคารชาติไทย

ประวัติแห่งร้อยปี : จุดเริ่มต้นธนาคารแห่งชาติ

ย้อนกลับไปถึงจุดเริ่มต้นของการจัดตั้ง ธปท. ที่มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2485 สมัยนั้นเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะดับขันท่ามกลางภาวะสงครามโลกครั้งที่สองที่ต้องร่วมเป็นพันธมิตรกับประเทศญี่ปุ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประวัติศาสตร์การก่อตั้งธนาคารกลางของประเทศไทยในภาวะเช่นนี้จึงถือได้ว่ามีความพิเศษไม่เหมือนชาติใดในโลก เนื่องด้วยสาเหตุสองประการ

ประการแรก รัฐบาลไทยได้มีการจัดตั้ง “สำนักงานธนาคารชาติไทย” ขึ้นมาก่อนเกิดสงครามในปี 2483 ในฐานะส่วนหนึ่งของกระบวนการคัดเลือกเพื่อเตรียมความพร้อมในอนาคตที่ต้องการจะระดับขึ้นเป็นธนาคารกลางได้อย่างสมบูรณ์ โดยเป็นแหล่งฝึกคนให้มีความรู้เพียงพอในด้านกิจการธนาคารกลาง ผู้ที่ริเริ่มและผลักดันคือนายปรีดี พนมยงค์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในขณะนั้น และเป็นผู้นำรัฐบาลเข้มพระวรวงศ์เชือพระองค์เจ้าวิรัตนไชยมาทรงเป็นที่ปรึกษาซึ่งต้อมาทรงมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้ง ธปท. จนเป็นผลสำเร็จ และทรงดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ ธปท. พระองค์แรก

ที่ทำการของสำนักงานธนาคารชาติไทย อยู่ที่กรุงบัญชากลาง (เดิมชื่อน้ำประดู่วุฒิราชย์) ในพระบรมราชวัง

ประการที่สอง การจัดตั้ง ธปท. เกิดมาจากการจำเป็นอย่างฉับพลันทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันมิให้ประเทศญี่ปุ่นเข้ามายั่งธนาคารกลางแทน และจัดการพิมพ์อนบัตรสำหรับใช้จ่ายทางการทหารได้ตามกำหนดเวลาอย่างที่ทำกับประเทศอื่น ๆ ที่กองทัพญี่ปุ่นเข้าไปรุกราน “ข้อ้อาง” ของรัฐบาลไทยในขณะนั้นคือ ประเทศไทยกำลังจะจัดตั้งธนาคารกลางของตนเองอยู่แล้วจากการจัดตั้งสำนักงานธนาคารชาติไทยที่เกิดขึ้นมาก่อน ซึ่งในที่สุดจึงนำไปสู่การร่างกฎหมายโดยพระวรวงศ์เชือพระองค์เจ้าวิรัตนไชยมาทรงเป็นผู้ร่างและรัฐสภาผ่านพระราชบัญญัติ ธปท. ในเวลาอันรวดเร็วหลังจากนั้นพระองค์ได้เสด็จไปยังประเทศไทยญี่ปุ่นเพื่อทรงเจรจาลับกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของญี่ปุ่นทั้งในด้านการจัดการการเงินและการคลังระหว่างไทยและญี่ปุ่น รวมทั้งทรงเจรจาให้ประเทศไทยตั้งธนาคารกลางขึ้นด้วยตนเอง

การจัดตั้ง ธปท. อย่างรีบด่วนนี้ ในด้านหนึ่งอาจมองได้ว่าเป็นความโชคดีของประเทศไทยที่躲พ้นจากการรุกรานอธิปไตยทางการเงินของประเทศในช่วงนั้นพลังอำนาจทางการทหารของญี่ปุ่นอยู่ในช่วงสูงสุดซึ่งอาจไม่มีความจำเป็นต้องยอมตามคำขอของประเทศไทยแต่หากมองอีกด้านก็ได้ว่าเป็นความสุ่นเสียงอย่างยิ่งว่าการตั้งธนาคารกลางอย่างเร่งด่วนนี้จะนำพาประเทศไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่คาดคิด บัญญาเตี้ยราภพทางเศรษฐกิจที่ต้องดูแลมิให้เกิดภาวะเงินฟื้อรุนแรงท่านกลางค่าไฟจ่ายสูงตามที่พุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมถึงการจัดหาอนบัตรที่ขาดแคลน ยิ่งไปกว่านั้นระบบการเงินไทยที่ยังไม่พัฒนาส่งผลให้มีเครื่องมือทางการเงินจำกัดและมีประสิทธิผลน้อยข้อสองคือความไม่พร้อมในด้านพนักงานที่ยังขาดความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐกิจการเงิน เพราะญี่ปุ่นกำหนดเงื่อนไขการจัดตั้งว่าต้องเป็นพนักงานคนไทยเท่านั้น ไม่สามารถ

พระรองศรีอโณ พรองศรีเจ้าวิวัฒน์ไชย ฉายพระรูปร่วมกับบพักดง

ขอคำปรึกษาทางการเงินจากผู้เชี่ยวชาญ ต่างชาติได้ ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยจะมี ที่ปรึกษาระหว่างการคลังเป็นชาวอังกฤษ มาโดยตลอดตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5

นอกจากนี้ เมื่อแรกตั้ง ธปท. ยังไม่มี ที่ทำการของตนเอง แต่ใช้ห้องน้ำสาธารณะ เชียงไห้ จำกัด เป็นที่ทำการขั้วคราว จากการที่รัฐบาลไทยยึดมาจากเจ้าของธนาคาร อังกฤษที่เป็นคู่คิดรุสสังคม บรรยายการ ทำงานของ ธปท. ท่านกลางภาวะสงครามนั้น จึงเรียกว่าได้ว่าต้องคงอยู่ระหว่างวังวัฒน์ อยู่ตลอดว่าเมื่อใดที่มีเสียงหัวเรือนภัย ว่าอาจมีการโจมตีทางอากาศของฝ่าย สัมพันธมิตร ก็ต้องหอบเงินและเอกสาร สำคัญไว้ลงไปห้องใต้ดินเพื่อรักษาชีวิต ส่วนผู้ว่าการ พระรองศรีอโณ พรองศรีเจ้าวิวัฒน์ไชย ซึ่งทรงเป็นคนไทยที่มีความรู้ ทางการเงินมากที่สุดในขณะนั้น ก็ต้องทรง ค่อยติดตามข่าวสถานการณ์สังคมอย่าง

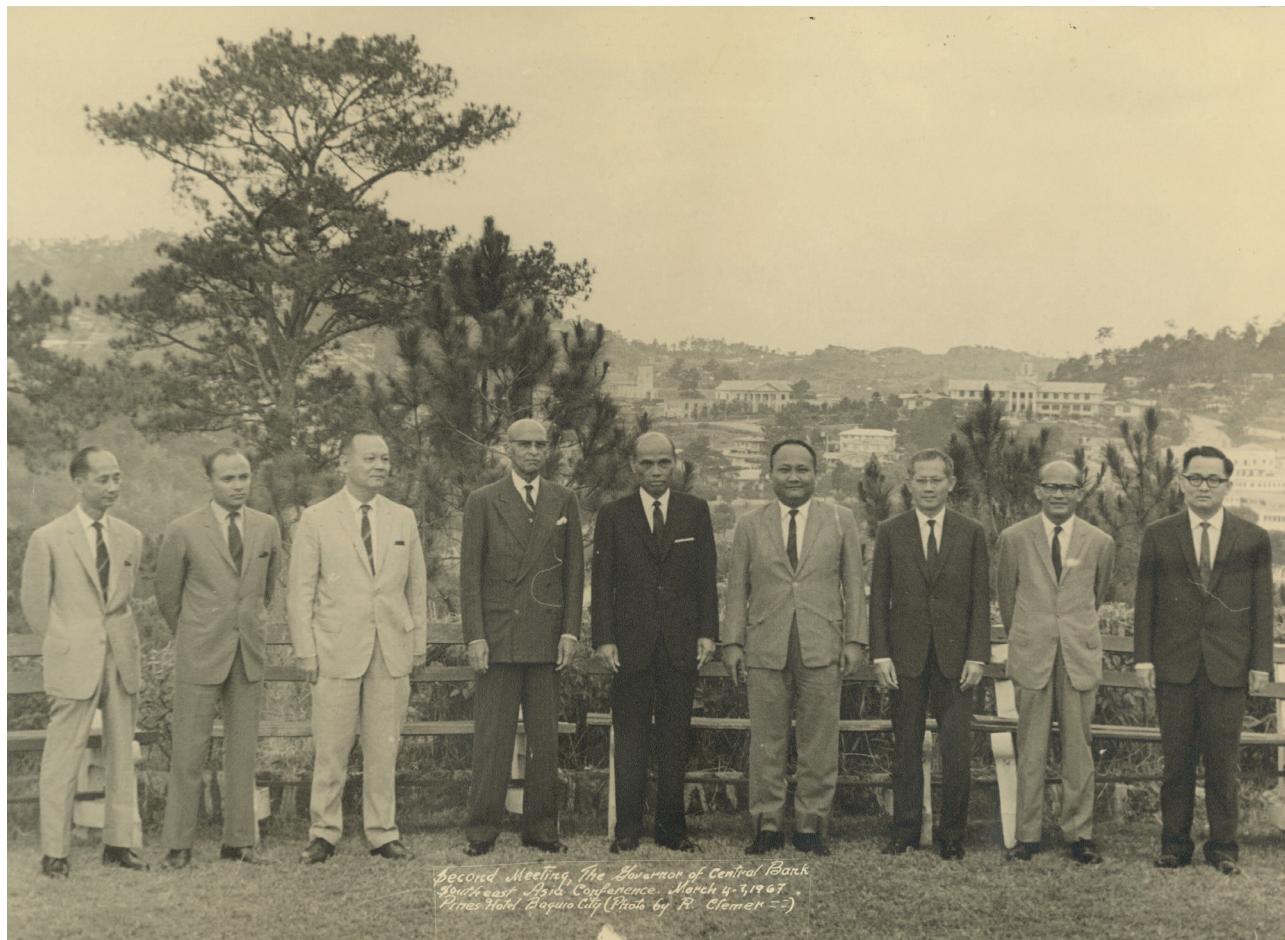
ใกล้ชิด ถึงขั้นที่ว่าพระองค์ทรงติดแผนที่โลก ไว้ในห้องทรงงานเพื่อทรงติดตามข่าว ทางวิทยุว่ากองทัพฝ่ายไหนกำลังได้ชัย ก็จะปักหมุดลงในแผนที่เพื่อประเมินแนวโน้ม ว่าสังคมจะจบลงเมื่อใด เพื่อจะได้เตรียม วางแผนในการฟื้นฟูบูรณะระบบการเงิน ของประเทศ

ปัจจุบัน เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า ธปท. สามารถดำเนินการมาจนเข้าสู่ปีที่ 80 และ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงทางการเงิน สมดังเจตนาของท่านกษัตริย์เมื่อแรกตั้ง ในส่วนต่อไปของบทความนี้ เราจะมาร่วม รำลึกถึงวิัฒนาการของบทบาทของ ธปท. จากอีกด้านึงปัจจุบัน ในกรณีส่วนพัฒนา และร่วมวางแผนทางการเงินให้กับเศรษฐกิจ ของประเทศไทย โดยแบ่งเรื่องออกเป็น ทั้งหมด 3 ด้าน คือการวิจัยและพัฒนาทาง เศรษฐกิจ การวางแผนทางการเงิน และ การพัฒนาเศรษฐกิจ

จากจุดเริ่มต้นของการรักษา สิทธิ์ราชการการเงิน สู่หลักการ “ยืนตรง”

ปัญหาสำคัญของ ธปท. ที่เผชิญในทันที เมื่อเริ่มเปิดดำเนินการในช่วงสงคราม คือการ จัดทำอนบัตรที่ขาดแคลนให้เพียงพอต่อความ ต้องการของรัฐบาลและเป็นค่าใช้จ่ายของ กองทัพญี่ปุ่นในประเทศไทย ปัญหานี้เป็น ความจำเป็นทางการเมืองที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ขณะเดียวกันเมื่อมองในด้านเศรษฐกิจแล้ว ธปท. ต้องหาวิธีบรรเทาผลกระทบของปัญหา เงินฟื้นที่กำลังเป็นภัยคุกคามต่อเสถียรภาพ ทางการเงิน การดำเนินการของ ธปท. ในระยะ เริ่มต้นนี้ได้พยายามป้องกันเงินเพื่อในทุก วิถีทาง แต่การยับยั้งการเพิ่มของปริมาณเงิน และการควบคุมเศรษฐกิจได้ผลเพียงชั่วคราว เพราหากใช้จ่ายของทหารญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง ทำให้อัตราเงินเฟ้อในช่วง สงครามเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการ เพิ่มขึ้นของปริมาณการออกอนบัตร

ในช่วงนี้เอง ได้เกิดเหตุการณ์ที่ถือได้ว่าเป็น “จุดเริ่มต้น” ของการแสดงออกให้เห็นว่าการ ดำเนินงานของ ธปท. นั้นยึดหลักผลประโยชน์ ของประเทศเป็นสำคัญ คือในเดือนกันยายน 2489 ธปท. พยายามลดปริมาณเงินเพื่อคุ้ม เงินเพื่อด้วยการแบ่งขายทองคำจากทุนสำรอง เพื่อดูดอนบัตรออกจากระบบ แต่ได้เกิด ข้อขัดแย้งระหว่างรัฐบาลและคณะกรรมการ ธปท. ในวิถีการขายทองคำ ทาง ธปท. เสนอให้ ขายโดยวิธีประมูลราคา ขณะที่ทางรัฐบาล ได้สั่งให้ขายโดยกำหนดราคาที่ต่ำกว่าราคา ตลาดด้วยเหตุผลทางการเมืองบางประการ ในเรื่องดังกล่าวนี้ คณะกรรมการ ธปท. ได้ ทำหนังสือตอบรัฐบาลดังความบางส่วนว่า “...สิ่งใดที่คณะกรรมการเห็นว่าถูกทำไปจะเป็น การเสียหาย หรือไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควรแล้ว

ผู้ว่าการบีบีย อังกากอร์น ในงาน Second Meeting The Governor of Central Bank Southeast Asia Conference

คณะกรรมการจะจีนทำไปหรือจะทำไปโดยคำสั่งของผู้นั้นผู้ใดไม่ได้ทั้งสิ้น การไม่มีปฏิบัติตามหลักที่ว่านี้ คณะกรรมการต้องรับผิดโดยไม่มีข้อแก้ตัวใด ๆ ..." เมื่อคณะกรรมการรู้มุ่งดี ยังยืนยันตามเดิม จึงได้นำไปสู่การลาออกจากผู้ว่าการพระองค์เจ้าวิวัฒน์ไวย

สมความใจครั้งที่สองส่งผลอย่างรุนแรงต่อการการค้าและการผลิต ให้หายของ บปท. ภายหลังสังคมรายดีคือการรักษาเสถียรภาพของค่าเงินบาทเพื่อที่ฟุ้กการตั้งห่วงประเทศงานเร่งด่วนของ บปท. จึงเป็นเรื่องการสะสมเงินทุนสำรองระหว่างประเทศขึ้นมาใหม่ เพื่อที่จะสามารถกำหนดและรักษาค่าของเงินบาทให้เหมาะสมได้ ในระหว่างดำเนินการนี้เองได้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่าง

รัฐบาลและ บปท. อีกครั้ง โดยรัฐบาลต้องการลดราคาน้ำมันเข้าแลกค่าครองชีพไปพร้อมกับด้วยการเพิ่มค่าเงินบาท แต่ บปท. เสนอให้คงอัตราแลกเปลี่ยนเสรีเป็นไปตามกลไกตลาด เป็นผลให้มีมูลค่าเดียว สนใจทางศ ผู้ว่าการ บปท. ลากอกในเดือนกุมภาพันธ์ 2495 และผลปรากฏว่าในระยะนี้ บปท. ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้

จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของ บปท. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับการยืดหยุ่นผลประโยชน์ของประเทศ เป็นสำคัญ และพยายามครั้งใหญ่คราวมักจะเป็นต้องหัวดึงเมื่อเห็นว่าการดำเนินการของภาครัฐอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือได้สร้าง

ความเสียหายต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ศาสตราราชย์ ดร.ป้าย อังกากอร์น ผู้ว่าการ บปท. คนที่ 7 ได้เคยกล่าวไว้ว่า การดำเนินนโยบายไม่เพียงต้องใช้ศาสตร์ แต่ยังต้องใช้ศิลปะในการสร้างความสัมพันธ์เพื่อให้การดำเนินนโยบายการเงินการคลังสอดคล้องกัน ดังที่ผู้ว่าการในระยะต่อมา เช่น ดร.ประสาร ไตรรัตน์วงศุล ที่ต้องนำพาองค์กรท่ามกลางวิกฤตการณ์ทางการเมือง ได้ใช้ยืนบทความในรูปจดหมายจากผู้ว่าการโรงเรียนป้าย โดยในฉบับแรกว่าด้วยการประสานนโยบาย กับภาครัฐ และได้เน้นว่างานสำคัญด้านหนึ่งคือการสร้างค่านิยมที่ดีของ บปท. ซึ่งสามารถสรุปเป็นคำง่าย ๆ ว่า "ยืนตรง มองไกล ยืนมือและติดดิน"

งานวางแผนระบบการเงิน กับการกิจ “มองไกล”

เป็นเวลากว่า 10 ปี ที่ ธปท. ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่มีต้นเหตุขึ้นจากมาจากการสงคราม และต่อมาจากการขาดวินัยการคลังของรัฐบาล งานด้านการวางแผนทางการเงิน ระบบการเงินที่แท้จริงเริ่มต้นตั้งแต่ปี 2498 จันเป็นปีที่ ธปท. ได้จัดตั้งทุนรักษาภาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราซึ่งมีบทบาทในการคุ้มครองเสถียรภาพของค่าเงินบาทเพื่อเป็นพื้นฐานของการค้าชายระหว่างประเทศ และได้ดำเนินงานเป็นเวลาเกือบครึ่งศตวรรษ จนกระทั่งปี 2540 ที่ประเทศไทยได้รับการยกเลิกระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ ในเวลาต่อมาประเทศไทยได้มีการปฏิรูปทางกฎหมายครั้งสำคัญ อันได้แก่ พ.ร.บ. เงินตรา พ.ศ. 2501 พ.ร.บ. วิธีการบัญชีและบัญชี พ.ศ. 2502 และ พ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ในปีนี้ ดร.ป้าย อั้งภากรณ์ ผู้ว่าการที่ดำรงตำแหน่งยาวนานที่สุดถึงกว่า 12 ปี ได้นำพา ธปท. ให้เป็นธนาคารกลางเพื่อการพัฒนา โดยไม่เพียงแต่พยายามขักจูงให้ธนาคารพาณิชย์เข้ามาร่วมมือที่ตัวกลางทางการเงินให้สอดรับกับความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยเท่านั้น ธปท. ยังมองไปข้างหน้าถึงความจำเป็นที่ต้องมีตลาดทุน จึงได้เริ่มให้มีการศึกษา

โครงการตลาดทุนขึ้นในปี 2512 ซึ่งในที่สุดนำไปสู่การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งการจัดตั้งโรงพิมพ์อนบัตรและการเปิดสำนักงานสาขาในต่างจังหวัดต่อมาในยุคของ ดร.เสนอ อุนาภูมิ ผู้ว่าการ ธปท. คนที่ 9 ได้سانต่องานพัฒนาเพิ่มเติมในหลายด้าน เช่น การปรับปรุงอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ความยืดหยุ่นมากขึ้น และพัฒนาตลาดเงินภายใต้ประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้นโยบายการเงินทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

งานปฏิรูประบบการเงินได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เริ่มต้นในปี 2533 เมื่อ ธปท. ได้ดำเนินนโยบายเปิดเสรีทางการเงินซึ่งสอดคล้องกับกระแสโลกในขณะนั้น ในปีนี้ ธปท. ปรับบทบาทจากการควบคุมระบบการเงิน เป็นการส่งเสริมให้กิจกรรมทางการเงินเป็นไปอย่างเสรีตามกลไกตลาด ภายหลังการเปิดเสรีทางการเงิน ธปท. อนุญาตให้สถาบันการเงินดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทำให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามามากในประเทศไทยเพื่อแสวงหาผลตอบแทนที่อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูง ผนวกกับการที่กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนกับдолลาร์สหรัฐฯ ได้ค่อนข้างคงที่ ทำให้นักลงทุนมีมุ่งมองว่าความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับต่ำ จึงดึงดูดให้มีเงินทุนไหลเข้าเป็น

จำนวนมาก และส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ระยะสั้นจากภาคเอกชนที่ผ่านทางกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ผลจากการไหลเข้าของเงินทุนจำนวนมากนี้ได้ทำให้การลงทุนและการใช้จ่ายภาคเอกชนขยายตัวอย่างรวดเร็วจนเกิดภาวะฟองสบู่ และสร้างแรงกดดันต่ออัตราเงินเพื่อและการขาดดุลบัญชีเดิมจะพัดในระดับที่สูง เมื่อขนาดใหญ่ให้เกิดการโจมตีค่าเงินบาท จนในที่สุด ธปท. ต้องประกาศยกเว้นการซื้อขายการเงินทั้งหมดในปี 2540 และนำไปสู่วิกฤตการณ์ทางการเงินครั้งใหญ่ของไทย

บทเรียนจากวิกฤตการณ์ปี 2540 ถือเป็นรอยต่อที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ของ ธปท. เพราะทำให้เกิดการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อพื้นดินความน่าเชื่อถือจากประชาชนโดยดำเนินนโยบายที่มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ และมีการสื่อสารต่อสาธารณะ ทั่ว การดำเนินนโยบายการเงินโดยอัตราเงินเพื่อเป็นเป้าหมายตั้งแต่ปี 2543 และได้ผลักดันการปรับปรุงกฎหมายสำคัญ 3 ฉบับจนเป็นผลสำเร็จในปี พ.ศ. 2551 คือ พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ร.บ. สถาบันคุ้มครองผู้บริโภค และ พ.ร.บ. ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายใต้ พ.ร.บ. ธปท. ฉบับใหม่ได้กำหนดงบประมาณการสร้างห้องเรียน ให้มีความโปร่งใส และเปิดกว้าง

บรรยากาศการทำงานนี้ในโรงพิมพ์อนบัตร (เดิม)

ผู้บริหาร ธปท. กำลังท้าทายไปต่อ IMF

อีกหนึ่งจุดเปลี่ยนในการวางแผนการเงินระบบการเงินเกิดขึ้นเมื่อ คปท. เริ่มจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินอย่างเป็นระบบโดยแผนระยะที่ 1 (2547 - 2551) มุ่งให้เกิดการควบรวมกิจการเพื่อให้รูปแบบสถาบันการเงินมีรูปแบบที่เดียวกัน แผนระยะที่ 2 (2553 - 2557) มุ่งส่งเสริมการแข่งขันเพื่อสร้างประสิทธิภาพของระบบสถาบันการเงินและให้ประชาชนเข้าถึงการใช้บริการได้ทั่วถึงมากขึ้น เช่น ไมโครไฟแนนซ์ ส่วนแพร่ระบาดที่ 3 (2559 - 2563) เป็นจ่วงที่ คปท. เล็งเห็นถึงภัยต่อเศรษฐกิจไทยจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีทางการเงินที่กำลังถูกขับเคลื่อนด้วยการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีทางการเงินที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ การสนับสนุนการเรียนรู้ทางการค้าและการลงทุนในภูมิภาค การส่งเสริมการเข้าถึงของผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม และการสนับสนุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน

ภายใต้ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีทางการเงินอีกหนึ่งจุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือการให้บริการทางการเงินรูปแบบใหม่ และมีการให้บริการทางการเงินรูปแบบใหม่ การพัฒนาระบบการชำระเงินถือเป็นอีกหนึ่งภารกิจของ คปท. เพื่อให้ระบบการชำระเงินขั้นต้น ดูแลระบบทางเศรษฐกิจ ที่จะได้รับผลกระทบโดยตรง ที่ผ่านมา คปท.

ได้เริ่มวางแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงินมาตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบันอยู่ในช่วงแผนฉบับที่ 4 (2562 - 2564) มุ่งให้การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นทางเลือกหลักของการชำระเงิน เพื่อลดการใช้เงินสดที่มีต้นทุนสูง และตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บริการ แต่ละกลุ่ม เช่น ด้าน e-commerce โดยจุดเปลี่ยนสำคัญในเรื่องนี้เกิดขึ้นมาจากการโครงการระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Plan) ที่ คปท. มีส่วนในการพัฒนาระบบทรัพมณฑ์ (PromptPay) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างโครงสร้างพื้นฐานกลางที่เปิดกว้าง และในที่สุดนำไปสู่ระบบบิทคอยน์ทางการเงินใหม่ที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมและการยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจไทย

“ยืนมือ” และ “ติดตัน” สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและก้าวถัดไป

ก่อนหน้าที่ประเทศไทยจะเริ่มต้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรกในปี 2504 รัฐบาลไทยได้จัดตั้งสภาพเศรษฐกิจแห่งชาติขึ้น ในปี 2493 ทำหน้าที่เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความก้าวหน้าและปัญหาทางเศรษฐกิจให้กับรัฐบาล โดยในช่วงนั้น คปท. ได้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานควบรวมตัวเลขทางเศรษฐกิจที่จะจัดการรายอยู่ตามกรอบทางต่าง ๆ

เพื่อใช้ในการติดตามและวิเคราะห์เศรษฐกิจ ซึ่งถือได้ว่าเป็นครั้งแรกที่ประเทศไทยได้เริ่มจัดทำข้อมูลสถิติที่เกี่ยวโยงกับภาวะเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ และต่อมาได้รับการยอมรับในปี 2498 เนื่องโดยอาจารย์ป้าย อึ้งภากรณ์ และคุณหญิงสุภาพ ยศสุนทร ซึ่งเป็นตำราที่ว่าควรที่บัญชาเศรษฐกิจไทยภายหลังสงครามเป็นเล่มแรก และ คปท. ได้มีการเผยแพร่เป็นหนังสือรายงานผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจรายไตรมาส นับได้ว่าเป็นการเผยแพร่ข้อมูลสถิติทางเศรษฐกิจสู่สาธารณะเป็นครั้งแรกด้วยเช่นกัน นอกจากนั้น คปท. ได้เสนอให้ประเทศไทยเริ่มการวางแผนพัฒนาประเทศ โดยเสนอให้ให้รัฐบาลขอความช่วยเหลือจากธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนา (ธนาคารโลก) และเขียนบัญชีรายรุ่นมาทำการสำรวจภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี 2500 และในที่สุดนำไปสู่การออก พ.ร.บ. สถาปัตยนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. 2502 และนี่คือจุดตั้งต้นของการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

ในช่วงแรกของการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจนั้น ประเทศไทยจัดตั้งในกลุ่มประเทศอาเซียน ประชานมีรายได้ต่อหัวต่ำ และเศรษฐกิจไทยต้องพึ่งพิงรายได้จากการขายผลผลิตจากภาคการเกษตรดังเดิมเป็นหลัก

ผู้ว่าการป้าย อึ้งภากรณ์ ส่งมอบงานให้แก่ผู้ว่าการพิสูตร์ นิมนานาแทนที่

งานเลี้ยงสบ堪ธนารักษ์ไทย (จากซ้ายไปขวา) คุณบุญชู ใจเสถียร คุณดำเนินใจ ขำกต คุณสุพจน์ สุราธรรม และ ดร.เสนา อุนาภูมิ

ภาครัฐจึงทำหน้าที่เป็นบทบาทผู้นำในการสร้างบริการพื้นฐานต่าง ๆ โดยรายได้ของประเทศไทยจากการส่งออกสินค้าเพียง 4 ชนิด คือข้าว ยางพารา ดิบุก และไม้สัก ทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีความอ่อนแอกว่าเดิมมาก อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยเริ่มเป็นผู้ให้สูญเสียความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยเริ่มมีโครงการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำผ่านธนาคารพาณิชย์เพื่อการผลิตสินค้าเกษตรและการส่งออกต่ำมาได้พัฒนาเป็นโครงการสินเชื่อสุขนบท นอกจากรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ยังได้มีนโยบายเรื่องการเปิดสาขาของธนาคารพาณิชย์ โดยกำหนดให้กรุงเทพฯ อนุญาตเปิดสาขาในเขตกรุงเทพฯ นั้น จำเป็นต้องเปิดสาขาในชนบทด้วย

สำหรับบทบาทของ อยท. ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจนั้น ผู้อำนวยการเสนอว่า คุณากุล ได้เคยแสดงความเห็นไว้ว่า แม้ว่างานด้านเสถียรภาพยังคงต้องเป็นงานหลักและจำเป็นแต่ไม่เพียงพอ ธนาคารชาติในประเทศไทย กำลังพัฒนาโครงสร้างต้องมีบทบาทที่กว้างขวางมากกว่าประเทศไทยที่พัฒนาแล้ว เพราะ อยท. ถือเป็นสถาบันหลักที่มีทั้งทรัพยากรและเป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคม ในปัจจุบัน มุ่งมองด้านการพัฒนาเศรษฐกิจได้มุ่งที่คุณภาพของการพัฒนา และเน้นในเรื่องของความ

“ยั่งยืนและทั่วถึง” ในกรอบของสถาบันการเงินที่ อยท. กำกับดูแล ในปัจจุบันจึงได้นำแนวคิดการธนาคารเพื่อความยั่งยืนที่ให้ความสำคัญกับผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังจำเป็นที่ อยท. ต้องติดติดทั้งในด้านการสื่อสารและการรับฟังเสียงสะท้อนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยที่ผ่านมา อยท. มีการจัดตั้งศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศค.) และพูดคุยกับประชาชน และนักธุรกิจผ่านสำนักงานในภูมิภาคทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่น และหาดใหญ่ ซึ่งถือเป็นเสلافลักษณะเศรษฐกิจของภูมิภาคและ อยท. ยังได้เริ่มจัดตั้งสถาบันวิจัยเศรษฐกิจปั้วาย อังกฤษรัตน์ เพื่อเป็นพื้นที่ส่วนกลางทำหน้าที่เชื่อมต่อองค์ความรู้ทางเศรษฐกิจไทยกับนโยบายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจไทย นอกจากนี้ ยังสร้างพื้นที่ส่วนกลางสำนักงานศูนย์การเรียนรู้ อยท. เปรียบเสมือนการเปิดประตูบ้านของแบงก์ชาติให้ประชาชนผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคนและนำไปสู่การพัฒนาชาติในที่สุด

นี่คือภาพการเดินทางตลอดระยะเวลา ก้าวเข้าสู่ปีที่ 80 ของ อยท. พันธกิจที่ยังคงแจ่มชัดในทุกใจคน อยท. ตั้งแต่ยุคแรกเริ่มถึงปัจจุบัน คือการรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจของประเทศไทย แม้ต้องปรับตัวเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ทำให้ระหว่างทางบทบาทและหน้าที่ของ อยท. อาจกว้างขึ้น เพื่อรับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเท่าทันที่สุด ในอนาคต อยท. จะมีบทบาทที่เปลี่ยนไปอีก แต่เชื่อมั่นได้ว่า ธนาคารพาณิชย์ที่สุดจะยังคงอยู่เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของประชาชนอย่างแน่นอน *

ผู้เขียน : พศ. ดร.พงศ์ศิริกิต์ เหลืองอร่าม
คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹
บัณฑิตเศรษฐศาสตร์ที่ชอบจะเสียหัวเหล็กเรียบๆ
จากประวัติศาสตร์และแหล่งที่ต่อต้องด
พร้อมด้วยความคุ้นเคย

ยืนตรง มมองไกล ยืนมือ ติดดิบ :

เข้มกิจดำเนินการที่จะทำให้ รปท. ยังคงมีความหมายต่อสังคมเศรษฐกิจไทย

“ผมมักจะถามในที่ประชุมว่า ‘หน้าที่ของเราคืออะไร’ หลักการตั้งต้นแบบนี้ช่วยให้มองเห็นชัดเจนขึ้นว่าพัฒนากิจและเป้าหมายคืออะไร แล้วเราเก็จจะค่อย ๆ แยกแยะได้ว่า อะไรมีควร - ไม่ควร อะไรมำคัญ - ไม่สำคัญ วิธีการทำงานของผมคือการมองภาพใหญ่ และกลับไปสู่หลักการตั้งต้นเสมอ วันนี้ช่วยได้มากเวลาที่ต้องตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจที่อาจไม่ถูกใจคน”

ดร. เศรษฐพุฒิ สุกเรวากนถพุฒิ
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของเทคโนโลยีและความผันผวนของสังคม เศรษฐกิจโลก หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั่วโลกต่างถูกกดดันและเรียกร้องให้ปรับตัว หลายองค์กรหันกลับมาตั้งหลักทบทวนคุณค่า และความหมายของตัวเองใหม่ว่า จะอยู่อย่างไรในโลกแบบนี้

แม้จะเป็นสถานบันที่เก่าแก่ มีความมั่นคง และสะสมทุนทางสังคมมาอย่างยาวนาน แต่ปัจจุบันไม่ได้ว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ” ก็จำเป็นต้องกลับมาตั้งหลักทบทวน ตัวเองใหม่ ในสถานการณ์อันท้าทาย เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในวันที่ประเทศไทยกำลัง เผชิญหน้ากับวิกฤตเศรษฐกิจที่มาพร้อมกับ วิกฤตสุขภาพ

“ค่านิยมร่วม (core values)” คือหัวใจใน เครื่องมือสำคัญที่ ธปท. นำมาใช้เป็นเครื่องมือ นำทางในยามที่ต้องแข่งขันทางเดือดที่ยาก และท้าทาย รวมถึงช่วยให้ ธปท. ตอบคำถาม ได้ดี ทั้ง “ ธปท.” ในฐานะหน่วยงานหลัก ที่ดูแลเศรษฐกิจมหาภัย และ “คน ธปท.” ที่ต้องรับผิดชอบการบริหารด้านนี้ จะมีส่วน ในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของ คนไทยได้อย่างไร

“ยืนตรง มองไกล ยืนมือ ติดดิน” คือ ค่านิยมทั้งสี่ที่คน ธปท. ได้อีกบัติมาอย่าง ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพื่อรักษาและสร้าง ความน่าเชื่อถือของ ธปท. ในสายตาประชาชน และสังคมทั้งในและต่างประเทศ

ค่านิยมของ ธปท. เริ่มมาจากสมัย ผู้ว่าการราธีษา วัฒนาเกส ที่เป็นผู้ว่า คบ ธปท. ควรมีคุณสมบัติ “ยืนตรง” หมายถึง มีหลักการ ยึดความถูกต้อง “มองไกล” หมายถึง มีวิสัยทัศน์ รอบคอบ ॥ และ “ติดดิน” หมายถึง เข้าใจโลกความเป็นจริง ต่อบาญชี่ว่าการ ประสาร โครงการ โครงการนั้นๆ ได้พัฒนาที่สี่ คือ “ยืนมือ” แปลว่า ยึดต่อประสานงาน กับผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ยืนตรง

“ยืนตรง” คือการยึดหลักการขัดเจน ในสิ่งที่ทำ ไม่โอนอ่อนย่อนให้ทำในสิ่งที่ผิด หลักการและยึดความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อ ประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง การ “ยืนตรง” เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของการ เป็นนายธนาคารกลาง เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้ ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและตรัสๆ

กล่าวได้ว่า การยืนตรงเป็นค่านิยมที่ คน ธปท. ให้ความสำคัญที่สุดและปลูกฝังกัน จากรุ่นสู่รุ่น ดังที่เราเคยได้ยิน ดร.ประสาร ไตรรัตน์วรกุล อธิศักรห์การที่กล่าวระหว่าง ประชุมภายใต้ ธปท. ในหลายโอกาสว่า “คนข้างนอก เขาจากล่าว่าเราไม่คาด ไม่ゲ็ง แต่ไม่เคยมีใครว่าได้ดี เรายิง”

ภาพของ การยืนตรงจะท่องได้ขัดเจน จากหลักกรณี เช่น ความพยายามจัดตั้ง กองทุนความมั่งคั่งแห่งชาติ หรือ Sovereign Wealth Funds (SWFs) และการโอนหนี้กองทุน พื้นฟูฯ มาเป็นหนี้ของ ธปท. ซึ่งเป็นประเด็น ที่มีความเป็นการเมืองสูง และอาจส่งผลให้ ธปท. ไม่สามารถดำเนินการได้เต็มประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ได้ การยืนตรงของ ธปท. ไม่ใช่การกดดันหลักการแบบแข็งที่ตடายตัว หากแต่ต้องมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ ตามที่ต้องการ ที่ยังอยู่ในที่ตั้ง ความเป็นอยู่ของทุกคน แต่ก็เป็นจิตย์ระยะยาว ที่ต้องอาศัยการมองไปข้างหน้าสูง ฉะนั้น ธปท. ต้องรู้รอบ รู้ลึก รู้จริง รู้ทัน และมองไป

เป็นสำคัญ ตัวอย่างเช่น การให้สินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำ (soft loan) ผ่านสถาบันการเงิน เพื่อช่วยเหลือสภาพคล่องแก่ผู้ประกอบธุรกิจ ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด 19 ให้ประคับประคองและฟื้นฟูธุรกิจการ ให้ดำเนินต่อไปได้ รักษาระดับการจ้างงาน และช่วยเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ ประเทศ แม้ตามหลักการอาจมองได้ว่า มาตรการนี้เป็นการให้กู้ของธนาคารกลาง แก่ภาคเอกชน ซึ่งผิดหลักการทำงานของ ธนาคารกลางในสถานการณ์ปกติ แต่เมื่อ คำนึงถึงความจำเป็นของประเทศ ธปท. จึงได้ เทิ่นขอบการให้ soft loan เพื่อช่วยเหลือ ภาคธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ธปท. ได้ออกแบบมาตรการอย่างรัดกุม อาทิ มีการจำกัดวงเงิน พร้อมกำหนดระยะเวลา ของมาตรการอย่างชัดเจน โดยไม่สร้างแรงจูงใจ ให้ลูกหนี้จึงใจดีชำระบน้ำ (moral hazard)

มองไกล

“มองไกล” คือ การมีวิสัยทัศน์และคิด ให้รอบคอบ ในฐานะธนาคารกลาง ธปท. มีหน้าที่หลักคือ รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเงินของไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ความเป็นอยู่ของทุกคน แต่ก็เป็นจิตย์ระยะยาว ที่ต้องอาศัยการมองไปข้างหน้าสูง ฉะนั้น ธปท. ต้องรู้รอบ รู้ลึก รู้จริง รู้ทัน และมองไป

ข้างหน้าตลอดเวลา เพื่อเตรียมพร้อมวางแผนนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจการเงินได้ทันสถานการณ์ และต้องสามารถส่งสัญญาณเตือนล่วงหน้า เพื่อลดความเสี่ยงและความผันผวนของเศรษฐกิจ ให้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

การมองไอลอยของ ศปท. เท็งด้วยดินหลายกรณี เกี่ยวกับการผลักดันให้เกิดระบบพร้อมเพย์ (PromptPay) ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินดิจิทัลแบบทันทีในปี 2559 โดย ศปท. เล็งเห็นว่าเศรษฐกิจไทยจำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินรูปแบบใหม่ที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมทางการเงิน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของระบบการเงิน สร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยราคาที่เป็นธรรม ให้แก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

ปัจจุบันนี้การพร้อมเพย์มีบทบาทอย่างมากในการทำธุกรรมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่ช่วยให้ประชาชนสามารถจ่ายเงินหรือรับเงินสวัสดิการภาครัฐ โดยไม่ต้องไปสาขาธนาคารพาณิชย์

อีกหนึ่งนโยบายที่สำคัญของการมองไอลอยของ ศปท. คือ การพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลาง (Central Bank Digital Currency: CBDC) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการโอนเงินของภาคธุรกิจ

ระหว่างประเทศ (wholesale CBDC) และต่อยอดไปสู่การใช้จ่ายเงินดิจิทัลในประเทศไทย (retail CBDC)

การพัฒนา CBDC เป็นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานให้ประชาชนมีทางเลือกที่ดีอีกด้วย และปลดภัยสำหรับการปรับเปลี่ยนไปสู่โลกการเงินดิจิทัล โดยเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการหรือภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงการพัฒนานวัตกรรมและบริการทางการเงินที่หลากหลาย และสนองความต้องการแก่ผู้บริโภคได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น

ยืนมือ

“ยืนมือ” คือ การพร้อมและยินดีประสานงานกับคนทั่วภัยในแนวยานกองค์กร เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีและให้งานบรรลุเป้าหมาย โดย “ยืนมือ” ยังหมายรวมถึงการปรับทัศนคติการเอาใจเจ้ามาใส่ใจเจ้า เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องสร้างสรรค์กับผู้เกี่ยวข้องกลุ่มต่าง ๆ

การยืนมือจะช่วยให้การดำเนินนโยบายการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้นในสองมิติ มิติแรกคือ การช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคนในระบบเศรษฐกิจ ยิ่งคนในระบบเศรษฐกิจเข้าใจว่านโยบายที่ ศปท. กำลังขับเคลื่อนส่งผลต่อพวากาแฟใน นโยบาย ก็จะยิ่งมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น มิติที่สองคือ การสร้างความมีส่วนร่วมระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในโลกปัจจุบันที่เศรษฐกิจ

ขับข้อนอกจากขึ้น การดำเนินนโยบายได้ ๆ จะสัมฤทธิ์ผลได้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำงานร่วมกับบุคคลที่ส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

การยืนมือของ ศปท. เห็นได้ในหลายรูปแบบ เช่น การทำงานของสำนักงานภาคท้องสมานแห่งของ ศปท. ที่เป็นกลไกสำคัญในการจับเชือจรและภาคประชาสังคมในระดับภูมิภาค ข้อมูลและความคิดเห็นจากพื้นที่จะช่วยให้การทำงานของ ศปท. ตอบโจทย์ได้ตรงจุด อยู่บนฐานความเข้าใจประชาชนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ศปท. ยังทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่หันไปจากความคุ้นชิน เดิม ศปท. มักทำงานร่วมกับหน่วยงานกำกับดูแลด้านการเงิน เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) แต่เทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป อาทิ การใช้ mobile banking ทำให้ ศปท. ต้องทำงานและเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์การกำกับดูแลที่สอดคล้องกันและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดย ศปท. มีแนวโน้มที่จะทำงานร่วมกับหน่วยงานกำกับดูแล nok ของการเงินในลักษณะนี้มากขึ้นในอนาคต

การลงพื้นที่ในระดับภูมิภาคเพื่อเก็บข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นจากพื้นที่จริง รวมถึงให้ความรู้และคำปรึกษาทางการเงินแก่ประชาชน

นอกจากนี้ การทำงานภายในของ อปท. ก็ใช้หลักการยืนมือด้วยกัน เนื่อง การประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) และคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลเสถียรภาพระบบการเงิน รวมไปถึงการส่งเสริมคนทำงานจากล่างขึ้นบน (bottom-up) ด้วยการเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเลือกพัฒนาศักยภาพของตนได้ตามความต้องการเพื่อเพิ่มทักษะที่เป็นประโยชน์ต่องานในปัจจุบันและต่อการเติบโตอีกในอนาคต

ติดต่อ

“ติดติด” คือ การเข้าใจปัญหา เข้าใจโลกแห่งความเป็นจริงและการถอดบทเรียน ซึ่งมาจากสองทาง ทางแรกคือการเปิดใจรับฟังความเห็นและมุมมองที่แตกต่างจากภายนอก ทางที่สองคือ การสื่อสารกับสาธารณะของ อปท. ที่ต้องเข้าถึงผู้คนในวงกว้าง ทำเรื่องยากให้ง่ายที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ โดย อปท. ระหว่างห้องถูส่อมเสมอว่า การติดติดจะช่วยสร้างความเข้าใจระหว่าง อปท. กับสาธารณะ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินนโยบายของ อปท. ที่อยู่บนฐานความรู้ที่มีความขับข้อง นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และเกิดผลลัพธ์ตามต้องการ

นอกจากนี้ การติดติดยังไง อปท. เข้าใจสาธารณะและยึดโยงกับสังคม ไม่ใช่องค์กรที่ทำงานอยู่บนหอคอยของข้างที่ไม่เข้าใจเชิงจริงของผู้คน เรื่องนี้สำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการสร้างความน่าเชื่อถือและครั้งๆ ให้กับ อปท.

การติดติดของ อปท. สะท้อนผ่านการปรับวิธีการสื่อสารองค์กรสู่สาธารณะในรูปแบบใหม่โดย อปท. มองเห็นว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อปท. โดยเฉพาะประชาชนคนไทย มีความหลากหลายและมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลและความรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น รูปแบบการสื่อสารของ อปท. จึงมีความหลากหลายอาทิ งานวิชาการ ข้อมูล และบทวิเคราะห์ เงื่อนนโยบายที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้กำหนด

งาน BOT Symposium 2021

เว็บไซต์ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.botlc.or.th)

นโยบาย ผู้บริหาร และคนที่ทำงานในภาคการเงิน และงานสื่อสารกับสังคมมองกว้างและประชานิยมทั่วไปที่สกัดเฉพาะแก่นเนื้อหาเล่าด้วยภาษาที่ง่าย และมีความผ่อนคลายมากกว่า เป็นต้น

นอกจากการปรับปรุงในเชิงเนื้อหาแล้ว อปท. ยังพัฒนาช่องทางสื่อสารที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวทางคำขอของประชาชนที่เปลี่ยนไป โดย อปท. ได้เพิ่มช่องทางสื่อสารผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย ฯ เช่น Facebook Twitter Line และ YouTube เพื่อสื่อสารได้เร็วและตรงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ในขณะเดียวกัน อปท. ก็ปรับช่องทางการสื่อสารแบบเดิม เช่น ป้าย公告 เวทีเสนาต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เช่น งานสัมมนาวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT Symposium) ที่หันมาให้ความสำคัญกับรูปแบบเวทีที่หลากหลาย วิทยากรหลากหลาย รวมถึง อาจารวิชาการ ให้สัมภาษณ์และสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็น

อีกหนึ่งหมุดหมายที่สะท้อนถึงความ “ติดติด” ของ อปท. คือ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับรับแบ่งปันความรู้ที่เปิดให้ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการผ่านช่องทางปกติและทางออนไลน์ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ไม่เพียงแต่จะเป็น “พื้นที่” ให้คุณภายนอก อปท. เข้ามาใช้งานส่วนตัวเท่านั้น หากแต่ยังเปิดโอกาสคนที่เข้ามาใช้ได้เข้าใจบทบาทหน้าที่และวิธีคิด วิธีการทำงานของ อปท. มากขึ้น ในด้านกลับกัน อปท. ก็มีโอกาสที่จะได้เรียนรู้จากประชาชนหลากหลายกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ อปท. สามารถปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

ในโลกที่เปลี่ยนแปลงเร็ว ขับข้อน คุณเครื่องและไม่แน่นอน การ “ยืนตรง” และ “มองไกล” จะทำให้ อปท. เป็นหลักให้กับเศรษฐกิจไทยได้อย่างแท้จริง ในขณะที่การ “ยืนมือ” และ “ติดติด” จะช่วยทำให้ อปท. มีคุณค่า ความหมาย และยึดโยงกับสังคมไทย *

80 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย กับการเปลี่ยนแปลง เพื่อยืนหยัดดูแลเศรษฐกิจการเงินไทย

ในโอกาสที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จะดำเนินงานครบ 80 ปีในปี 2565 นี้ BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจาก ดร.เศรษฐพัฒน์ สุทธิวากบุพัฒน์ ในฐานะผู้ว่าการ ธปท. คนที่ 21 มาสื่อความในใจที่มีต่อพนักงาน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ถึงการเดินทางอันยาวนานของธนาคารกลาง สิ่งที่เปลี่ยนไป และอะไรที่ไม่เสียเปลี่ยนแปลง

พี่ ๆ อดีตพนักงาน เพื่อน ๆ พนักงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธนาคารแห่งประเทศไทยทุกท่านครับ นับตั้งแต่พิธีเปิด อาคารสำนักงานใหญ่ที่ถนนสีพระยา เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2485 เป็นต้นมา ในปี 2565 นี้ ธปท. จะฉลองว่าได้ดำเนินการมาครบ 80 ปีพอดี

ช่วงเวลาเกือบ 80 ปีที่ผ่านมา ธปท. ต้องรับมือกับความท้าทายหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่ภัยคุกคามเงินบาทในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 การขาดแคลนถนนบัตร์ วิกฤตการณ์ราชอาณาจักร วิกฤตดัมยำกุ้ง จนมาถึงวิกฤตเศรษฐกิจที่เริ่มมาจากโควิด 19 และยังอยู่กับเราจนปัจจุบัน ซึ่งตลอด 80 ปี ธปท. ได้ยืนหยัดและทำงานเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจการเงินของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

การที่ ธปท. เดินทางมาถึงจุดนี้ เป็นองค์กรที่ได้รับความไว้วางใจจากสังคม ทั้งในเรื่องความสามารถ ความเป็นมืออาชีพ ความโปร่งใส ในย้อนดับต้น ๆ ของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องนั้น จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากไม่มีพนักงาน ธปท. ทุกท่าน ทั้งที่อยู่กับองค์กร ณ ขณะนี้ และที่สำคัญคือ พี่ ๆ รุุนก่อน ๆ

ที่เข้ามาร่วมกันสร้าง “สถาบัน” แห่งนี้ขึ้น และดูแลให้เรียบร้อยหยัดทำหน้าที่ได้ดีตลอดมา

ดังนั้น เนื่องในโอกาสที่ ธปท. จะครบ周年 80 ปี ผมคิดว่าเป็นโอกาสอันดีที่จะชวนพวกราชทุกคนมาย้อนกลับไปดูประวัติศาสตร์ระหว่าง 80 ปีที่ผ่านมาว่า ธปท. ได้ผ่านอะไรมาบ้าง รวมถึงขวนคิดต่อไปด้วยว่าในอนาคตอีก 80 ปีข้างหน้า ธนาคารกลางแห่งนี้จะมีหน้าตาเป็นอย่างไร

ทุบทององค์กร : ประสบการณ์กับความน่าเชื่อถือ

ด้วยเวลาที่ผ่านมาเกือบ 80 ปี ธปท. ถือว่าเป็นธนาคารกลางที่มีอายุมากที่สุดเป็นอันดับ 3 ในภูมิภาคนี้ รองจากธนาคารกลางญี่ปุ่นและอินเดีย ลักษณะเปรียบกับคนเก็ตต้องเรียกว่า ธปท. เป็นคนที่มีอายุพอกสมควร และด้วยเวลาที่ต้องคิดถึงเรื่องการส่งผ่านความรู้ ประสบการณ์ ต่าง ๆ ที่ได้สั่งสมมาตลอดชีวิตให้แก่คนรุ่นใหม่เพื่อสืบทอดต่อไป แต่สิ่งที่ทำให้องค์กรต่างจากคนทั่ว ๆ ไป ก็คือการไม่มีอายุขัย ซึ่งทำให่องค์กรสามารถเติบโตไปได้เรื่อย ๆ สั่งสมความรู้และประสบการณ์อยอดขึ้นไป

เรื่อย ๆ และนั่นก็คือ “ทุน” ที่องค์กรทุกแห่งจะได้รับและเก็บสะสมไว้

“ทุน” สำคัญที่องค์กรสามารถใช้ได้มีสองอย่างด้วยกัน คือประสบการณ์และความน่าเชื่อถือ ผมเชื่อว่าถ้าจะเทียบธนาคารกลางของประเทศก็คงเหมือนรากประจำที่ ต้นของในเรื่องความรู้ทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ นโยบายการเงิน การใช้โน้ตเดลต่าง ๆ หรือการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ คงจะไม่ได้มีใครเก่งยิ่งหย่อนไปกว่ากัน แต่สิ่งที่ธนาคารกลางใหม่ ๆ ยังไม่มี ยังไม่สามารถสั่งสมให้ก็คือประสบการณ์และความน่าเชื่อถือนั่นเอง

ในเรื่องของประสบการณ์ ผมได้เก็บไปบ้างแล้วว่า ธปท. ของเราผ่านร้อนผ่านหนาวมามาก ต้องเผชิญกับวิกฤต ความท้าทายต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาเกือบ 80 ปีที่ผ่านมา และต้องยอมรับว่า เราอาจไม่ได้รับมือกับวิกฤตได้ดีในทุกครั้ง แน่นอนว่าพวกราชที่อยู่หน้างานในช่วงวิกฤตต่างก็ทุ่มเททำงานอย่างเต็มกำลังให้ดีที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ณ ขณะนั้น แต่ย่อมจะมีบางเรื่องที่ถ้ามองย้อนกลับไป

¹ ประกอบด้วย ประเทศไทย ASEAN รวมถึงสห ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย

ด้วยประสบการณ์หรือความรู้ที่เรามีมากขึ้น และเห็นภาพต่าง ๆ ขัดเจนขึ้นแล้ว ทำให้เห็นได้ว่าในวิกฤตบางครั้ง เราจะทำอะไรที่แตกต่างออกไปได้

กระบวนการ สิ่งที่ผมมองว่า ธปท. ทำได้ดีมากคือ การเรียนรู้จากวิกฤตต่าง ๆ และนำบทเรียนเหล่านั้นมาปรับปรุงการทำงานของเรารอ อย่างที่ Winston Churchill อดีตนายกรัฐมนตรีของอังกฤษ ได้กล่าวไว้ว่า “อย่าปล่อยให้วิกฤตดี ๆ เสียเปล่า (Never let a good crisis go to waste.)” จากวิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนี้ ธปท. ได้ปรับปรุงเกณฑ์การกำกับดูแลต่าง ๆ จนทำให้ทุกวันนี้ระบบสถาบันการเงินของไทยมีขนาดใหญ่ และมั่นคงขึ้นมาก ไม่ว่าจะดูในระดับสูง เงินสำรองสำหรับหนี้เสียก็อยู่ในระดับที่สูง กว่ามาตรฐานสากล อีกทั้งการบริหารจัดการให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้วยข้อมูลที่ถูก ทันการณ์ และตรงประเด็นขึ้น สามารถนำมารวบเคราะห์ความเสี่ยงแต่ละประเภทได้ดีกว่าในอดีต

นอกจากประสบการณ์แล้ว ทุนอย่างที่สองที่องค์กรสามารถสะสมไว้ได้ ก็คือความน่าเชื่อถือ ทั้งในด้านความโปร่งใสและด้านความสามารถ ด้วยความที่ ธปท. ต้องทำงานที่ส่งผลโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจและต้องเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์มหาศาล ทุนส่วนนี้จึงมีความสำคัญมาก ซึ่ง ธปท. ก็ได้พิสูจน์ตนเป็นที่ประจักษ์มาเป็นครั้งที่สามารถชี้ให้ความไว้วางใจ สะท้อนจากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ATA) ที่ในปีนี้ ธปท. อยู่ในระดับ A ต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 และผลการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียข้างต้น ธปท. ที่ชี้ว่า ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนส่วนใหญ่ เชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของพนักงานองค์กรของเรา

ทั้งประสบการณ์และความน่าเชื่อถือจึงเป็นทุนสองอย่างที่ ธปท. ได้สะสมมาทีละเล็กทีละน้อยตลอดเวลาเกือบ 80 ปีที่ผ่านมา จนทำให้เรา may mắnอยู่ที่จุดนี้ได้

อย่างไรก็ดี มีคดียกกล่าวไว้ว่า ความไว้ใจนั้นใช้เวลาเป็นปี ๆ ในการสร้าง แต่ใช้เวลาเพียงไม่กี่นาทีในการทำลาย และใช้เวลาซึ่งชีวิตในการกอบกู้คืนมา ดังนั้น “ทุน” โดยเฉพาะความน่าเชื่อถือที่สะสมมานี้จึงเป็นสิ่งที่ประباءง และสามารถพังทลายได้ในเวลาอันสั้นเช่นกัน

ในความทึ่นของผม ความเสี่ยงสำคัญที่สุดที่จะกระทบความน่าเชื่อถือขององค์กรของเรา

หรือองค์กรใด ๆ ที่ถูกก่อตั้งมาเป็นเวลานานแล้ว ก็คือการที่องค์กรนั้นไม่สามารถปรับตัวให้ทันสถานการณ์ ซึ่งอาจทำให่องค์กรไม่สามารถทำตามพันธกิจได้ในที่สุด

“ทุบ” ตัวก่อวายหรือเครื่องทุบแรง?

หากทุกวันนี้กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไม่เว้าจะเป็นเรื่องของนิริยาศาสตร์ สังคมสูงร้าย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือเทคโนโลยี และต่อจากนี้ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะยิ่งรุนแรงขึ้น รวดเร็วขึ้นอีก

ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ บังคับให้ทุกคน ทั้งประชาชน ธุรกิจ หน่วยงาน รวมถึง

“

แต่ในบริบทของโลกที่เปลี่ยนเร็ว เราอาจไม่สามารถปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงได้เสมอไป ดังนั้น แทนที่จะมุ่งรักษาสติยภาพเพียงอย่างเดียว เราจะต้องหันมาให้ความสำคัญกับเรื่อง resiliency หรือความเข้มแข็งที่มาจากการโดยต้องพร้อมรับมือและฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงให้มากขึ้น”

ในแห่งหนึ่ง ถ้าเราไม่มีระมัดระวัง ทุนที่เรา มีอยู่ จากคลายมาเป็นตัวถ่วงไม่ให้เราปรับตัวได้ เราคงเคยได้ยินเรื่องของบริษัทใหญ่บางบริษัท ที่ไม่ยอมปรับตัวให้ทันกับกระแสของโลก จนสุดท้ายก็ถล่มเป็นบริษัทที่ล้าสมัย ผู้คน ไม่สนใจ และต้องปิดตัวไปในที่สุด บริษัท Kodak ที่ยืนยันจะไม่ทันไปอีกนานาเทคโนโลยี สื่อดิจิทัลและมุ่งมั่นผลิตฟิล์มถ่ายภาพ ทำมาหากลายอย่างฟิล์มที่ลดลงเรื่อยๆ เป็นตัวอย่างหนึ่งที่เคยได้ยินกันบ่อย

การที่ทุนนี้กลายมาเป็นตัวถ่วงเกิดได้จาก ส่องปัจจัย ปัจจัยแรกคือทุนทางภาษาพูด บริษัท ที่ตั้งโรงงานในไทยโดย มีเครื่องจักรจำนวนมากเพื่อ ผลิตสินค้าอย่างหนึ่ง เมื่อสินค้านั้นตกคุณไป บริษัทที่มีทุนเหล่านี้มากกว่า ก็ยอมมีค่าใช้จ่าย สูงกว่าในการปรับตัว ปัจจัยที่สองคือทุนทาง ความคิด ซึ่งผมคิดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมาก สำหรับองค์กรผู้อุทิศตนให้กับงานอย่าง อปท.

องค์กรที่ประสบความสำเร็จ มีประวัติ ยาวนาน มีแนวโน้มที่จะดีต่อไป สิ่งที่เคยทำมา เป็นสิ่งที่เหมาะสมสมควรเป็นสิ่งที่ทำให้องค์กร ก้ามมาถึงจุดนี้ได้ นี่เป็นความคิดที่ค่อนข้าง น่ากลัว เพราะในบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สิ่งที่เราเคยทำแล้วแก้ปัญหาได้ ในอดีต อาจจะไม่ใช่สิ่งที่ช่วยแก้ปัญหาที่ เรายังเผชิญได้เสมอไป

ผมขอยกตัวอย่างหนึ่งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “ความคิด” ของผู้อุทิศตนให้กับเรา

ในฐานะอนาคตคลัง พากເາມມີຄຸນຫືນ ນາກັບເງື່ອເສດີຍກາພ ກ່ອນໜ້ານີ້ ໃນຂະໜາດທີ່ ໂດຍຢັງປັບປຸງໄປຢ່າງໜ້າ ๆ ວິທີທີ່ໄໝຍ່າຍື່ສຸດ ວິທີທີ່ຈະທຳໃຫ້ເກີດເສດີຍກາພຕີ້ກອງ ປົງປັນແປລິ່ນແປລັງ ນີ້ເປັນທີ່ມາຂອງກາພ ຄວາມເປັນ “ອນຮັກໝື່ນຍິນ” ທີ່ດີດັ່ງຄວາມຄາກລາງ ທີ່ອ່ານວ່າຍັງນາກຄຽງຮູມາໂດຍຄວດ ທາກມີ ໄຄຣາມາອອນຮູມາທຳລິ່ງທີ່ເຮົາຍັງໄໝແນ່ໃຈວ່າ ຈະເກີດຜລອຍ່າງໄວ ທາກທີ່ໄໝຍ່າຍື່ສຸດທີ່ຈະຮັກເຫຼາ ເສດີຍກາພໄວ້ຕີ້ກອງໄມ່ອນຮູມາທີ່ໃຫ້ທຳ ເຮົາຈະ ຍອມໃຫ້ມີການປັບປຸງແປລັງກົດໆຕ່ອງເມື່ອເຮົາມັນໃຈ ແລ້ວວ່າຈະໄໝເກີດຂະໄວທີ່ໄໝດີຈົນ

ແຕ່ໃນบริบทของโลกที่เปลี่ยนเร็ว เราอาจ ไม่สามารถปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงได้เสมอไป ดังนั้น แทนที่จะมุ่งรักษาເສດີຍກາພเพียง อย่างเดียว เราจะต้องหันมาให้ความสำคัญ กับเรื่อง resiliency หรือความเข้มแข็ง ทบทาน โดยต้องพร้อมรับมือและฟื้นตัวจาก การປັບປຸງແປລັງໃຫ້ມາກັນ ເນື່ອຈາກທາງ ດຳນິຟ້າ ເສດີຍກາພເພື່ອຢ່າງເດືອຍ ເຮົາຈະ ກັງວລຶ່ງຄວາມເສີ່ງຂອງການປັບປຸງແປລັງສິ່ງທີ່ມີອຸ່ນແລ້ວ ໂດຍໄມ່ດຳນິຟ້າຄວາມເສີ່ງດັ່ງນີ້ ໄນບັນບປັບປຸງແປລັງສິ່ງແລ້ວ ຕ້ອງຍ່າງທີ່ເຫັນ ຂັດເຈນຄົອເທິກໂນໂລຢີທີ່ກໍາໄລໃຫ້ບໍລິຫານທີ່ເພີ່ມກ່ອດຕັ້ງ ມີເງິນຖຸນໄມ່ສູງ ສາມາດສ້າງຜລິດວັນທີທີ່ ບໍລິການໃໝ່ ໃຊ້ໃຫ້ກັບຄົນທີ່ໄລດ້ ດັ່ງນັ້ນ ແມ່ວ່າການໄມ່ອນຮູມາທີ່ໃຫ້ທຳສິ່ງໃໝ່ຈະທຳໃຫ້ເຮົາ ຄວບຄຸມຄົນທີ່ມີຢູ່ໃນຮະບັບໄດ້ ຈາສບາຍໃຈໆ

องค์กรต่าง ๆ ต้องปรับตัว มีกำลังล้ำเรียกวัน กับ ทฤษฎีวัฒนาการว่า “สายพันธุ์ที่อยู่รอดไม่ใช่ สายพันธุ์ที่แข็งแรงที่สุดหรือสายพันธุ์ที่ฉลาด ที่สุด แต่เป็นสายพันธุ์ที่ปรับตัวให้เข้ากับ การเปลี่ยนแปลงได้ดีที่สุด” คำกล่าวนี้ไม่เพียง แต่ใช้ได้กับการอยู่รอดของสายพันธุ์ของ สิ่งมีชีวิต แต่รวมถึงองค์กรอย่าง อปท. ด้วย

ในวันนี้ เมื่อเราเป็นองค์กรที่นับว่ามี ประสบการณ์พอสมควร ความสามารถที่สำคัญคือ เราจะใช้ประสบการณ์และความน่าเชื่อถือ ที่ อปท. ส่งเสริมมา นี้ มาเป็นตัวถ่วงไม่ให้เรา ปรับตัว หรือจะมาเป็นเครื่องหุ้นส่วนแรงให้เรา สามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

และมีเวลามากขึ้นที่จะคุยกับระบบ แต่กิจกรรม ก็ยังเกิดขึ้นได้อยู่ดี เพราะคนจะวิ่งไปหา สิ่งใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพกว่า ทำให้อาจไปเกิดขึ้นในระบบ ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่เสี่ยงต่อ เศรษฐกิจในระยะยาวมากกว่า

ในทางกลับกัน ถ้าเราใช้ประสบการณ์และ ความน่าเชื่อถืออย่างถูกวิธี ทุนสองฝ่ายนี้ ก็สามารถถูกนำมาเป็นตัวช่วยในการทำให้ องค์กรปรับตัวได้ง่ายขึ้นกว่ากัน โดยเฉพาะ เมื่อองค์กรต้องตัดสินใจปรับตัว ทำอะไร ที่อาจจะยังไม่เป็นที่เข้าใจในวงกว้างแต่ส่ง ผลกระทบต่อคนหมู่มาก ซึ่งหากองค์กรไม่มี ประสบการณ์และความน่าเชื่อถือเป็นทุนเดิม ย่อมจะทำให้สังคมเกิดความไม่สงบ และ กลายเป็นภาระและรังสีให้การเปลี่ยนแปลงนั้น เกิดขึ้นได้ยาก แต่หากองค์กรนั้นได้รับความ ไว้วางใจจากสังคม ทั้งในเรื่องความโปร่งใส และความสามารถ สังคมก็จะเชื่อมั่นว่า ความเปลี่ยนแปลงที่องค์กรเสนอ ไม่ว่าจะเด็ก หรือใหญ่ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศ และได้ได้รับรองมาอย่างดีแล้ว

ถ้าเราอย่างจำกันได้ เมื่อประมาณ 5 ปีที่แล้ว ในช่วงที่เริ่มใช้ระบบพร้อมเพย์ ผู้ให้มีข้อกังวล เกี่ยวกับความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัว ความเสี่ยงในการถูกโอนเงินออกหากผู้อื่น

ทราบหมายเลขประจำตัวประชาชนหรือ หมายเลขโทรศัพท์ที่ผูกกับบัญชี แต่ด้วย “ทุน” ที่สะสมมา และการสื่อสารทำความ เข้าใจต่อเนื่อง ทำให้สาธารณะไว้วางใจ และจนทุกวันนี้ ระบบพร้อมเพย์มีผู้ใช้บริการ ถึง 67.5 ล้านหมายเลข เฉลี่ยต่อวัน 34.9 ล้านรายการ 97.1 พันล้านบาท (ข้อมูล ณ ตุลาคม 2564) และเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ ที่ทำให้ค่าบริการโอนเงินของประชาชน ลดลงมาก สร้างประโยชน์ให้กับหลายภาคส่วน และช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ เป็นอย่างดี

ธนาคารแห่งประเทศไทย ในอีก 80 ปีข้างหน้า

พี่ ๆ อดีตพนักงาน และเพื่อน ๆ พนักงาน ทุกท่านครับ อปท. เป็นองค์กรที่พากเพียร ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลให้เติบโต ไปพร้อมกับโลกและสังคมรอบข้าง การเป็น ผู้ดูแลที่ดีนั้น นอกจากจะเก็บรักษาของเดิม ที่ดีไว้แล้ว เรายังต้องดูแล เสริมสร้าง องค์กรให้ดีขึ้น แข็งแรงขึ้น เท่าทันขึ้น มีภูมิคุ้มกันมากขึ้น เพื่อส่งต่อไปยังผู้ดูแล รุ่นต่อ ๆ ไป ที่จะมารับหน้าที่ในการดูแล เศรษฐกิจของประเทศต่อจากเรา

และหากแผนดังที่ตอบคำถามให้กับน้อง ๆ รุ่นต่อ ๆ ไปว่าอีก 80 ปี จะเกิดอะไรขึ้นกับ อปท. หรือเศรษฐกิจของประเทศไทย ในวันที่ ความเปลี่ยนแปลงก้าวเข้ามารีวิวขึ้นเรื่อย ๆ ผู้คนคิดว่าคงจะมีส่วนร่วม

ส่วนแรก คือส่วนที่ อปท. จะต้องเปลี่ยน ต้องพัฒนาไปเรื่อย ๆ เพื่อให้เท่าทันกับบริบท ของโลก ในเรื่องนี้ มีหลายอย่างที่เราพอจะเห็นเป็นรูปธรรมบ้างแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการ ทำ FX ecosystem ให้เงินทุนเคลื่อนย้าย ออกนอกประเทศได้ย่างตามความกังวลเรื่อง กระแสเงินไหลเข้าออกที่ไม่สมดุล หรือการ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลรายละเอียดจาก สถาบันการเงินหรือการติดตามภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ อปท. สามารถออกแบบการได้ ตรวจสอบจุดแข็ง เช่น การติดตามภาวะน้ำ หรือการออกเกณฑ์ LTV การปรับกลยุทธ์การ สื่อสารให้เข้าใจพอดีกับผู้บริโภคมากขึ้น จากเดิมที่ต้องขอให้มั่นใจว่าข้อมูลทุกอย่าง ถูกต้องจริงจังสื่อสาร มาเป็นการสื่อสารที่ให้ ข้อมูลประชาชนไปพร้อม ๆ กับการติดตาม สถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บางเรื่องเราทำลำดับนีกันแล้ว แต่จะต้อง เห็นผลขั้นตอนในอีกไม่ช้านี้ ทั้งการผลักดัน แนวคิดการอนาคตเพื่อความยั่งยืน เพื่อสร้าง ระบบมนิเวศให้ภาคเอกชนมีความตระหนักรู้ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน มากขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการ ชำระเงินให้มีประสิทธิภาพขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนา CBDC การผลักดันให้ธุรกิจที่ เกี่ยวข้องหันมาใช้มาตรฐานการชำระเงิน แบบ ISO 2022 หรือการศึกษาผลกระทบ ของสินทรัพย์ดิจิทัลทั้งข้อดีและข้อเสียที่จะ มีต่อระบบเศรษฐกิจการเงิน และก็คงมีอีก หลายอย่างที่เราจะมีโอกาสพัฒนาต่อ ๆ ไป ซึ่งเราอาจเริ่มจากการตั้งค่า datum กับสิ่งที่เป็นอยู่ เช่น financial landscape ที่ผ่าน ๆ มา ที่เรา ทำทุกสามปี ยังเป็นแนวทางที่เหมาะสมหรือไม่

นอกจากส่วนที่ อปท. จะต้องเปลี่ยน หรือพัฒนาแล้ว ก็ยังมีอีกส่วนหนึ่งซึ่ง อยู่คู่กับองค์กรของเรามาตั้งแต่ก่อตั้ง เมื่อเกือบ 80 ปีที่แล้ว และผมเชื่อว่า จะต้องคงอยู่ต่อไป นั่นคือการยึดหยัต ในการทำหน้าที่อย่างเต็มกำลัง”

Winston Churchill เคยกล่าวไว้ว่า “Generals are always prepared to fight the last war.” ซึ่งหมายความว่า นายพลทุกคนพ้อมที่จะสู้ในสงครามครั้งที่แล้วเสมอ ในทำนองเดียวกัน ผู้กำกับบุคลากร ก็มักจะพร้อมที่จะรับมือกับวิกฤตที่เกิดขึ้นแล้วเหมือนกัน แต่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงเร็ว เรายังต้องมองไปข้างหน้า และเตรียมพร้อมของคราวของเราที่จะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงหรือวิกฤตที่กำลังจะมาถึง ในส่วนนี้ มองก็อย่างจะเข้าขานพากเราทุกคนให้ถ่ายกันคิด มองไปข้างหน้าด้วยกันว่างานต่าง ๆ ที่เราทำอยู่นั้น สดุดคล่องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ หรือไม่ มีอะไรที่คิดว่าจะปรับปูจุหรือเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ ธปท. สามารถทำตามพันธกิจขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากส่วนที่ ธปท. จะต้องเปลี่ยนหรือพัฒนาแล้ว ก็ยังมีส่วนหนึ่งซึ่งอยู่คู่กับองค์กรของเรามาก็ต้องอัดดึงเมื่อเกือบ 80 ปีที่แล้ว และผมเชื่อว่าจะต้องคงอยู่ต่อไป นั่นคือ การยืนหยัดในการทำหน้าที่อย่างเต็มกำลัง ถ้าเราอยู่กับลับไปพึงคำถ่ำของอาจารย์ป่วย อึ้งภากรณ์ อดีตผู้ว่าการ ธปท. เมื่อกว่า 50 ปีมาแล้ว ท่านได้กล่าวไว้ในงานปฐมนิเทศพนักงานใหม่ว่า

“ธนาคารต้องการวิเคราะห์ความรู้ความสามารถจากคุณทั้งหลาย ให้มาเป็นส่วนหนึ่งในเครื่องจักรให้ญี่เพ็ญที่จะทำหน้าที่ของธนาคารได้โดยดี เรื่องความสามารถและวิชาความรู้ที่คุณทั้งหลายมีแต่ละคนนั้นไม่เป็นที่สองด้วยแน่นอน... ข้อที่ต้องการจากคุณข้อที่สองคือ ความอุตสาหะวิริยะ... เมื่อมีความสามารถแล้ว ก็ควรจะพยายามอุทิศเวลาอุทิศความสามารถและความคิดนั้นให้แก่ธนาคารให้ทำงานให้เป็นประโยชน์แก่ธนาคารมากที่สุด ที่จะมากได้... และสำคัญไปกว่านั้น ข้อที่สาม ที่ธนาคารต้องการจากพวคุณคือ ความชื่อสัตย์ และความสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้าขาด

ความชื่อสัตย์สุจริตเชือดือกันได้แล้ว ธนาคารนี้ล้ม ไม่มีทางที่จะทำอะไรได้...”

คำกล่าวนี้ เป็นจริงมาตั้งแต่ ธปท. 逈 ดำเนินการ เป็นจริงในสมัยอาจารย์ป่วย ยังคง เป็นจริงอยู่ในทุกวันนี้ และก็ยังจะเป็นจริงต่อไป ในอนาคต ดังนั้น ธปท. จะต้องเป็นองค์กรที่ยึดมั่นกับการยืนตรง มองไกล ยืนมือ ติดคิน เพื่อสั่งสม “ทุน” ขององค์กร เป็นองค์กรที่มี

พันธกิจในการดูแลเศรษฐกิจของระบบเศรษฐกิจการเงินของประเทศไทย สร้างภูมิคุ้มกันให้ระบบต่าง ๆ เหล่านี้สามารถรองรับเรื่องรู้ และเติบโตจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเข้ามายก鞠บุพเพื่อให้ ธปท. สามารถทำหน้าที่ตามพันธกิจ ในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของคนไทยได้ *

เสียงสะท้อนและมุมมองหลักมิติ ต่อการเติบโตของประเทศไทย

การเดินทางของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ที่กำลังจะก้าวเข้าสู่ปีที่ 80 บนถนนว่าย่องผ่านการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในหลายมิติ และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ธปท. ได้รับถึงความร่วมมือ ความช่วยเหลือ และคุณภาพการจากบุคคลในเวดวงต่าง ๆ มากย่างต่อเนื่อง เราจึงขอพากล่าวด้วยน้ำเสียงของบุคคลภายนอกที่ได้ร่วมงานกับ ธปท. อย่างใกล้ชิด ทั้งในฐานะสื่อมวลชน นักเศรษฐศาสตร์ และนักวิชาการ ว่า ธปท. ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างในแต่ละมิติจากอดีตถึงปัจจุบัน รวมถึงความคาดหวังที่แต่ละท่านมีต่อ ธปท.

คุณสุกิจชัย หยุ่น สื่อมวลชนอาวุโส

ความเปลี่ยนแปลงของธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วง 10 - 15 ปีที่ผ่านมา ที่ผมเห็นขัดเจนที่สุดคือการเปิดกว้างและตอบคำถามของคนข้างนอกมากขึ้นด้วยภาษาชาวบ้าน และพยายามทำความเข้าใจคำถามของสังคมต่อการทำหน้าที่ของ ธปท. มากขึ้น เป็นการปรับเปลี่ยนที่ผมเข้าใจว่ามาจากวิสัยทัศน์ของผู้นำองค์กรเอง ที่เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยีด้านสารสนเทศ ซึ่งทำให้การสื่อสารด้านเดียวไม่อาจจะตอบโจทย์ของภารกิจของธนาคารกลางของประเทศไทยได้อีกต่อไป

ความเปลี่ยนแปลงที่ว่านี้มีผลทำให้บุคลากรของ ธปท. เห็นความสำคัญของการอธิบาย และการตอบคำถามของประชาชนทั่วไปผ่านสื่อมวลชนในลักษณะที่เข้าใจง่ายและทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กล่าวไวย่างบุคลากรของ ธปท. สามารถสัมมูลความเป็นข้าราชการได้ถูกต้องเท่านั้นได้ขัด

ความสับสนข้อข้อของบัญหาเศรษฐกิจและบทบาทของอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ผู้คนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากขึ้นทำให้ผู้บริหารของ ธปท. ตอบสนองด้วยการเปิดกว้างและพยายามบอกกล่าวให้คนในสังคมทุกวงการได้เข้าใจถึงพันธกิจของธนาคารกลาง

ผมจึงเห็นว่า การปรับตัวของกลไกการสื่อสารของ ธปท. ยังคงจะต้องดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพราะสังคมเริ่มร้องขอข้อมูลข่าวสารและคำอธิบายเกี่ยวกับความเป็นไปของบ้านเมืองที่ irony ใจถึงเศรษฐกิจและนโยบายการเงินที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนมากขึ้น ถึงแม้จะซึ่งมากขึ้นตามลำดับ ยิ่งเมื่อเกิดการระบาดของโควิด 19 ก็ยิ่งทำให้ข้อมูลและแนวโน้มของเศรษฐกิจในทุกระดับจากการวิเคราะห์และมุมมองของสถาบันที่เป็นมืออาชีพอย่าง ธปท. ยิ่งมีความสำคัญและเร่งด่วนมากยิ่งขึ้น

ดร.อมรเทพ จาวะลา

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
ผู้บริหารสำนักวิจัย ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย

ในมุมของนักเศรษฐศาสตร์ที่ได้ติดตาม มาตรการของธนาคารแห่งประเทศไทยอย่างใกล้ชิด ผมเห็นการเปลี่ยนแปลงหลายด้านในช่วงที่ผ่านมา เช่น การสื่อสารถึงสภาวะเศรษฐกิจรายเดือน ที่ขัดเจน การจ่ายภาษีเดบิตและความเสียของทางเศรษฐกิจให้ผู้ประกอบการได้เตรียมตัว และการดำเนินนโยบายทางการเงินที่รวดเร็วในช่วงวิกฤตที่ผ่านมา นับจากภัยน้ำท่วมใหญ่ บัญหาการเมือง บัญหาการส่งออกจากสังคมการค้า และล่าสุดจากวิกฤตโควิด 19 ถึงที่น่าเชื่อมคือ ธปท. รับรู้ถึงข้อจำกัดของตนของว่านโยบายการเงินเพียงอย่างเดียว ยังไม่สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ เนื่องจากหลายส่วนเป็นบัญหาซึ่งโครงสร้างที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น กรณีที่ผู้ส่งออกตากอยู่ในวังวนค่าเงินบาทที่แข็งค่าเมื่อเทียบกับ

ประเทศไทย การที่ ธปท. ใช้มาตรการผ่อนคลายเงินทุนเคลื่อนย้าย หรือแม้แต่มาตรการอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ก็ทำได้เพียงประดับสถานการณ์ ที่ต้องรอให้เอกชนเร่งนำเข้าสินค้าทุน แต่ ธปท. สามารถรับมือความผันผวนด้วยการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ

มองต่อไปจังหวัดที่นิยามการเงินจะยังเผชิญความท้าทายจากเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีผลต่ออัตราการเติบโตและการกระจายตัวของเศรษฐกิจไทย อัตราเงินเฟ้อ และทุนเคลื่อนย้ายเรน่าจะเห็นบทบาทของ ธปท. ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยการมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะจุด ในกลุ่มธุรกิจหรือครัวเรือนที่ฟื้นตัวช้า หรือมีภาวะหนี้สูง และอาจมีความอดทนต่ออัตราเงินเฟ้อที่เร่งขึ้น และประวัติเวลาให้เศรษฐกิจไทยพื้นตัวเต็มที่ ก่อนปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ใจที่เงินเฟ้อและบทบาทของ ธปท. จะเป็นอีกหนึ่งความท้าทายของนโยบายการเงินในปีหน้านี้

ดร.พิพัฒน์ เหลืองฤทธิ์ชัย

หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์ KKP Research
บริษัทหลักทรัพย์ เทียร์ติบานกิ้ง
จำกัด (มหาชน)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จิไทยและความท้าทายของเศรษฐกิจไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องตามบริบทโลกและบริบทของประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งจากปัจจัยเชิงโครงสร้างทางประชาราช เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ความเข้มข้นของเศรษฐกิจและการเงิน จัดลำดับของนโยบาย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ในฐานะที่ อปท. เป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ทั้งนโยบายการเงินนโยบายอัตราดอกเบี้ยนโยบายทุนเคลื่อนย้าย และเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายและผู้กำหนดระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน เพื่อตอบโจทย์สำคัญในการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจการเงิน พร้อม ๆ ไปกับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและการเงินให้มีประสิทธิภาพ ทั่วถึง และยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้สร้างความท้าทายให้กับ อปท. อย่างต่อเนื่อง และทำให้องค์กรต้องปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ไม่สามารถหยุดนิ่งได้

ซึ่งเราจะได้เห็นว่า อปท. ได้มีการปรับเปลี่ยนทั้งรูปแบบโครงสร้างและยุทธศาสตร์องค์กร

การรักษาความเป็นอิสระและความรับผิดชอบรูปแบบการทำงาน การกำหนดกรอบนโยบาย และการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบโจทย์องค์กรและรับมือกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลง โดยยังคงยึดมั่นในหลักการ ความเป็นมืออาชีพ และความซื่อสัตย์สุจริต

แม้ในบางช่วงบางเวลา ความท้าทายที่เกิดขึ้นนำไปสู่ความเสียหายและบทเรียนราคาแพงของทั้ง อปท. และเศรษฐกิจไทย เช่น วิกฤตสถาบันการเงินหลายครั้ง วิกฤต

ต้มยำกุ้งปี 2540 และการตอบสนองต่อวิกฤตจากปัญหาโควิด 19 แต่เราได้เห็นว่า อปท. มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อให้ตอบโจทย์ใหม่ ๆ ที่อาจจะทำไม่ได้ภายใต้ข้อจำกัดเดิม เช่น การใช้กรอบนโยบายการเงินแบบเป้าหมายเงินเพื่อการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน การใช้นโยบายสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือ หรือระบบพื้นที่ และมีการนำบทเรียนจากปัญหามาปรับปรุงการทำงานเพื่อลดความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจ

มองไปข้างหน้า บริบทของโครงสร้างเศรษฐกิจการเงินที่จะยังคงเปลี่ยนไป พร้อมกับการพัฒนาวัตกรรมทางการเงิน และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นเร็วอย่างต่อเนื่อง จะเป็นความท้าทายที่ อปท. จะต้องตั้งค่าตาม และมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะการทำงานรูปแบบเดิม อาจจะไม่ตอบโจทย์ขององค์กร หรือทำให้องค์กรถูกดึงความสำคัญลงไป แต่เมื่อเวลาผ่านไป ทั้งผู้นำ ทีมงาน หลักการและหน้าที่ขององค์กร และความสามารถของบุคลากรของ อปท. และบทเรียนจากในอดีต จะทำให้อปท. กลับไปทิ้งหน้าและทำหน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพและพัฒนาระบบเศรษฐกิจและการเงินได้อย่างมั่นคง

ดร. สมประวณ มันประเสริฐ

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหารสายงานวิจัยและหัวหน้าทีมวิจัยเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

ในช่วง 80 ปีที่ผ่านมา ระบบเศรษฐกิจไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แม้จะผ่านร้อนผ่านหนาวและความท้าทายทางเศรษฐกิจจำนวนมาก ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ผ่านการวางแผนทางเศรษฐกิจ พัฒนา และการกำกับระบบสถาบันการเงินที่เอื้อต่อการจัดสรรงรภ์พยาของประเทศไทย นอกจากนี้ การที่ อปท. ให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพยังสร้างภูมิคุ้มกันให้กับระบบเศรษฐกิจการเงินไทยอย่างเข้มแข็ง ช่วยให้เราลดพันจากวิกฤตภายนอกได้เป็นอย่างดีในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

ในฐานะนักเศรษฐศาสตร์ เราคงต้องการเห็นเศรษฐกิจไทยที่เติบโตได้อย่าง “เหมาะสม” “มีเสถียรภาพ” และ “ทั่วถึง” แต่วันนี้ เมื่อเรามองไปที่ GDP per capita ที่เพิ่มขึ้นได้มากกว่า 70 เท่าตัวในช่วง 80 ปีที่ผ่านมา เราจะลับพบว่า โครงสร้าง

ดร.กิตติญา เก้าพิจิตร

ผู้อำนวยการวิจัย นโยบายเศรษฐกิจ
ระหว่างประเทศและการพัฒนา
และผู้อำนวยการโครงการวิเคราะห์
เศรษฐกิจเชิงลึก สถาบันวิจัย
เพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

ดิฉันเริ่มรู้จักนิยามการแห่งประเทศไทย
ตอนที่เรียนอยู่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2532 เนื่องจากได้ใช้
ข้อมูลจาก อปท. ประกอบการทำรายงาน และ
ป้อยครั้งที่ได้ไปท่องสมุดของ อปท. เพื่อ
คัดลอกข้อมูล บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจของ
อปท. ดิฉันได้เข้าใจข้อมูลและบทวิเคราะห์ของ
อปท. จนถึงการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก
ที่มหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ สหรัฐอเมริกา
ในปี 2542 ซึ่งในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย
มีหนังสือชุดข้อมูลของ อปท. อุดးด้วย

จากวันนั้นมา 5 ปี นี้ การเปิดเผยและเผยแพร่
ข้อมูลของ อปท. ได้เปลี่ยนไปมาก มีการ
เปิดเผยข้อมูลกว้างขึ้นและถี่ขึ้นผ่านสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ คุณภาพของข้อมูลดีขึ้น
และตามนิยามหลากหลายขึ้น คุณภาพงาน
วิเคราะห์และวิจัยของ อปท. ก็ได้พัฒนาขึ้น

โดยใช้ข้อมูลทางเลือกมากขึ้นและใช้เทคโนโลยี
ดิจิทัลในการวิเคราะห์ มีนักเศรษฐศาสตร์รุ่นใหม่
ภายใต้สถาบันวิจัยเศรษฐกิจปัจจุบัน ลึกลึกลงไป
และมีการเรียนผลลัพธ์ของงานวิจัยให้ง่าย
ต่อการเข้าใจของประชาชนทั่วไป รวมถึงการ
จัดงานสัมมนาวิชาการประจำปีที่เปิดกว้างขึ้น
ทั้งในด้านหัวข้อและผู้นำเสนองานวิจัย ซึ่งเป็น
บุคลิกภายนอกองค์กร

นอกจากนี้ อปท. ได้สร้างภาคีเครือข่าย
สำหรับการแลกเปลี่ยนความเห็นและข้อมูล
เพื่อออกแบบทางการเงินที่เป็นประโยชน์
ต่อประชาชนและความมั่นคงของเศรษฐกิจ
อาทิ เช่น โครงการ Young Economists
ที่ดำเนินการต่อเนื่องมาหลายปี เพื่อสร้าง
เครือข่ายสำหรับนักเศรษฐศาสตร์รุ่นใหม่
ภายนอก อปท. ใน การแลกเปลี่ยนข้อมูล และ
ให้ความเห็นทางวิชาการกับ อปท. รวมถึงมี
โครงการขอร่วมมือและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ
ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยสำนักงาน
ภาคของ อปท. สำหรับการสร้างความรู้และ
ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ปัญหา และการปรับตัวของธุรกิจ นอกจากนี้
ในหลายปีที่ผ่านมา อปท. ได้เพิ่มบทบาท

สำคัญอีก ๑ โดยเฉพาะการข่าวภัยแก้ไขหนี้
สำหรับประชาชนโดยผ่านโครงการต่าง ๆ
ของ อปท. รวมถึงการให้ความรู้ทางการเงิน
แก่ภาคประชาชนประกอบด้วย

เศรษฐกิจไทยยังไม่ได้ถูกออกแบบให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึง ซึ่งการเติบโตอย่าง
ทั่วถึงสามารถเกิดขึ้นได้ หากเราส่งเสริมให้ทั่วประเทศเศรษฐกิจมี “ความเท่าเทียมกัน
ของโอกาส” ไม่ว่าจะเป็นความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากร ความเท่าเทียมกัน
ของการเข้าสู่ตลาด และความเท่าเทียมกันของการแข่งขัน ความเหลื่อมล้ำ
มักอาจเป็นเงื่อนไขตั้งต้นโดยธรรมชาติได้ แต่การสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันจะช่วย
แก้ปัญหาได้ในระยะยาว และการให้โอกาสกับคนที่มีศักยภาพ แต่ขาดเงินทุนจึงควร
เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาระบบการเงินของประเทศไทย เพราะนั้นคือการสร้าง
เงื่อนไขของการเติบโตอย่างทั่วถึง

เมื่อมองไปข้างหน้า ระบบการเงินจะเปลี่ยนไปอีกมากจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกิดขึ้น
ขณะนี้ คาดว่าหน้าต่างของโอกาส กำลังเปิดให้เราสามารถสร้าง “ระบบการเงินที่ทั่วถึง”
ของระบบเศรษฐกิจไทย... วันนี้ จึงยังเป็นไป อนาคตแห่งประเทศไทยจะมี
บทบาทสำคัญในการสร้างระบบการเงินที่คนไทยทุกคนเข้าถึงได้ ข่ายสร้างโอกาส
ที่เท่าเทียมกัน และระบบเศรษฐกิจไทยจะเติบโตได้อย่าง “ทั่วถึง” ในที่สุด *

สำนักงานภาคกับการ “ยืนมือและติดดิน” เพื่อประชาชน ธุรกิจ และเศรษฐกิจในพื้นที่

หนึ่งในพันธกิจหลักของธนาคารแห่งประเทศไทย (รปท.) ในฐานะธนาคารกลาง คือการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินให้มีเสถียรภาพ และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและก้าวเดิน ครอบคลุมทั้งประเทศไทย ตลอดจนเศรษฐกิจติดตันในครั้งนี้ จึงขอพาทุกท่านมาทำความรู้จักกับกลุ่มเจ้าหน้าที่ รปท. ที่ได้รับความไว้วางใจให้ดูแลและดูแลความเรียบร้อย ตลอดจนความเป็นไปของเศรษฐกิจต่างจังหวัด การค้าชายแดน และแรงงานคึบคับ รวมไปถึงความปลอดภัยด้านการเงินให้กับคนไทยมาเป็นเวลาเกือบ 60 ปี

ทำไม รปภ. ต้องจัดตั้งสำนักงานภาค

ตั้งแต่ก่อตั้งเมื่อเกือบ 80 ปีที่ผ่านมา จนปัจจุบันได้เลิศเป็นถึงความสำคัญของเศรษฐกิจและ การเงินในภูมิภาค จึงเริ่มจัดตั้งสำนักงานภาค แห่งแรกขึ้นในปี 2507 คือสำนักงานภาคใต้ ที่จังหวัดสงขลา ตามมาด้วยสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่น ในปี 2511 และสำนักงานภาคเหนือที่จังหวัด

สำปางในปี 2512 ก่อนย้ายมาอยู่ที่จังหวัด
เชียงใหม่ในปี 2540 ตามลำดับ เพื่อทำหน้าที่
เป็นธนาคารกลางให้กับแต่ละภูมิภาค

สำนักงานภาคจะอาศัยข้อได้เปรียบที่มี
ศีลความรู้ ความเข้าใจ และความใกล้ชิดกับ
พื้นที่ มาจ่ายยาข้อมูล วิเคราะห์ และสนับสนุน
การดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของ จปท. ได้อย่าง
ตรงจุด ขณะเดียวกัน สำนักงานภาคยังมี

บทบาทในการช่วยเหลือและพัฒนาพื้นที่โดยการช่วยคิดและให้คำปรึกษาในประเด็นเศรษฐกิจการเงินที่เกี่ยวกับนโยบายและเป้าหมายของนักกฎหมายภาค ตลอดจนสนับสนุนความช่วยเหลือในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงหรือวิกฤตต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจกฎหมายสามารถเดินต่อได้อย่างยั่งยืน

โดยบทบาทสำคัญของสำนักงานภาค มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ คือการติดตาม ภาวะและวิเคราะห์วิจัยประดิษฐ์เศรษฐกิจ รวมถึง ประเด็นเรื่องข้ออื่น ๆ ที่นำเสนอในภูมิภาค และด้านการเงิน คือการส่งเสริมความรู้ ทางการเงินและมาตรการทางการเงินที่สำคัญ ตลอดจนการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน เพื่อช่วยสร้างภูมิคุ้มกันและวินัยทางการเงิน ให้กับประชาชนและภาคธุรกิจในพื้นที่

ลงพื้นที่จับเชิงจรรยาบรรณ

การจับเชิงจรรยาบรรณที่ครอบคลุม รวดเร็ว และทันการณ์ มีความสำคัญต่อการวางแผน และการตัดสินใจของประชาชนและภาคธุรกิจ ในพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเกษตรและภาค การผลิต ซึ่งการตัดสินใจที่ถูกต้องจะไม่เพียง ส่งผลดีต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการ แต่ยัง เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาค และประเทศในภาพรวม

ในการจับเชิงจรรยาบรรณ อบต. ไม่ได้ อาศัยเพียงข้อมูลสถิติหรือตัวเลข แต่ยัง อาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพจากการลงพื้นที่

แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นกับภาคธุรกิจ ผ่านโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ และธุรกิจ (Business Liaison Program: BLP) ที่เริ่มทำอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2547 เพื่อฟังเสียงสะท้อนจากผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการและหน่วยงานของรัฐ

ประเด็นที่ อบต. สนใจ อาทิ บัญญา ในการดำเนินธุรกิจ รายได้ การจ้างงาน ต้นทุน และความเข้มมั่นต่อสภาพเศรษฐกิจ และนำเสนอข้อมูลความวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูล อื่น ๆ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการนโยบาย การเงิน (กนง.) เพื่อประกอบการตัดสินใจ ในการดำเนินนโยบายการเงิน ขณะเดียวกัน โครงการ BLP ยังเป็นอีกหนึ่งช่องทางของ อบต. ในการสื่อสารแนวทางการดำเนินนโยบายและ มาตรการทางการเงินต่าง ๆ รวมถึงได้มีโอกาส รับฟังมุมมอง ข้อกังวล หรือข้อเสนอแนะของ ประชาชนและภาคธุรกิจที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบ โดยตรง เพื่อนำมาประกอบการออกแบบ หรือปรับปรุงนโยบายและมาตรการทาง การเงินของ อบต. ให้เหมาะสมและตรงจุด กับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

ศึกษา - วิจัยเพื่อแก้ปัญหา ให้เศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืน

สำนักงานภาคยังจัดทำบทวิเคราะห์วิจัย และงานศึกษา ทั้งในรูปแบบสัมมนาและเชิงลึก เพื่อเป็นองค์ความรู้ที่จะนำไปช่วยพัฒนา เศรษฐกิจภูมิภาค โดยบทวิเคราะห์วิจัยแบบสั้น จะเน้นประเด็นที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ สนใจ เช่น การเผาอ้อยที่เป็นสาเหตุของ PM2.5 เทคนิคอาหารโลก plant-based meat ที่อาจ สามารถยกระดับอุตสาหกรรมอาหารและ เกษตรกรได้ รวมไปถึงความคืบหน้าโครงการ รถไฟฟ้าจีน - ลาวที่มีนัยต่อเศรษฐกิจไทย เพื่อให้การวิเคราะห์ทันต่อเหตุการณ์และ เป็นประโยชน์ในช่วงเวลาทันที ๆ

สำหรับงานศึกษาวิจัยเชิงลึก จะเน้นประเด็น ที่จะเกิดขึ้นหรือมีผลกระทบในระยะยาวมากขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างเศรษฐกิจ ภูมิภาค ซึ่งบทความและงานศึกษาเหล่านี้ จะอยู่ในรูปแบบที่อ่านและเข้าถึงได้ง่าย ผ่านเว็บไซต์ อบต. เป็นหลัก พัชอมทั้งยัง เปิดโอกาสให้ผู้ที่สนใจสามารถสอบถาม และแลกเปลี่ยนมุมมองหรือข้อคิดเห็นกับผู้ทำ การศึกษาได้อีกด้วย

ดึงเกคโนโลยีเข้าช่วยเหลือเกษตรกร และผู้ประกอบการ

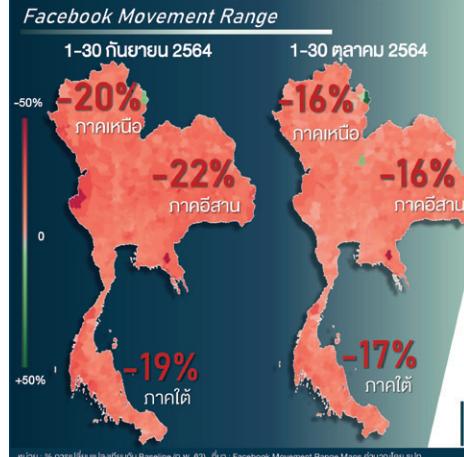
ความรู้ ความเข้าใจและความใกล้ชิดกับ พื้นที่ยังทำให้ อบต. ได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่ง ในการร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อช่วยพัฒนาและ ยกระดับความเป็นอยู่ของท้องถิ่น อย่างช่วง ที่ผ่านมา ชาวนาประสบกับปัญหาการปลูกข้าว แบบดั้งเดิมที่อาจทำให้ราคาน้ำมันลดลง อาทิ ข้าวมีความชื้นสูง ทำให้ราคาข้าวไม่ดี เท่าที่ควร ส่งผลต่อรายได้และความเป็นอยู่ ของเกษตรกร การจะแก้ไขน้ำมันหายากยังยืน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต ให้สอดคล้องกับหลักการทำงานวิชาการ เพื่อช่วย ลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต และ ยกระดับมาตรฐานคุณภาพข้าว โดยทาง

โครงการ Social lab เพื่อส่งเสริมการปลูกข้าวตามหลักวิชาการ

REGIONAL ACTIVITY TRACKER

Tracking Thailand's Regional Activity with Almost Real-Time Data From Trusted Sources

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND
สำนักตรวจสอบคุณภาพ พัฒนาใบอนุญาตโครงสร้างเศรษฐกิจ
ฉบับที่ 1/2564 เดือนพฤษภาคม 2564

การรวมเศรษฐกิจภูมิภาคเมืองยุโรปตะวันออก

เศรษฐกิจภัยภาค แพ้ชนะปรับตัวจากเดือน ก.ย. 64 ผลของการผ่อนคลาย
มาตรการควบคุม COVID-19 ทำให้การเดินทางกล่องเที่ยวและการซื้อขายใช้สอย
ปรับตัว ส่งผลต่อการหางาน

 ภาคเหนือ เริ่มพับตัว แต่ยังเสี่ยงใบบางพับที่ ดำเนินการก่อเรื่องทั่วและจับจ่ายอย่างกว้างขวางตามกฎหมายการคุมโภคภัย COVID-19 และการของจราจรอีกด้วยที่ตั้งเป็นอย่างไรก็ตาม จานวนคนติดเชื้อที่พบอยู่สูงขึ้นใน ๑. เชียงใหม่ ส่งผลให้กังวลเรื่องการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสไปยังภาคใต้ ค. ๔

ภาครัฐบาล ปรับตัวขึ้น ดังตามที่ต่อ โดยหันการเดินทางไป-กลับจ้าวให้สอดคล้องกับข้อ
จำกัดการเดินทางมาตรการควบคุม COVID-19 โดยเฉพาะ จังหวัดระนอง ซึ่งเป็นภาค
เศรษฐกิจที่ใหญ่สุดในอีสาน ได้รับการปรับลด-ตัดจากพื้นที่เสี่ยงทั้ง ดังที่แล้วบิน
16 ต.ค. ที่ผ่านมา

 เมื่อคุณ Google Trends พบว่า กลุ่มเสียงค้าก้าวได้รับความสนใจช่วงนี้เป็นเสียงค้า
ขายของและตลาดน้ำ รวมถึงห้องครัวและเครื่องใช้ไฟฟ้า

1 / 5

ชปท. ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยทางดังกล่าว จึงได้ริเริ่มโครงการนำร่อง Social lab เพื่อส่งเสริมการปลูกจิตวิชาการโดยร่วมกับอีก 4 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ กรมการข้าว ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) บริษัท คิว บีอีซี พอยท์ จำกัด และบริษัท สกุ๊ฟ จำกัด ซึ่งนำร่องในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ ขั้ยนาท ขอนแก่น พิจิตร และร้อยเอ็ด โดยนำเอาเทคโนโลยีการบริหารจัดการฟาร์มสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในแต่ละขั้นตอน โครงการนี้ทำให้เกษตรกรได้เรียนรู้และเข้าใจการปลูกจิตวิชาการโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีพร้อมทั้งได้ลงมือปฏิบัติจริง และยังช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทดสอบบทเรียน เพื่อนำไปปนเปย়ผลในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป นอกจากนี้ การลงพื้นที่จริงยังทำให้พบว่า มีข่าวสารจำนวนมากไม่น้อยเริ่มต้นตัวและให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินธุรกิจและการทำการเกษตรมากขึ้น ซึ่งนับเป็นสัญญาณที่ดีในการพัฒนาต่อเนื่องในอนาคต

การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้เศรษฐกิจทั่วโลกเสื่อมถอยความท้าทาย

หากาหลายประการ ดปท. จึงมีความจำเป็น
ที่ต้องมีข้อมูลและเครื่องมือที่รวดเร็วและ
ทันการณ์มากขึ้น จึงยกระดับการติดตาม
ภาวะและแนวโน้มเศรษฐกิจภูมิภาค ตลอดจน
ความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เพิ่มเติม
ด้วยการพัฒนาเครื่องมือ ภายใต้ชื่อ BOT
Regional Activity Tracker (BOT RAT) เพื่อ
ให้สามารถติดตามภาวะเศรษฐกิจและประเมิน
เศรษฐกิจได้อย่างทันการณ์มากขึ้น เพราะข้อมูล
ที่ติดตามในสภาวะปกติมักมีความถี่รายเดือน
และล่าช้า โดยเครื่องมือนี้จะอาศัยข้อมูลที่มี
ความถี่และความเร็วสูง เช่น Facebook
Movement Range ที่สะท้อนการเคลื่อนที่
ของประชาชนในภูมิภาคในระดับรายอำเภอ
ดังนี้สะท้อนการเดินทางทางบกที่สะท้อนถึง
การท่องเที่ยวในภูมิภาคผ่านการเดินทางโดย
ยานพาหนะ 4 ล้อ และด้วยการซื้อสินค้า
ออนไลน์ที่สะท้อนความสนใจของประชาชน
ในภูมิภาคในการซื้อสินค้าผ่านช่องทาง
ออนไลน์ ข้อมูลเร็วเหล่านี้จะช่วยสะท้อน
ทิศทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ตอบโจทย์กลุ่ม
ผู้ประกอบการที่สามารถนำไปใช้ประกอบการ
วางแผนธุรกิจในระยะข้างหน้าได้ รวมถึงยัง
เป็นประโยชน์ต่อ CACHE ที่สนับสนุนคัดลอก

สร้างภูมิคุ้มกันและเสริมเกราะป้องกัน ทางการเงิน

อีกบทบาทที่สำคัญไม่ใช่ห่วงนไปกว่าบทบาทด้านเศรษฐกิจ คือการส่งเสริมความรู้ทางการเงินให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินที่ดี ตั้งแต่การวางแผนทางการเงินในชีวิตประจำวัน การออมเงิน การลงทุน การบริหารจัดการหนี้ และการเดือนภัยทางการเงิน ซึ่งจะนำไปสู่การมีภัยคุกคามที่ทำให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจทั้งในเชิงที่ดีหรือเช่นเช้าได้ โดย ธปท. ได้ให้ความรู้กับประชาชนผ่านการบรรยายทั้งในพื้นที่และช่องทางออนไลน์ การเขียนบทความ และการทำสื่อที่เข้าใจง่ายอย่างคลิปเสียงภาษาท้องถิ่น นำไปเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนในพื้นที่และพันธมิตรเครือข่ายการสื่อสาร ในระดับจังหวัด รวมถึงสื่อสารผ่านผู้นำชุมชนให้แจ้งเตือนผ่านหอกระจายข่าวหมู่บ้าน เพื่อให้ความรู้และการเตือนภัยทางการเงินกระจายไปยังกลุ่มต่าง ๆ ให้อย่างครอบคลุม ขณะเดียวกันประชาชนยังสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้สะดวกขึ้นด้วย

นอกจากการให้ความรู้โดยตรงแล้ว อปท. ยังได้จัดอบรมให้กับตัวแทนพนักงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ทำความรู้ทางการเงินไปถ่ายทอดต่อในองค์กรและกระตุ้นการปรับพฤติกรรมทางการเงินให้บุคลากรของตนเอง

ความร่วมมือร่วมใจจากหน่วยงานอื่น ๆ อาทิ ธนาคารออมสินและ อ.ก.ส. เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับการส่งเสริมความรู้ทางการเงินในภูมิภาคตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ส่งผลให้ในการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทยตามกรอบขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ที่ อปท. ร่วมจัดทำกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ สะท้อนว่าในภาพรวม ไทยมีพัฒนาการทางการเงินที่ดีขึ้นต่อเนื่อง โดยใน

ปี 2563 คนไทยมีระดับทักษะทางการเงินเฉลี่ยอยู่ที่ 71% เพิ่มขึ้นจากปี 2559 และปี 2561 ที่ 61% และ 66.2% ตามลำดับ รวมถึงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD ที่ 60.5% และหากพิจารณาองค์ประกอบของทักษะทางการเงินทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน พบร่วมกับคนไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในทุกด้าน เช่น กับ

อุ่นใจกับผู้ให้คำปรึกษาปัญหาหนี้

อีกหนึ่งบทบาทด้านการเงินของสำนักงานภาค คือ การให้คำปรึกษาผู้ใช้บริการทางการเงินทั้งที่เป็นผู้ประกอบการและรายบุคคล ในแต่ละภูมิภาค ผ่าน call center หมายเลข 1213 โดยในปีที่ผ่านมา ผู้ขอรับคำปรึกษาส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์

โควิด 19 ทำให้มีรายได้ลดลง ขณะที่ยังมีภาระหนี้ที่ต้องชำระ และไม่ทราบว่าจะต้องจัดการหนี้อย่างไร อปท. ได้ช่วยให้คำปรึกษาพร้อมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อย่างแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การทำแผนชำระหนี้ที่ดีเจน วางแผนทางเลือกที่สอดคล้องกับกระแสเงินสดเพื่อเสนอต่อสถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้ รวมถึงทางออกอื่น ๆ เพื่อลดภาระหนี้จนผู้ประกอบการและประชาชนในแต่ละพื้นที่สามารถแก้ไขปัญหานี้อย่างยั่งยืนได้สำเร็จ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของบริบททางเศรษฐกิจและการเงินในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ อปท. ยิ่งเห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารและการสร้างความเข้าใจด้านเศรษฐกิจ และการเงินซึ่งรุกที่ถูกต้องและทั่วถึง ในระยะ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา อปท. จึงมุ่งสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายและระบบการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในภูมิภาค ทั้งประชาชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานการศึกษา และสื่อมวลชนทั้งถิ่น เพื่อตอบโจทย์สำคัญเชิงพื้นที่ให้ได้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือ เก้าใจบัญชาและความต้องการของคนในพื้นที่ และสำนักงานภาครัฐช่วยคิด ให้มุมมองให้คำแนะนำและคำปรึกษาในประเด็นด้านเศรษฐกิจการเงินที่เข้มข้นและเป็นประโยชน์กับภูมิภาคได้ พร้อมทั้งเป็นการเพิ่มความครอบคลุมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของ อปท. ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ตลอดจนเป็นช่องทางแก้แคบเปลี่ยนมุมมองและความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างทันท่วงที

จากจุดเริ่มต้นจนถึงปัจจุบันนี้ เกือบ 6 ปีของการจัดตั้งสำนักงานภาค ได้มุ่งมั่นในการทำหน้าที่เป็นธนาคารกลางให้กับแต่ละภูมิภาค และหากมองไปข้างหน้า สำนักงานภาครัฐยังคงคุ้มครองและรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาคให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงต่อไป *

การบรรยายให้ความรู้ทางการเงินของสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มองโลกย้อนมองไทยผ่านเลนส์ ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ “นักเศรษฐศาสตร์การพัฒนา”

ในประเทศไทยอาจจะเป็นนักเศรษฐศาสตร์อยู่มาก แต่เมื่อได้ที่สังคมต้องการมุมมองหรือทางออกสำหรับเศรษฐกิจไทยภายใต้บริบทของเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รายชื่อewanดับตัน ๆ ที่ทุกคนนึกถึง หนีไปไม่พ้น “ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์” ด้วยเชื้อเสียงและประสบการณ์การทำงานที่เป็นที่ยอมรับกันในระดับประเทศและระดับโลก ในฐานะอดีตเลขาริการการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) และอดีตผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก (WTO) รวมถึงในฐานะอดีตรัฐมนตรีกระทรวงด้านเศรษฐกิจหลายกระทรวง และ “ศิษย์เก่า” ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ได้รับเกียรติอย่างสูงจาก ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ มาร่วมสนับสนุนอุ่นใจ แนวทางการปรับตัวและปรับบทบาทของประเทศไทยในบริบทใหม่ของโลก พร้อมด้วยแรงบันดาลใจในการทำงานที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาตัวเอง

บริบทโลกหลังโควิด-19

“ทุกคนพูดว่าจะเกิด ‘new normal’
 ผมไม่ค่อยเชื่อในคำนี้ ไม่มีสถานการณ์ใหม่
 ที่เป็นทั้ง new ทั้ง normal พอกำเริ่มยังไง
 การแพร่ระบาดได้ ทุกอย่างก็กลับไปเหมือนเดิม
 ไม่ใช่ new normal แต่เป็น abnormal
 ก่อนมีโรคระบาด เราจะได้ป่วยเป็นโภคภัย
 มาanan สมัยผอมอยู่สุขประชชาติ เรายุดกัน
 เรื่องผลกระทบ ผ่านมากกว่า 10 ปี เราถึงยังคง
 พอดีเรื่องนี้”

คุณศุภชัยมองว่า มนุษย์จากต้องใช้ชีวิตอยู่กับโรคโควิด 19 ในลักษณะเดียวกับโรคไข้หวัดใหญ่ ดีอีก ดำเนินชีวิตต่อไป ทำมาหากินและติดต่อกันตามปกติได้ แต่สิ่งที่จะเปลี่ยนไปในบริบททางเศรษฐกิจจากการแระคือบทบาทของภาครัฐและบทบาทของตลาด

ในช่วง 1 - 2 ปีที่ผ่านมา จะเห็นถึงความสำคัญของบทบาทภาครัฐ ทั้งการเข้าไปรักษาเยียวยาผู้จับป้าย การค้นคว้าหาข้อซึ่ง การจำกัดการเดินทาง (ล็อกดาวน์) ฯลฯ ซึ่งไม่มีบทบาทของตลาดเข้ามายัดดับสิ่งเรื่องเหล่านี้ โลกหลังยุคโควิด 19 บทบาทของภาครัฐจะยังมีความหมายมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ภาครัฐไทยควรไปเคียงเครือข่ายไว้ เพราะเราเลือกนโยบายคู่กัน

ให้เป็นไปตามระบบตลาด แต่โลกปัจจุบันเต็มไปด้วยปัจจัยที่ไม่ใช่ด้านเศรษฐกิจ เงิน สิ่งแวดล้อม สังคม ฯลฯ จึงปล่อยให้ระบบตลาดเพียงอย่างเดียวมาตัดสินใจได้ ภาครัฐต้องคงหนักและเตรียมพร้อมทั้งเครื่องมือ ความสามารถ วิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ ความยืดหยุ่น (resilience) และความนำเชื่อถือ"

ดร.ศุภนัยยกตัวอย่างบทบาทภาครัฐที่จะสำคัญมากขึ้น ได้แก่ การวางแผนนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญ (Industrial policy) โดยเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมด้านสุขภาพอนามัย อาทิ ยาจักษณ์โรค เครื่องมือการแพทย์ ตลอดจนอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ภาคธุรกิจสีเขียว (green / BCG economy) และภาครัฐก็ต้องมีบทบาท

โครงการที่สอง การเปลี่ยนแปลงเชิงภูมิรัฐศาสตร์จะเป็นความน่ากังวลถัดไป เพราะความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ในจุดต่าง ๆ จะรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่ออำนาจเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี ฯลฯ ได้ย้ายจากโลกตะวันตกมาสู่โลกตะวันออก จนมีความเป็นห่วงว่า สถานการณ์จะถูกคลุมจันเกิดสิ่งที่เรียกว่า “กับดักธุรกิจศึกษา” (Thucydides's Trap)¹⁴

การเปลี่ยนแปลงประการที่สามคือ การเข้าสู่ “ยุคผาดของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (Asia Pacific Century)” ซึ่งเห็นได้ชัดเจนในมิติทางเศรษฐกิจ เพาะะเกินกว่าครึ่งของเศรษฐกิจโลกขึ้นมาเคลื่อนตัวไปตามเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก แต่ทั้งนี้ ดร.ศุภชัยยังมองว่า Asia Pacific Century จะไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ หากภูมิภาคเนี้ยยังไม่เร่งพัฒนาอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ดูแลคนด้อยโอกาสไม่ให้เสียเบรียบ และพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งมิติทางเศรษฐกิจ การเงิน ไปจนถึงมิติทางสังคม สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ ฯลฯ

‘ภูมิภาคເຄີຍມືດີກີ່ອກຮວມຕັ້ງທີ່ເຮັດວຽກ
‘ເບົດການຄໍາສຶກ (FTA)’ ຊຶ່ງມີປະສິບທີ່ກົດ
ກວ່າຫລາຍໝົມກັດ ໂດຍເລັດການຮວມມາລຸ່ມທີ່ມີ
‘ອາເຊີຍນ (ASEAN)’ ເປັນຫຼັກ ພ້ອມກັບ
ມີຄວາມຕົກລົງທຸນສ່ວນທາງເສດຖະກິຈຈະດັບ
ໝົມກັດ (RCEP) ອາເຊີຍນໄກໄປເຕີດໃນແນ່ທີ່ເກົ່າ
ພັຍານມີດີ່ໃຫ້ທຸກປະເທດໄປດ້ວຍກັນ ມີການນຳ
ກະບັນການຂອງອັນໄຍນຍາກາເຈັນແລະນິຍາຍ
ຕ່າງປະເທດມາດັ່ງຄູນຍ (re-align) ໃຫ້ໄກລ້ກັນ
ຊື່ກົດຍ້ອຍເກົ່າເຫັນການມີກອງທຸກກາເຈັນຂອງ
ເຄີຍເອງ ເພຣະຈະເຫັນໃຈປັ້ງຫາຂອງໝົມກັດ
ໄດ້ດີທີ່ສຸດ ແຕ່ທີ່ຢືນໄປໄໝສຸດ ດີນິຕິດ້ານສັງຄົມ
ແລະສິງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງຕ້ອງພັດນາຕ່ອໄປທັງ
ASEAN ແລະ RCEP’

บทบาทไทยในการขับเคลื่อนอาเซียน

คุณศุภชัยเขื่องว่า เมื่อยุคผ่านดงของภูมิภาค
เอเชียแปซิฟิกมาถึงอย่างสมบูรณ์ บทบาท
ของ “อาเซียน” ในภูมิรัฐศาสตร์ของโลก
จะเพิ่มมากขึ้น และประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่ง
ในประเทศเศรษฐกิจหลักของอาเซียน จะก้าว
ขึ้นมาเป็นบทบาทสำคัญตามไปด้วย

¹ กับดักธุรกิจเดส (Thucydides's Trap) คือแบบคิดว่าเมื่อมหาอำนาจทางการเมืองเกิดขึ้นจะก่อการแข่งขันกับมหาอำนาจเดิม จนทำให้เกิดสถานะการณ์เดิงเครือด้วยแล้วนำไปสู่สงคราม แนวคิดนี้ได้รับการกล่าวถึงเพิ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อปี 2011 “การผ่านเข้าสู่ความเป็นใหญ่” (The Rise of China) และ “การ��退ของอเมริกา” (The Decline of America) ในต่างๆ เศรษฐกรรมที่ 21 ปีแล้ว

“

ทุกคนพูดว่าจะเกิด new normal ผนิ่งไม่เคยซื่อในคำนี้ไม่มีสถานการณ์ไหน ก็เป็นทั้ง new ทั้ง normal พ่อเรา เริ่มยับยังการแพร่ระบาดได้ ทุกอย่าง ก็กลับไปเหมือนเดิม ไม่ใช่ new normal แต่เป็น abnormal ก่อนมีโโรคระบาด เราไม่โลกป่วยเป็นโลกปกตินานนาน สมัยผู้คนสุสหประชาธิ ราชพุกัน เรื่องโลกร้อน ผ่านมากกว่า 10 ปี ราชกิจ ยังคงพูดรึ่งนี้”

“ตอนนั้นอยู่ญี่ปุ่น เขามองว่าอาเซียน มีประเทศเศรษฐกิจหลักคือ สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย และอินโดนีเซีย แต่เขามองว่าคนที่จะสร้างบริบทที่มีความเป็นผู้นำให้กับอาเซียน น่าจะมาจากไทย เพียงแต่เราต้องกระตุ้น และปรับตัว 从ใจจากเปลี่ยน ‘อาเซียนวิถีเดิม (ASEAN way)’ ที่ไม่แทรกแซงประเทศสมาชิกเลย ขอให้เก็บเป็น ‘มรดกจากอดีต’ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจะให้เราแทรกแซง ซึ่งกันและกันไปทุกอย่าง เพียงแต่โลกปัจจุบัน ไม่ว่าเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การทหาร การเมือง ล้วนแล้วล้อม ๆ ลาก บอยครั้งที่เราต้องเข้าไป เกี่ยวข้องกับเพื่อนบ้าน จึงอาจต้องแทรกแซง ในบางเรื่องที่กระบวนการทางหรืออาเซียน”

หลังจากเปลี่ยน “วิถีอาเซียน” ดร.ศุภชัย แนะนำว่า บทบาทสำคัญต้องไปที่ไทยควรทำ คือ ผลักดันอาเซียนให้เป็น “ตัวกลาง” หรือ “ผู้ไกล่เกลี่ย” ระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกา แทนที่จะถูกกดดันให้เลือกข้าง แต่ทั้งนี้ จำเป็น อย่างยิ่งที่ประเทศไทยอาเซียนต้องตัดสินใจไปในทิศทางเดียวกัน และต้องมีการเปิดเจรจาทั้ง กกลุ่มประเทศอื่น ๆ ในเวทีโลกให้มากขึ้น

ซึ่งถ้าทำเงินนี้ได้ บทบาทในการถ่วงดึงสองขั้น มหาอำนาจหรือบทบาทการเป็นตัวกลางของอาเซียนจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ คุณศุภชัยอยากให้ประเทศไทย เป็น “ตัวตั้งตัวตี” ในการเคลื่อนไหวเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความแข็งแกร่งให้ กับสำนักงานเลขานธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) โดยเฉพาะการสร้างหาคนเก่ง คนดีให้เข้ามาทำงานในองค์กรนี้ และการ

ให้ความสำคัญกับองค์กรในฐานะที่เป็นตัวแทน ทำงานแทนประเทศไทย

พร้อมกันนี้ ดร.ศุภชัยเตือนว่า อย่าพยายาม สร้างความร่วมมือเป็นกลุ่มอยู่ในภูมิภาค (Sub-regional Cooperation) มากเกินไป เพราะมีความชัดเจนกันอยู่มาก แต่ควรโฟกัส กลุ่มความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ แล้วพัฒนา ให้ดียิ่งขึ้น หนึ่งในนั้นคือ โครงการพัฒนา ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค

การประชุมสุดยอด G8 (G7 + Russia) ณ เมือง Evian ประเทศฝรั่งเศส ปี 2546

ลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) ซึ่งเป็นความร่วมมือที่มีพลัง เพราะมีจินร่วมด้วย และไทยก็มีบทบาทมากในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงนี้ และในฐานะที่ไทยเป็นศูนย์กลางของหัว ASEAN และ GMS รวมทั้งมีความสัมพันธ์พิเศษในการอุปถ่อง CLMVT จึงควรผลักดันให้เกิดการประสานกันเพื่อทำให้อาเซียนแข็งแกร่งยิ่งขึ้น

Roadmap การแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง

ควบคู่กับการเสริมความแกร่งให้อาเซียน ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อรับโลกที่เปลี่ยนไป โดยคุณศุภชัยเล่าว่า ผู้นำต่างประเทศเคยบอกกับท่านว่าประเทศไทยมีดีทุกอย่าง ขาดอย่างเดียว

คือความต่อเนื่องในการบริหารนโยบายเศรษฐกิจ “แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” ถือเป็น roadmap เพื่อวางรากฐานสู่โครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ ที่จะนำพาความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมมาสู่ประเทศไทยได้ในระยะยาว

“แผนยุทธศาสตร์ชาติฯ เป็นสิ่งที่จะทำให้เราสามารถมองแบบมีวิสัยทัศน์ มีนโยบายเป็นอันหนึ่งอันเดียว มีความคงเส้นคงวา ต่อเนื่อง เป็นอนาคตที่จะทำให้ต่าประเทศ เชื่อถือเราได้ เชื่อในหน้า แผนดูแลสุขภาพ และระบบสาธารณสุขที่ช่วยให้เราต่อสู้โรค โควิด 19 ได้อย่างดี ก็เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตในแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ มาตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ ยังมีแผนพัฒนา

ทรัพยากรมนุษย์ การยกระดับเศรษฐกิจ นักลงทุน การทำให้ระบบการเงินเข้มแข็ง การลงทุนในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การปรับภาคครัวให้เป็นดิจิทัล การพัฒนาแหล่งพลังงานใหม่ ๆ ฯ ล้วนอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ แล้วทั้งหมด แต่อยู่ในรายละเอียดที่ต้องนำไปปฏิบัติ ปัจจุบันโครงสร้างต้องการการพัฒนาและการดำเนินนโยบายต่อเนื่อง”

ดร.ศุภชัยกล่าวในงานนักเศรษฐศาสตร์ 2 ท่านเจ้าของรางวัลโนเบล สาขาเศรษฐศาสตร์ การพัฒนา ปี 2562 “Abhijit Banerjee” และ “Esther Duflo” ซึ่งแก่ปัจจุบันความยากจนโดยแทบไม่ได้คิดค้นการพัฒนาใหม่ แค่พิสูจน์ว่าการแก้ไขกลไกเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ละเรื่อง

“

ตอนผนอยู่ยุโรป เขามองว่าอาเซียนมีประเทศเศรษฐกิจหลักคือ สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย และอินโดนีเซีย แต่เขามองว่าคนที่จะสร้างบริบทที่มีความเป็นผู้นำให้กับอาเซียน บ่าจากมาจากการที่ “เราต้องการตั้งเป้าหมายและปรับตัว เริ่มจากเปลี่ยนอาเซียนวิถีเดิม (ASEAN way) ที่ไม่แทรกแซงประเทศไทย ขอให้เก็บเป็นเบ็ดเตล็ด”

ก็สามารถช่วยบรรเทาปัญหาได้แล้ว

“ผมเชื่อในแนวคิดนี้ 100% เพราะตอนที่ผมทำโครงการที่ BN เวลาไปแก้ปัญหา ผลิตภาพของแรงงานที่แอฟริกา เราไม่ได้ เอกเทศโนโลยีได้ไปให้ แต่เอามุ่งกันยุ่งไปให้ เพราะคนที่นั่นเป็นไรคอมาลาเรียกันมาก ฉีดวัคซีนแล้วก็เป็น การเป็นมาเรียทำให้อ่อนเปลี่ยน ผลิตภาพจึงดีขึ้นมาก พอยาอนุ่งไปลงได้ ผลิตภาพจึงดีขึ้นมาก อยากให้หัน ในรัฐบาลของไปในยุทธศาสตร์ชาติฯ ซึ่งมี เป็นพันโครงการ ไปดูในจุดเล็ก ๆ ย่อย ๆ แล้วนำไปปฏิบัติให้เกิดผล จุดเล็ก ๆ รวมกัน ก็สะสมเป็นเรื่องใหญ่ได้”

ยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อปฏิรูปโครงสร้าง

จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ดร.ศุภชัย ยก 4 ยุทธศาสตร์สำคัญที่ต้องการให้รัฐเร่งดำเนินการ ยุทธศาสตร์แรกคือ ความมั่นคงของประเทศไทย ซึ่งหมายรวมถึงความมั่นคงทางด้านการทหาร ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงด้านการท่องเที่ยว ความมั่นคงทางการเงิน ฯลฯ โดยส่วนที่ท่านให้ความสำคัญมาก ได้แก่ การพัฒนาพื้นที่ชายแดนรอบประเทศ

“ชายแดนไม่ได้มั่นคง เพราะมีรั่วลดหนามที่แข็งแรง ชายแดนจะมั่นคงได้เพราะ ‘คนข้างบ้าน’

เป็นมิตรชี้งกันและกัน พวกเรารที WTO พูกัน เสมอว่า เมื่อไหร่ที่สินค้าไม่ฝ่านแดน เมื่อไันน์ รถดังจะฝ่านแดน สมัยที่อยู่กระทรวงพาณิชย์ ผนึกเคลียดังคณะกรรมการขึ้นมาดูแลเรื่อง การค้าชายแดน เพราะเป็น lifeline ของคน และเป็นความมั่นคงในชายแดน”

ยุทธศาสตร์ที่สอง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยนำนวัตกรรมเข้าไปพัฒนา ในอุตสาหกรรมสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศไทย ซึ่ง 2 อุตสาหกรรมสำคัญที่คุณศุภชัยมองว่าจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องนำนวัตกรรมเข้ามาต่อยอด ได้แก่ การแพทย์และการเกษตร

“เราต้องนำนวัตกรรมไปช่วยเรื่องเล็ก ๆ บางเรื่องเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน เพื่อการพัฒนาหลังโควิด 19 เราจะพื้นได้จริงก็ต่อเมื่อสามารถแข่งขันได้ ในตลาดโลก โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าและบริการ ส่วนการท่องเที่ยวของเราจะพื้นได้ ต้องเป็นการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่เรียกว่า development-based tourism คือ การท่องเที่ยวที่เรื่อมโยงกับการพัฒนาในชุมชน ซึ่งเรื่องเล็ก ๆ พวกนี้ต้องอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ แผนนี้จะช่วยให้เราสามารถสามารถแข่งขัน”

ยุทธศาสตร์ที่สาม ความเสมอภาค ซึ่ง เป็นปัญหาของทั้งสังคมไทยและสังคมโลก โดยคุณศุภชัยมองว่า แนวทางแก้ไขปัญหา

คือ การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปลูกฝังให้ชุมชนทั่วทุกหมู่บ้านในประเทศเข้าใจและนำไปปฏิบัติ

“เศรษฐกิจพอเพียง ผมแปลว่า ๆ ไปว่า ‘เศรษฐกิจชุมชน’ คือเศรษฐกิจที่พึ่งระบบความรู้ของชุมชน ระบบสหกรณ์ ฯลฯ เราต้องพัฒนาคนที่เป็นนักพัฒนาและชุมชน ให้มีอนาคตศาสตร์สาธารณะสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ช่วยแก้ปัญหาโควิด 19 ระดับชุมชน เราเกิดมาเดคล้ายกันนี้ผลักดันเศรษฐกิจชุมชน ผมเชื่อว่า เป็นกลไกที่สร้างความเสมอภาคได้ ซึ่งก็อยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติแล้ว”

ดร.ศุภชัยมองว่า “ยังมีอีก 2 ยุทธศาสตร์ สำคัญที่รู้ดังให้ความสำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเนื่องในกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสุดท้ายคือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการบริหารของภาครัฐ”

“แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ผ่านมองว่า เป็น ‘ฟางเส้นเดียว’ ที่จะทำให้ประเทศไทย มีความต่อเนื่องในทางวิสัยทัศน์และนโยบาย น่าแปลใจที่มีค่านำไปเล่นเป็นเรื่องการเมืองได้ การเมืองบ้านเรายังกับเรื่องรัฐศาสตร์มากกว่า เรื่องเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์เป็นเรื่องสำคัญ แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าคือการทำให้บ้านเมืองไปได้ในทางเศรษฐกิจ”

“

ชายแಡนไม่ได้มั่นคง เพราะมีรั้วลดหน้าที่เพียงแรง ชายแಡนจะมั่นคงได้ เพราะ ‘คนข้างบ้าน’ เป็นผู้ซึ่งกันและกัน พวกร่างที่ WTO พูดกันเสมอว่า เมื่อไหร่ที่สินค้าไม่ผ่านแಡน เมื่อปีนรอกังจะผ่านแಡน สมัยที่อยู่กระทรวงพาณิชย์ ผูกมือค่ายตั้งคุณภาพรวมการทึบมาตรฐานแล้วเรื่องการค้าชายแಡน เพราะเป็น lifeline ของคนและเป็นความมั่นคงในชา้ายแಡน”

“ศิษย์เก่าแบงก์ชาติ” สถาบันแห่งความภาคภูมิใจ

“ผมไม่ได้อยู่แบงก์ชาตินานเหมือนคนอื่น (ปี 2517 - 2529) แต่ผูกพันมาก ผมเชื่อ ในสิ่งที่เป็นหลักปฏิบัติของที่นี่ สถาบัน อปท.” ของเรามีแหล่งความคิดทางเศรษฐศาสตร์ ที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย และเป็นแหล่งที่รักษาการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการเงินมากที่สุด ผมเชื่อ มากจนกระทั่งปัจจุบันนี้ และผมเชื่อในสมอที่แบงก์ชาตียนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง ความกล้าหาญตรงนี้ถือเป็นค่านิยมหลัก (core value) ของแบงก์ชาติ”

ทั้งนี้ ดร.ศุภชัยได้ฝากข้อคิดหลายประเด็น เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการทำงานของ อปท. ท่ามกลางเศรษฐกิจโลกมุกโควิด 19 เริ่มจาก การเตือนให้พิจารณาอย่างลึกซึ้งรอบด้านก่อน จะกลับมาใช้นโยบายการเงินแบบ “ตึงตัว”

“พอเสร็จจากการทำศึกับไวรัส ทุกประเทศ จะเริ่มกลับมาใช้นโยบายแบบเข้มงวด เพราะรัฐบาลขาดดุลย์ ให้เงินไปเยียวยา ถูกจัดไปเยียวยา พวกเรายัง UNCTAD ก็เตือนว่าอย่าใช้นโยบายตึงตัวเร็วเกินไป เพราะการพื้นฟูยังไม่จบ ให้ก้าวลงอยู่ในภาวะเศรษฐกิจจะล้มสลาย ทั้งประเทศใหญ่และประเทศยากจน คนยังมีความยากลำบากในการจ้างงาน ค่าเงิน

ยังอ่อนแอ ฯลฯ ถ้าใช้นโยบายแบบตึงตัวเร็วเกินไป เราเป็นห่วงมากว่าจะกระทบคนจน เร็วกว่ากระทบคนรวย”

“ศิษย์เก่าแบงก์ชาติ” ยังฝากให้ อปท. พยายามมากยิ่งขึ้นในการดูแลนโยบายสิ่งแวดล้อม SMEs ให้เข้าใจง่ายและสนับสนุนการขยายตัวของวิสาหกิจขนาดกลาง อย่างที่วิสาหกิจขนาดกลาง พร้อมทั้งแนะนำให้จัดตั้ง “ศูนย์รับแจ้งปัญหาสำหรับผู้ที่เข้าไม่ถึงแหล่งเงินทางการ” นอกจากนี้ ยังฝากความหวังให้ อปท. เป็น “หัวจักร” ขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความไม่เท่าเทียมในประเทศไทย

“ผมพูดนานแล้วว่า อยากให้จัดหัวดิริวย์ที่สุดไปจับคู่กับจังหวัดที่จบสุดของประเทศไทย แล้วให้เข้าใจกันทำให้คู่จังหวัดของตัวเองพัฒนาทางเศรษฐกิจขึ้นมา ทำให้ค่าเฉลี่ยรายได้ขึ้นมาใกล้เคียงกัน และกระตุนให้มีการผ่องใส่การลงทุนระหว่างกัน สำหรับแบงก์ชาติ มองอย่างเห็นน้อยโดยนายที่ส่งเสริมการเข้าไปปั่นยันบท โดยเฉพาะใน 20 จังหวัดที่ยากจนที่สุด

“สมัยผมอยู่แบงก์ชาติ เรากลายทำเรื่อง ‘สินเชื่อเกษตร 10%’ ของสินเชื่อทั้งหมด’ เพราะสมัยนั้นเงินไม่ลงไปภาคเกษตรเลย มีคนต่อว่า ‘บ้าว่าไม่ควรเทราแซง ผมอาจเป็นนักการเงินที่ไม่ดีนัก แต่ในฐานะนักพัฒนาเศรษฐกิจ ผมทำเต็มที่ และผมก็อยากรเห็น

แบงก์ชาติเข้าไปปั่นยันบ้าง ไปทำนุบำรุง แหล่งการออมและการให้สินเชื่อในระดับเศรษฐกิจฐานนิยม ซึ่งจะช่วยจังหวัดที่ยากจนได้มากที่เดียว อันนี้เป็นหัวใจเลยที่อยากเห็น แบงก์ชาติลงไปปั่นยันตอนนี้”

สุดท้ายนี้ ดร.ศุภชัยฝากด้วยความเป็นห่วงถึงการก้าวเข้าสังคมดิจิทัล (digitalization) อย่างรวดเร็วของไทย พร้อมกับฝ่าให้อปท. ทบทวนความเร็วในการก้าวกระโดดเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อระวังไม่ให้เกิด “shadow finance” และทบทวนว่า รู้หรือไม่ว่าเรากำลังจะทำอะไรกับระบบเศรษฐกิจดิจิทัล ก่อนปล่อยเสรีเต็มที่

“ผมเชื่อในหังสือ Thank You for Being Late (โดย Thomas L. Friedman) ผมมองว่ากระบวนการ digitalization ดำเนินไปเร็วเกินความสามารถของมนุษย์ที่จะก้าวทันกับผลลัพธ์ของการพัฒนาทางดิจิทัลที่นีบิต อย่างมากหรือไม่ ถ้าการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในขอบเขตของภาคเกษตร การผลิตอาหาร การศึกษา การแพทย์ และการพยาบาล ผู้รับได้หมด และคิดว่าต้องทำเต็มที่ ต้องลงทุนให้เยือกขึ้น แต่ภาคการเงิน ผมฝากให้แบงก์ชาติลองพิจารณาให้ถ้วน” ดร.ศุภชัยกล่าวทิ้งท้าย *

“

อย่างให้จังหวัดที่รwyที่สุดไปจับคู่กับจังหวัดที่จบในที่สุดของประเทศไทย แล้วให้ช่วยกันทำให้คู่จังหวัดของตัวเองพัฒนา ทางเศรษฐกิจขึ้นมา ทำให้ค่าเฉลี่ยรายได้ขึ้นมาใกล้เคียงกัน และจะต้นให้มีการผ่องใส่การลงทุนระหว่างกัน สำหรับ แบบกชาติ มนอยากรึบเนื้อยาที่ส่งเสริมการเข้าไปช่วยชุมชนโดยเฉพาะใน 20 จังหวัดที่ยากจนที่สุด”

เคล็ด (ไม่) ลับความสำเร็จ ฉบับ “ศุภชัย”

แนวทางปฏิบัติก็เป็น “หัวใจ” แห่งความสำเร็จทั้งในเชิงตัว การทำงานและเชิงตัวของบุคคลหรือสถาบันต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับ ของประเทศไทยและในเวทีโลกก็มีเช่นว่า “ดร. ศุภชัย พานิชภักดี”

- (1) ต้องมี “ความบุญบันดาลเชิงตัว (determination)” กำหนดอย่างใบเชิงตัวด้วยการคิดระยะยาว และวางแผนตลอดเวลา
- (2) รู้ซึ้งถึงบทบาทของตน และเล่นบทบาทนั้น ให้ดีที่สุด
- (3) หนึ่นิพากษ์วิจารณ์ผลการการทำงานของตัวเอง (self-criticism) อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตัวเอง ให้ดีขึ้น

“ทุกปี พอปลายปี มนจะมาบันทึกกิจกรรมที่ผ่านมา ก้าวปี เจ้าก็จะได้ว่าว่าไปประชุมหรือไปพูดที่ไหน บานั่งคุ้ว่าตอบนี้ เรื่องนี้เราต้องไปหรือยัง พูดอะไรพิด ๆ ถูก ๆ ไว้ เป็นหน้าที่ของวิเคราะห์ให้เหมือนให้ได้ แล้วบอกให้คนอื่นรู้ด้วยว่าเราคิดเรื่องนี้พอดีไป ทำเช่นนี้ทุกปี มนเป็นคนเก็บเล็กซ่อนตั้งแต่หลายสิบปีมาแล้ว จะนั่น มนเช็คได้ตลอดว่าไปทำอะไร ที่ไหน พูดไว้อย่างไร”

- (4) ให้ความสำคัญมากกับเรื่องจริยธรรม (ethics) “เรื่องจริยธรรมทำให้ผมรักแบบชาตินาก ผมเชื่อมั่นในจริยธรรมของคนแบบชาติ แล้วผมก็พยายามรักษาไว้ตลอด”
- (5) แบ่งเวลาระหว่างครอบครัวกับงานอย่างพอเพียง เพราะงานก็สำคัญ แต่ครอบครัวก็อบอุ่น ช่วยให้ทำงานได้ดีขึ้น
- (6) กตัญญูรักคุณ
- (7) มีความอดทนอดกลั้น
- (8) การทำงานเป็นทีมสำคัญมาก “การทำงานเป็นทีมยิ่งสำคัญมากในช่วงที่ ‘โลก’ ที่ ‘โลก (พหุภาคี)’ กำลังแทรกสลาย การทำงานเป็นทีมโลกให้ได้ต้องมี global governance การทำงานเป็นทีมเป็นอุดมคติเล็ก ๆ ของมน และเป็นหลักการที่สำคัญในเชิงตัวและการทำงาน”

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

กล้า ตั้งสุวรรณ ชนะเกมธุรกิจด้วย BIG DATA

ด้วยความเชื่อที่ว่า “โลกนี้จะตีขึ้นถ้าเราเข้าใจกัน และการจะเข้าใจกันได้ต้องมีข้อมูลเป็นสื่อกลาง” กล้ายเป็น “คุณค่า” ที่ผลักดันให้ไวซ์ไซร์ก้าวมาสู่การเป็นผู้นำธุรกิจด้านวิเคราะห์ข้อมูลอันดับหนึ่ง ในประเทศไทยและกำลังทะยานแรงไปข้างหน้าอย่างแข็งแกร่ง

มีคำกล่าวว่า “Data is king” ทั้งยัง เป็น “คุณค่า” ที่สร้าง “มูลค่า” ได้ ครูกิจ วิเคราะห์ข้อมูลสื่อออนไลน์แห่งหนึ่งที่มีชื่อเดิมชื่อในนาม Thoth Media ก่อนจะเปลี่ยนเป็น Thoth Zocial และ Wisesight ในปี 2561 และเมื่อเร็ว ๆ นี้บริษัทก็เพิ่งปิดรอบการลงทุน ชีรีส์ B ที่สามารถระดมทุนได้กว่า 7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จาก 2 พันนิติรักษ์ใหญ่ Krungsri Finnovate และ TechMatrix ของญี่ปุ่น นับเป็นก้าวสำคัญในการขยายศักยภาพของ บริษัทในอนาคต โดยชื่อ “Wisesight” นอกจาก บ่งบอกถึงตำแหน่งทางธุรกิจในการเป็น ผู้ให้บริการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ “เจาะลึก” และ ก็ยังละเอียดถี่ถ้วนมาก การให้บริการที่ช่วย ให้ลูกค้ามี “สายตาแห่งปัญญา” บนพื้นฐาน ของข้อมูลที่ขัดเจนและเชื่อถือได้ นำไปสู่การ ตัดสินใจหรือการวางแผนกลยุทธ์การสื่อสารและ การตลาดที่ขยันฉลาด

บทบาทระบบสร้างคุณค่า

คุณกล้า ตั้งสุวรรณ ประธานเจ้าหน้าที่ บริหาร บริษัท ไวซ์ไซร์ (ประเทศไทย) จำกัด บอกเล่นถึงความเป็นมาว่า เขาเข้ามาในพลังของ ข้อมูล เมื่อจับจังหวะการมาถึงของสื่อสังคม ออนไลน์มาร่วมกับทักษะด้านโปรแกรมเมอร์

พร้อมทั้งประสบการณ์การทำงานในสำนักงาน ระดับไฮเอนด์อย่างรอยเตอร์ส ที่เขาพบแก่นครูกิจ ว่าแท้จริงแล้วคือข้อมูลสามารถสร้างมูลค่าได้ จึงเป็นแรงบันดาลใจในการก่อตั้งครูกิจวิเคราะห์ ข้อมูลสำหรับองค์กรที่ปัจจุบันเรียบร้อยเป็น ไวซ์ไซร์ โดยมีนวัตกรรมหลักในการบริการ ลูกค้า 4 เครื่องมือด้วยกัน คือ

1. ZOCIAL EYE แพลตฟอร์มสำหรับการ วิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ (social listening)

2. WARROOM เครื่องมือที่ช่วยตอบคำถาม หรือช่วยแก้ปัญหาด้วยการแจ้งเตือนแบบ เรียลไทม์

3. RESEARCH บริการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เครื่องเรียนรู้โดยนักวิเคราะห์มืออาชีพ

4. ENGAGE บริการที่ช่วยให้เกิดการ สื่อสารที่ลึกต้องและสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างแบรนด์กับลูกค้า

นอกจากนี้ ไวซ์ไซร์ยังได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ และบริการใหม่ ๆ ออกแบบโดยทัชติดต่อ อย่างต่อเนื่อง อาทิ Online PR Score Calculator ที่จะวัดและประเมินผลการ ประชาสัมพันธ์ออนไลน์ได้ถูกต้อง แม่นยำ นำไปสู่ถือ คล้ายกับการคำนวณ PR Value แบบเดิม แต่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อการประชาสัมพันธ์

ออนไลน์โดยเฉพาะ และ Influencer Directory ที่จะช่วยให้องค์กรเพื่อหาอินฟลูเอนเซอร์ ได้ตรงจุดมากขึ้น

“ผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จะมีการเพื่ออย่าง กับฟังก์ชันของธุรกิจมากขึ้น ใช้งานง่ายขึ้น ที่สำคัญลูกค้า SMEs สามารถเข้าถึงได้ โดยไม่ต้องใช้งบประมาณสูงเพื่อจ้างเอเจนซี ดำเนินการ”

ชัยชนะที่ยั่งยืน

คุณไอไวซ์ไซร์ เปิดเผยว่า ลูกค้าของบริษัท มี 4 กลุ่มหลักคือ กลุ่มองค์กรขนาดใหญ่ กลุ่ม เอเจนซี กลุ่มนวัตกรรมภาครัฐ และกลุ่ม โครงการรวมระบบจัดเก็บข้อมูล (System Integration: SI) ต่าง ๆ แต่ในปีหน้า ไวซ์ไซร์ จะขยายฐานลูกค้าไปยังกลุ่ม SMEs ซึ่งเป็น ฐานรากสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ประเทศไทย

คุณกล้ายังบอกด้วยว่า ระบบหลังบ้าน ของไวซ์ไซร์ เต็มไปด้วยการใช้เทคโนโลยี และข้อมูลมหาศาลที่บริษัทใช้เวลาเก็บจาก สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ มากว่า 5 - 6 ปี จนเป็น big data ที่ช่วยลูกค้าในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้มากกว่า 1.5 หมื่นล้านข้อความ นั่นหมายความว่าเป็นจุดเด่นหลักของบริษัท

และการให้บริการของไวซ์ไซท์ก็เหมือนการผลิตหนังสือดี ๆ เล่มหนึ่งที่อ่านเข้าได้เรื่อย ๆ ยิ่งอ่านก็ยิ่งเข้าใจผู้บริโภค เข้าใจสังคม เข้าใจตลาดมากขึ้น

“ผมเป็นคนสายเทคโนโลยี ตั้งนั้นสำหรับผมขอฟ์แวร์ที่ติดคือเปิดมาแล้วต้องเข้าได้ทุกครั้ง ไม่ล่ม ไม่เจ็บ ไม่มีบั๊ก จุดเด่นเราจึงเป็นความน่าเชื่อถือ (reliability) และความไว้วางใจของลูกค้า (trust) เราให้คุณค่า 2 เรื่องนี้สูงมาก ถ้าเปรียบกับทีมฟุตบอล นัดกรรมเปรียบเหมือนกองหน้าที่ทำให้เราชนะในเกม แต่การจะเป็นแชมป์หรือเป็นเบอร์หนึ่งตลอดกาลได้มันอยู่ที่กองหลัง ซึ่งก็คือ trust กับ reliability ที่เราพยายามยันไม่ได้”

เมื่อถูกถามถึง goal หรือประดุจัยในเกมต่อไปของไวซ์ไซท์คืออะไร คุณกล้าบอกว่า หลังปิดรอบการลงทุนชีรีส์ B ไปเมื่อ

ไตรมาส 3 ทำให้ไวซ์ไซท์สามารถยกระดับการพัฒนานวัตกรรมได้มากขึ้น ซึ่งนอกเหนือจาก 2 เครื่องมือใหม่ที่กล่าวถึงก่อนหน้า ก็ยังมีระบบปฏิบัติการที่ถือเป็นพระเอกตัวใหม่ ของบริษัทคือ Kirin Engine โดยชื่อ “Kirin” นั้นแฝงมาจากการ สักดิ์ในตำนานที่มีสติปัญญาปราดเปรื่อง

“การเติบโตของไวซ์ไซท์นอกจากการเป็นผู้นำด้านการวิเคราะห์ข้อมูลโซเชียลมีเดียแล้ว การผนึกกำลังร่วมกับพาร์ตเนอร์ที่แข็งแกร่ง ยังเป็นจุดแข็งที่ดึงให้บริษัทเทคโนโลยีที่เคยมีอยู่ในไทยหันมาสนใจและตั้งใจให้กับเราขึ้นในเกมพoS สมควรและยังต้องชนะในเกมต่อไป แต่การจะเติบโตต่อไปได้ เราต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญในภาค SMEs พร้อมทั้งหาพันธมิตรเพิ่มเพื่อต่อยอดธุรกิจออกไป”

ปลาเรือใบโลกดิจิทัล

ต่อกระการแสดงพัฒนาเทคโนโลยีที่ปัจจุบันประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เข้ามา มีบทบาทขึ้นในธุรกิจมากขึ้น จนกล่าวได้ว่า เรากำลังห้ามสูญเสียของ AI ซึ่งทรงอิทธิพล แห่งยุคสมัย คุณกล้าบอกว่าความจริงแล้ว AI ถูกนำมาใช้งานแล้ว และถึงที่สุด AI ก็ไม่สามารถเข้ามาแทนที่คนได้ เพราะ AI ต้องพึ่งพาสติปัญญาของมนุษย์

ขณะเดียวกัน เมื่อพัฒนาการทางเทคโนโลยี กำลังเปลี่ยนโลกก้าวเข้าสู่การเป็นชุมชน เสมือนจริง (metaverse) ไวซ์ไซท์เองได้จับตาดูความเคลื่อนไหวของเทรนด์ที่จะดำเนินไปอยู่ตลอดเวลา โดยมองว่าจะยังคงอาชญากรรมเกิดขึ้นและต้องปรับตัวตามนัก แต่ในระยะยาวรูปแบบข้อมูลที่จะนำมาใช้ วิเคราะห์ย่อมเปลี่ยนแปลงไป

“ผมเชื่ออย่างหนึ่งว่าโลกดิจิทัลเปลี่ยนแปลงเร็วมาก แม้รายยังไม่รู้ว่าจะเปลี่ยนไปอย่างไร แต่เราต้องพร้อมปรับตัวไปกับมัน เราไม่สามารถหยุดความเปลี่ยนแปลงได้ ผู้ประกอบการจึงห้ามหยุดอยู่กับที่ เราอาจเหนื่อย เพราะไม่สามารถหยุดอะไรได้ แต่ไม่ว่าใครก็จะจริงไปตลอดกาล ดังนั้น ควรเรียนรู้ได้เร็วๆ ก็จะเป็นสิ่งที่ทำให้ไวซ์ไซท์เติบโตได้”

คุณกล้าได้ยกตัวอย่างถึงวิธีการปรับตัวของไวซ์ไซท์ว่า เขาและทีมงานจะบินไปชิลลิคอนวัลเลอร์ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางสตาร์ทอัปของโลก และใช้เวลาเตรียมอยู่ที่นั่นประมาณ 1 เดือนต่อปี เพื่อดูว่าบริษัทที่เป็นผู้นำของโลกทำอะไรกันอยู่ แล้วนำมา “ปูรุรส” ให้เข้ากับบริบทที่คุณไทยทำได้

“ถ้าโลกเปลี่ยนมันจะเปลี่ยนที่นั่นก่อน เราเห็นก่อนจะปรับตัวได้ก่อน เราນำการปรับองค์กรเพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานของคนรุ่นใหม่ เพราะหน้าที่ของเรานี้คือออกแบบสภาพแวดล้อมให้น้อง ๆ สามารถใช้พลังงานของเข้าได้เต็มที่เพื่อขับเคลื่อนองค์กรเรา”

ซึ่งไวซ์ไซท์กล่าวต่อไปว่า ทุกวันนี้งานทางด้าน big data, data analytics หรือ data science ในระดับโลกถือว่าเป็นงานที่เข้าซึ่งที่สุดของศตวรรษที่ 21 จึงมีผู้สนใจเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก แต่ก็ต้องมีทักษะพื้นฐาน การฝึกฝน แม้จะไม่ง่าย แต่คราวที่เข้ามากันบัว มาถูกทาง และมีอนาคตสดใสร ซึ่งส่วนตัวคิดว่าไวซ์ไซท์มีระบบปั่นไฟพนักงานใหม่ค่อนข้างดี ขอเพียงแสดง passion และใจว ทักษะให้เห็นว่าสามารถที่จะใช้ความเก่งนั้นได้ บริษัทพร้อมสนับสนุนเต็มที่

หลังการสนทนาก็ยังคงดำเนินธุรกิจของไวซ์ไซท์เสร็จสิ้น เรายังได้ขอให้คุณกล้าเผยแพร่ถึงтренเดียวผู้บริโภคเพื่อเป็นไอเดียในการวางแผนยุทธ์ของผู้ประกอบการ คำตอบที่ได้รับคือมุ่งมองในทิศทางที่ว่า จากผลกระทบของสถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ในปีนี้ ทำให้ผู้บริโภคหัวโลกดิจิทัลความลังเลในทุก ๆ เรื่อง ทุกการจะทำของผู้บริโภค จึงมีเป้าหมายในระยะสั้นเป็นหลัก ทุกอย่างต้องรวดเร็ว ผู้ประกอบการจึงต้องมีความรวดเร็วตามไปด้วย

“ตอนนี้คนที่ผมไม่ค่อยห่วง คือ corporate เพราะมีทุนพอสมควร สามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ และใช้ data ในการขับเคลื่อนหมวดทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภคและการแข่งขันบันคุณอย่างตลาดเวลา เพราะฉะนั้น จึงสามารถปรับเปลี่ยนได้รวดเร็ว แต่คุณที่ไม่เป็นห่วงที่สุดคือ SMEs เพราะข้อมูลประกอบการตัดสินใจของ SMEs มีน้อย และตอนนี้บ้านเรามีค่ายเมืองไทยที่จะปักป้องไว้ให้ corporate ไปโลกกันพื้นที่ของ SMEs”

เคลื่อนองค์กรด้วยข้อมูล

ในโอกาสครบรอบ 80 ปีของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในปีหน้านี้ คุณกล้า ก็ได้แสดงทัศนะต่อการดำเนินงานของ ธปท. ด้วยว่า ธปท. ได้ผลักดันหลายสิ่งหลายอย่าง ออกมาด้วยความมุ่งเน้นเบรียบกับหลักประเพณี อย่างเช่น การทำให้เกิด QR code ในประเทศไทย และการพัฒนาสถาบันเงินดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลาง (CBDC) ซึ่งหากห่วงว่า ธปท. จะมีการปรับตัวที่รวดเร็วอีกในหลาย ๆ เรื่อง

นอกจากนี้ การปรับเปลี่ยนองค์กรให้เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (data-driven organization) ก็มีความสำคัญอย่างมาก ในการขับเคลื่อนธุรกิจ สามารถสร้างความเข้าใจ และการสื่อสารที่ถูกต้องระหว่างประชาชน กับสถาบันการเงิน รวมถึง ธปท. อีก และยังมีประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนกลยุทธ์ด้านการสื่อสาร ซึ่งขณะนี้ไวซ์ไซท์ก็มีความร่วมมือกับ ธปท. ในการพัฒนาเรื่องดังกล่าวด้วย

“การปรับองค์กรให้เป็น data-driven organization มีความสำคัญอย่างมาก เพราะการมีข้อมูลที่ดีจะช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่ชัดเจน ถูกต้อง ซึ่งเราภูมิใจในความสามารถที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้แบงก์ชาติเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลมากขึ้น” คุณกล้ากล่าวทิ้งท้าย *

พบเชื่ออย่างหนึ่งว่าโลกดิจิทัลเปลี่ยนแปลงเร็วมาก แม้เรา ยังไม่รู้ว่าจะเปลี่ยนไปอย่างไร แต่เราต้องพร้อมปรับตัวไป กับมัน เราไม่สามารถหยุดความเปลี่ยนแปลงได้ ผู้ประกอบการ จึงห้ามหยุดอยู่กับที่ เราอาจ เหนื่อย เพราะไม่สามารถหยุด อะไรได้ แต่ไม่ว่าใครก็จะจริงไปตลอดกาล”

ส่องเศรษฐกิจปี 2565 ก้าวแรกหลังมรสุมโควิด 19

ผ่านไปหนัก ๆ ไปอึกปีแล้วกับวิกฤตโควิด 19 ที่ยังส่งผลกระทบต่อเนื่องและก็งรอยแพลสติกให้กับเศรษฐกิจประเทศไทยอย่างไม่รู้ว่าจะสิ้นสุดเมื่อใด ทั้งภาครัฐกิจและประชาชนต่างก็ได้รับผลกระทบกันด้วยหน้า แต่เศรษฐกิจในปีหน้าจะเป็นเช่นไร มีปัจจัยใดที่จะตบตุบเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวได้ หรือมีประเด็นใดที่พึงระวัง บอกความนี้จะขอพาทุกท่านไปสำรวจการคาดการณ์สภาพเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยในปี 2565 เพื่อเตรียมพร้อมรับมือได้กันก่อนที่

เศรษฐกิจโลกยังอยู่ในช่วงฟื้นตัว¹ แต่ความ不确定

ปี 2565 จะยังคงเป็นปีของการฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 และมีแนวโน้มกลับเข้าสู่ภาวะปกติมากขึ้นเป็นลำดับ โดยล่าสุดเมื่อเดือนตุลาคม 2564 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกปี 2565 จะขยายตัวที่ 4.9% ขณะลงจากปี 2564 ที่ขยายตัว 5.4% ในปีหน้าเศรษฐกิจโลกอาจยังต้องเผชิญกับความท้าทาย

หลายประการ และมีความประาะบางในช่วงแรกของการฟื้นตัว โดยเฉพาะการรับมือกับการแพร่ระบาดของโควิด 19 เนื่องจากการกระจายวัคซีนในหลายประเทศยังทำได้ไม่ทั่วถึง ประกอบกับการใช้แนวทาง 'living with COVID' ทำให้ยังมีความเสี่ยงที่การแพร่ระบาดจะกลับมาเป็นระยะ ตามที่เริ่มเห็นจำนวนผู้ติดเชื้อกลับมาเพิ่มขึ้นในช่วงปลายปี 2564 และบางประเทศเริ่มกลับมาใช้มาตรการล็อกดาวน์อีกรอบ ดังนั้น ประจำ

ที่เราจะต้องจับตามองในเรื่องการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในปี 3 ประจำ ดังนี้

แนวโน้มการฟื้นตัวแบ่งเป็น 2 กลุ่มชัดเจน กลุ่มแรกคือ กลุ่มประเทศที่เศรษฐกิจมีอัตราการขยายตัวติดต่อเนื่อง เนื่องจากสามารถเปิดเมืองและเปิดประเทศได้ก่อนซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเศรษฐกิจพัฒนาแล้ว (Advanced Economies: AEs) เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์

ที่มีอัตราการจีดิวคชันที่คีบหน้ามากกว่าชาติอื่น ๆ รวมถึงมีการอัดจีดิเม็ดเงินมาคาดเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ¹ จึงมีอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจที่ค่อนข้างดี ซึ่งอันสิ่งส้นนี้ได้ส่งต่อมาอย่างกลุ่มประเทศที่พึงพาการส่องออกสินค้า เช่น เม็กซิโก เวียดนาม ประกอบกับบางประเทศ เช่น ได้หัวนั้นและเกาหลีใต้ ได้รับแรงสนับสนุนเพิ่มเติมจากวัสดุสินค้า อิเล็กทรอนิกส์ที่มีแนวโน้มเติบโตเร่งจีน ตามกระแสโลกดิจิทัลและ work from home เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้ส่งออกหลักในตลาดโลก

อีกกลุ่มคือ กลุ่มประเทศที่มีเศรษฐกิจที่เพิ่งฟื้นตัวได้หลังการทายอยเปิดเมืองและเปิดประเทศ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศตลาดเดิมใหม่ (Emerging Markets: EMs) ที่การกระจายวัสดุทำได้ช้ากว่าและเพียงพารายได้จากการท่องเที่ยวสูง เช่น กรีซ โปรตุเกส ไทย และมาเลเซีย โดยบางประเทศที่ทำการท่องเที่ยวเพื่อพิงนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ได้รับผลกระทบต่อเนื่องในปี 2565 จากการที่ประเทศไทยยังใช้นโยบายบีบดีประเทศตามนิยามความอดทนต่อโควิด 19 เป็นศูนย์ (zero tolerance) ทำให้การฟื้นตัวของรายรับจากการท่องเที่ยวของประเทศไทยกลุ่มนี้ยังกลับมาไม่เต็มที่

ปัญหา Global Supply Disruption มีแนวโน้มยืดเยื้อกลางปี และยังต้องติดตามแนวโน้มราคากลางปีและโลกภัยที่อาจสร้างแรงกดดันต่อต้นทุนและเงินเฟ้อ

ปัญหา global supply disruption ทั้งการขาดแคลนชนิดicon ตัวเตอร์ และตู้คอนเทนเนอร์ ในภาคการขนส่ง มีแนวโน้มยืดเยื้อไปจนถึงกลางปี 2565 เนื่องจากอัตราการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าในเดือนกุมภาพันธ์ แต่คาดว่าในช่วงครึ่งหลังของปี 2565 คาดว่าจะมีการปรับตัวลดลง

ปี 2565 ปัญหาจะทยอยคลี่คลายเป็นลำดับ โดยอุปทานของเชมิคอลนักเตอร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและรองรับอุปสงค์ได้มากขึ้น ตามการขยายกำลังการผลิตและลงทุนสร้างโรงงานใหม่ของผู้ผลิตในช่วงที่ผ่านมา สำหรับการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์และการขนส่งสินค้าที่มีระยะเวลานาน คาดว่าสถานการณ์จะปรับตัวขึ้น เนื่องจากหลายประเทศจะสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด 19 ได้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังต้องจับตาของ การปรับตัวของราคากลางๆ และโภภัณฑ์ในตลาดโลกภายใต้กระแส green economy ที่อาจสร้างแรงกดดันให้ต้นทุนและอัตราเงินเฟ้อของโลกปรับสูงขึ้น

ตลาดการเงินโลกผันผวนขึ้นจากการปรับนโยบายการเงินเพื่อเข้าสู่ภาวะปกติ (Policy Normalization) ของธนาคารกลางประเทศหลัก

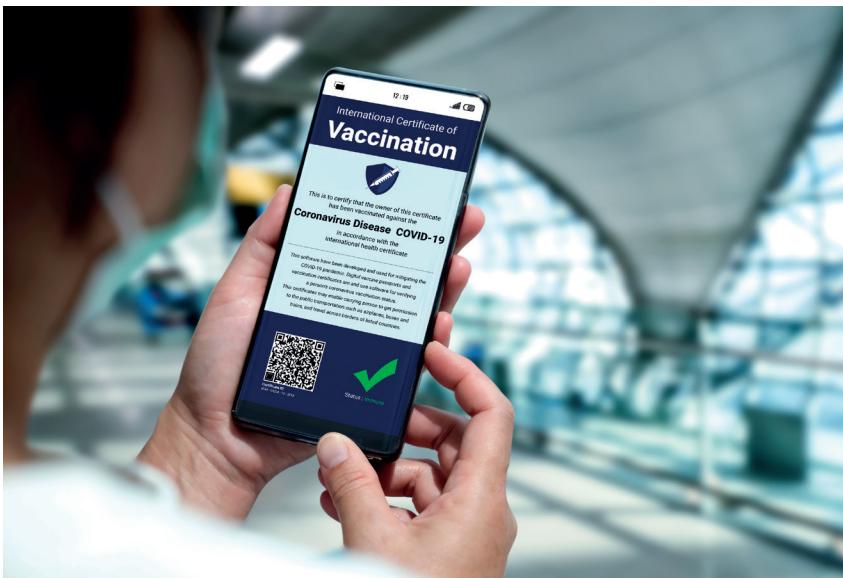
เศรษฐกิจที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง รวมถึงแนวโน้มราคสินค้าโลกที่โลกที่ฟุ่มสูงขึ้น ทำให้อัตราเงินเฟ้อในหลายประเทศสูงกว่ากรอบ

เป้าหมายนโยบายการเงิน เช่น นิวซีแลนด์ ไปแลนด์ สหราชอาณาจักร สหราชอาณาจักร เฟื้องฟุ่งสูดในรอบ 31 ปี สองผลให้ธนาคารกลางหลายแห่งเริ่มทยอยปรับลดการผ่อนคลายนโยบายการเงินเพื่อเข้าสู่ภาวะปกติ อาทิ Bank of Korea (BOK) ที่เริ่มปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายแล้ว ในเดือนสิงหาคม 2564 Monetary Authority of Singapore (MAS) ที่ปรับไปขึ้นนโยบายอัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแข็งค่าในเดือนตุลาคม 2564 นอกจากนี้ ธนาคารกลางสหรัฐฯ (Fed) ก็มีแผนจะปรับลดวงเงินโครงการซื้อสินทรัพย์ (QE tapering) ตั้งแต่ปลายปี 2564 เข้ากันและจากพิจารณาปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายเร็วขึ้นได้หากแรงกดดันเงินเพื่อเร่งมากกว่าที่คาดไว้ ดังนั้น ในปี 2565 นโยบายการเงินที่มีแนวโน้มเข้มงวดขึ้นของธนาคารกลางหลายแห่งและธนาคารกลางหลัก อาจทำให้ตลาดการเงินโลกมีความผันผวน และกดดันต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยเฉพาะกลุ่มที่เพิ่งฟื้นตัวจากการระบาดของโควิด 19

¹ คือ แนวทางที่ยังคงเปิดให้ใช้กิจกรรมตามปกติ แบ่งเป็นจำพวกผู้ติดเชื้อใหม่เกิดต้นอยู่บ้าง แต่ยังอยู่ในระดับที่ควบคุมได้ ซึ่งจะตรงข้ามกับแนวทาง zero tolerance ที่งดล็อกดาวน์ เพื่อป้องกันไปให้หมดผู้ติดเชื้อใหม่เกิดขึ้น

² กลุ่ม AEs มีการอัดจีดิเงินถึง 14 - 28% ของ GDP ขณะที่กลุ่ม EMs เสียอยู่ที่ 4% ของ GDP

เศรษฐกิจไทยปี 2565 ก้าวแรกในโลกหลังโควิด 19

หากเทียบกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่อยู่ในกลุ่มที่ฟื้นตัวช้า เพราะมีสัดส่วนการพึ่งพาภาคการท่องเที่ยวสูง พิษจากโควิด 19 ส่งผลกระทบให้เศรษฐกิจชลอเช้ามากกว่า 2 ปี แต่หลังจากที่ผ่านจุดด้านล่าง ไปแล้วในไตรมาสที่ 3 ปี 2564 คpt. คาดว่า ในปี 2565 นี้จะเป็นปีแรกที่เศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัวอย่างชัดเจน โดยมีอัตราการขยายตัวได้ราว 3.9% บ้าจัยสำคัญมาจากการได้รับวัคซีนซึ่งถือเป็นยาดุกขนาดทำให้เศรษฐกิจในประเทศไทยกลับมาเดินเครื่องได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งถือเป็นหนึ่งในแหล่งรายได้หลักอย่างไรก็ได้ เส้นทางข้างหน้าอาจไม่平坦รื่นนัก ยังมีอุปสรรคและความท้าทายอีกมาก จากทั้งในและต่างประเทศที่ไทยจะต้องเตรียมรับมือ

แรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจเปลี่ยนมาเป็นอุปสงค์ในประเทศไทย ก้าวสู่การส่งออกสินค้ามีคุณภาพชั้นดี

จากการที่แนวโน้มการระบาดอยู่ในระดับที่ควบคุมได้ และอัตราการฉีดวัคซีนมีความคืบหน้าต่อเนื่อง จึงคาดว่ารัฐบาลจะเดินหน้า

ผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคระบาดได้โดยไม่ต้องกลับมาใช้มาตรการคุณเข้มการระบาดในวงกว้างอีก ส่งผลให้ประชาชนและห้างร้านต่าง ๆ สามารถกลับมาใช้บริการและเปิดกิจการได้มากขึ้น ดังนั้น แรงขับเคลื่อนของเศรษฐกิจในปี 2565 จึงมาจากการจับจ่ายใช้สอยของประชาชนในประเทศไทยเป็นหลัก ทั้งการบริโภค การลงทุน และการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ซึ่งจะมาทดแทนการส่งออกสินค้าที่จะชะลอลงบ้างหลังจากได้เร่งฟื้นไปก่อนหน้าแล้ว ตามทิศทางเศรษฐกิจโลก ขณะที่รัฐบาลการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ จะดีขึ้นชัดเจนตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปีเป็นต้นไป

การฟื้นตัวยังคงร่องรอยและไม่ก้าวเดียวหรือเป็นแบบ K-Shaped Recovery

แม้จะเปิดประเทศ แต่นักท่องเที่ยวต่างชาติ มีแนวโน้มกลับมาได้เพียงบางส่วน โดยในช่วงแรกเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวจากสหรัฐฯ และยุโรป ขณะที่ชาวจีนที่เป็นนักท่องเที่ยวรายใหญ่ของไทย (11 ล้านคนในปี 2562) ยังกลับเข้ามาน้อย เนื่องจากคาดว่ารัฐบาลจีนยังคงเข้มงวดการเดินทางระหว่างประเทศของชาวจีนตามนโยบาย zero tolerance ประกอบกับหลายประเทศดำเนินนโยบาย

การกักตัวนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ทำให้ในปี 2565 รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติจะยังไม่กลับเป็นปกติ โดยคาดว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพียง 6 ล้านคน หรือเพียง 15% ของระดับก่อนวิกฤตโควิด 19 และเพิ่มขึ้นเป็น 20 ล้านคนในปี 2566 และใช้เวลาหลังจากนั้นอีก 3 ปีจึงจะกลับไปสู่ระดับปกติที่ 40 ล้านคน การพื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวที่จะต้องใช้เวลาทำให้ธุรกิจบางส่วนยังไม่สามารถกลับมาดำเนินงานได้ตามปกติ รวมถึงแรงงานบางกลุ่มที่อาจยังต้องตกงานหรือว่างงานแหงไปอีกระยะเวลาหนึ่ง

อัตราเงินเฟ้อยังไม่เป็นอุปสรรค

แต่ต้องจับตามอง

สถานการณ์อัตราเงินเฟ้อของไทยยังไม่น่ากังวลเท่าประเทศอื่น ๆ โดยอัตราเงินเฟ้อที่ไปยังคงอยู่ในกรอบเป้าหมาย คาดว่ามีน้ำหนักและสินค้าโภคภัณฑ์ที่ปรับตัวสูงขึ้นในช่วงปลายปี 2564 ส่งผลต่อไทยไม่มาก สาเหตุหนึ่ง เป็นเพราะมาตรการภาครัฐโดยเฉพาะการตั้งราคาค่าน้ำมันดีเซล อีกส่วนมาจากการที่ผู้ประกอบการยังแบกรับต้นทุนไว้เองเนื่องจากอุปสงค์ในประเทศยังไม่ฟื้นตัว อย่างไรก็ตาม การแบกรับต้นทุนของผู้ประกอบการส่งผลต่อความเข้มแข็งของฐานะการเงินภาคธุรกิจและแนวโน้มการลงทุนในอนาคต ดังนั้น หากค่าน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ยังคงปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง อาจเห็นการส่งผ่านต้นทุนไปยังราคสินค้าและบริการให้ปรับสูงขึ้น ซึ่งจะกระทบต่อกำลังซื้อของผู้บริโภคและเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจได้

แรงกระตุ้นจากการรัฐสุดลงบังตามความจำเป็นของเศรษฐกิจ ปรับเข้าสู่ภาวะเร่งฟื้นฟู และปรับโครงสร้าง

การใช้จ่ายของภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการช่วยพยุงเศรษฐกิจไทยในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะมาตรการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ซึ่งเป็นการอัดฉีดเม็ดเงินเข้าสู่

ระบบเศรษฐกิจในช่วงที่ต้องปิดประเทศ เพื่อควบคุมการระบาด ทั้งนี้ จากภาพรวม เศรษฐกิจปี 2565 ที่พื้นด้ำ ทำให้ความจำเป็น ของแรงงานด้านจากภาคธุรกิจลดลงบ้างเมื่อเทียบ กับช่วงก่อนหน้า โดยเหลือเพียงบางส่วน ในภาคท่องเที่ยวและบริการเท่านั้นที่ยังไม่ พื้นตัวและต้องการการประดับประดาจาก ภาครัฐต่อไปอีกระยะหนึ่ง ขณะเดียวกัน ความจำเป็นในการเร่งพื้นฟูเศรษฐกิจและ การเร่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยให้พร้อม สำหรับกระแสโลกอนาคตที่กำลังเกิดขึ้นก็จะ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งบางส่วนอาจต้องอาศัยการ กระตุ้นจากภาครัฐด้วย

ก้าวถัดไปของเศรษฐกิจไทย โอกาสและความเสี่ยงจาก Global Mega Trends

วิกฤตโควิด 19 ทั่วโลกอันยาวนานถึง สອปีนีครั้งนี้ ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อ

เศรษฐกิจในระยะสั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นตัวเร่ง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างต่าง ๆ และทำให้ global mega trends มาถึงเร็วขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนิน ธุรกิจและการใช้ชีวิตประจำวันของคนไทย ให้เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะหลังโควิด 19 ซึ่ง global mega trends ที่ไทยต้องรับรับตัว ให้ทัน ประกอบไปด้วย

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะกล่าว มาเป็นเงื่อนไขเพิ่มเติมของโครงสร้างการค้าโลก โดยในระยะที่ผ่านมาชาติตามหาอำนาจได้ ดำเนินนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเข้มข้นขึ้น ซึ่งจากการทบทวนต่อโครงสร้างการค้าโลกให้ต้อง มีการเปลี่ยนแปลง เช่น ศรัทธา และยุโรป ได้ออกกฎหมายควบคุมการนำเข้าที่เน้นสินค้า กลุ่ม carbon footprint ต่ำ ขณะเดียวกัน จีนเองก็ออกมาตรการควบคุมปริมาณการ

ปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคอุตสาหกรรม และรณรงค์ให้ลดการใช้พลังงานจากถ่านหิน หันไปใช้พลังงานสะอาดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงควรเตรียมพร้อมกับการ เปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการส่งออกสินค้า ที่ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น อีกทั้งต้อง รับมือหากมีการย้ายฐานการผลิตอุตสาหกรรม บางประเภทที่กระบวนการผลิตข้าดกับนโยบาย ด้านสิ่งแวดล้อมของสากลเข้ามายังประเทศ

ก้าวสู่ยุคดิจิทัล

แม้ว่าการเข้าสู่ยุคดิจิทัลจะเป็นกระแสที่ ดำเนินมาอย่างหนึ่งแล้ว แต่การแพร่ระบาดของ โควิด 19 ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและ บทบาทของโลกดิจิทัลในการดำเนินชีวิตของ คนจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นตัวช่วยสำคัญให้ กับภาคการผลิตในการแก้ไขปัญหาขาดแคลน แรงงานในหลายประเทศ ดังนั้น ในระยะถัดไป เราจะได้เห็นการลงทุนและการแข่งขันด้าน เทคโนโลยีเพิ่มขึ้น โดยกลุ่ม AEs จะเน้น ลงทุนในเทคโนโลยีขั้นสูง อาทิ Artificial Intelligence (AI) และ Quantum Computing เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การลงทุน และการเงิน ขณะที่กลุ่ม EMs มีแนวโน้ม ที่จะยังเดินหน้าลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาศักยภาพการผลิตเพื่อรับรับ เศรษฐกิจดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า ในปี 2565 นี้จะเป็นปีแรก ที่เศรษฐกิจไทยจะเดินออกจากมารสมุนโควิด 19 อย่างเต็มตัว เครื่องยนต์เศรษฐกิจหากด้วยอย กลับมาทำงานได้ตามปกติมากขึ้น แต่ฝ่า หลังมารสมุนก็อาจไม่ได้สดใสน้ำยังไงอุปสรรค และความท้าทายจากการอุปสรรคด้านที่ต้องเผชิญ อีกทั้งมารสมุนใหญ่ครั้งนี้ยังทำลายขบวนเดิน เร่งให้โลกเดินเข้าสู่ new global trends ตั้งนั้น ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องเตรียมตัวเอง ให้พร้อมรับความผันผวนและเข้มงวดอุปสรรค เพื่อจะได้เปิดรับโอกาสในโลกหลังโควิด 19 ที่จะมาพร้อมความท้าทายเหล่านี้ *

ขโมยเงินออนไลน์ กัยร้ายยุคดิจิทัล

อะไรที่มีคุณประะโยชน์ก็อาจมีอันตรายแฝงอยู่ อย่างเทคโนโลยีการการเงิน ที่ทำให้การใช้ชีวิตของเราระดับสากลมาพร้อมกับมิจฉาชีพออนไลน์ ที่มากขึ้นทุกวัน แล้วโทรศัพท์มือถือเข้าสู่ระบบทางการพัฒน์ก่อจึงมาโนยเงิน หลอกลวง และตั้งตุ่นจนหลาย ๆ คนตกเป็นเหยื่อ มาดูกันว่ากัยร้ายการเงิน ในยุคดิจิทัลก่อพบป่วย ๆ มีอะไรบ้าง

รับมือ Phishing ของกลุ่มก่อการดีอ

Phishing คือ การแอบอ้างว่าตนเองเป็น ผู้ให้บริการ เพื่อหลอกให้เรากรอกข้อมูล ส่วนตัว เช่น ข้อมูลบัตรเครดิต เลขที่บัญชี ธนาคาร ชื่อผู้ใช้งาน หรือรหัสผ่าน เพื่อให้มิจฉาชีพสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปสมมอยทำธุรกรรมต่อไป

โดยทั่วไป มิจฉาชีพจะวางแผนเยือนลอดโดย การส่ง SMS หรืออีเมลปลอมที่ออกแบบมาให้ดูคล้ายกับอีเมลของผู้ให้บริการที่เราใช้บริการอยู่ โดยมิจฉาชีพมักใช้ความติดใจ ของเรามาเป็นเครื่องมือ เช่น ข้างว่าเราภูเกียดบัญชี หรือข้อมูลกฎหมาย และขอให้เราเข้าไป กรอกข้อมูลที่เว็บไซต์ที่มิจฉาชีพสร้างขึ้น ให้ดูคล้ายกับเว็บไซต์จริงของผู้ให้บริการ เมื่อเราลงเขื่อกรอกข้อมูลไป ข้อมูลดังกล่าว จะถูกส่งต่อไปยังมิจฉาชีพทันที

การรับมือภัย Phishing ง่ายมาก แค่เพิ่ม ความระมัดระวังให้มากขึ้น เช่น เมื่อรับ อีเมลหรือ SMS ที่อ้างว่าเป็นผู้ให้บริการ ควรดูว่ามาจากผู้ให้บริการจริงหรือไม่ และไม่คลิกลิงก์ที่แนบมากับอีเมลหรือ SMS ที่เราไม่รู้จัก เก็บข้อมูลส่วนตัวไว้เป็นความลับ หรือหากไม่แน่ใจให้โทรศัพท์สอบถามผู้ให้บริการโดยตรง

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการโอดบ “ดูดเงิน”

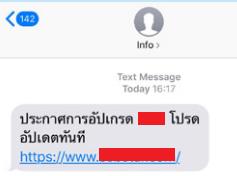
ช่วงที่ผ่านมา มีข่าวหลายคุณในดูดเงิน จากบัตรเครดิตหรือบัญชีธนาคาร เหตุการณ์นี้ ไม่ได้เกิดจากการที่สถาบันการเงินถูกโจมตี ระบบหรืออะไร จริง ๆ แล้วเป็นการโอดเงิน บัตรจ่ายเงิน ไม่ว่าจะเป็นบัตรเครดิตหรือบัตรเดบิต แต่ที่หลายคุณคิดว่าบัญชีถูก “ดูดเงิน” เพราะตามธรรมชาติของบัตรเดบิต เวลาจ่ายแล้วก็จะมาหักเงินในบัญชีเราทันที

สิ่งแรกที่ทำให้หลายคุณสับสน คือ “ฉันไม่เคย มีบัตรพกไว้” ซึ่งก็ต้องบอกว่า เวลาเราไปเบิกบัญชีธนาคาร ถ้าเราได้บัตร ATM มาด้วย

รู้กันของปลอม

ตัวอย่าง SMS ปลอม

SMS ปลอม

วิธีสังเกตง่าย ๆ คือข้อความที่ส่งมาส่วนใหญ่จะเป็นทำให้เหยื่อ่านวิตกกังวล ตื่นเต้น หรือรึ่งให้กำ噪อะไรบางอย่าง เช่น บัญชีชำรุดระบบไม่ได้ต้องกรอกข้อมูลกันตี หรือรับกรอกข้อมูลเพื่อรับรางวัล หรือต้องเบี้ยพิเศษคู่บัน โดยจะขอข้อมูลเชิงลึกมากผิดปกติ เช่น เลขบัตรประชาชน เลขบัตรเครดิต วันเดือนปีเกิด และรหัสผ่านต่าง ๆ

LINE จริง

Bank Name

LINE ปลอม

Bank Name

Facebook จริง

Bank Name ✓

Facebook ปลอม

Bank Name

LINE ปลอม

วิธีสังเกตคือ Line ของธนาคารจริง ๆ ต้องมีใส่สีเขียวหรือสีน้ำเงินอยู่ข้างหน้าแหล่งที่มา เช่น ก้ามพาเราเราก่อน หากไม่มีสีเหลืองหรือเป็นสีเทาหรือมีสีเหลืองก้ามพาเราเราก่อนนั้นเป็นของปลอมแน่นอน และไลน์ปลอมส่วนใหญ่จะสอบถามข้อมูลส่วนตัวเชิงลึก รวมถึงข้อมูลของธนาคารอีกด้วย ที่เราใช้บริการอยู่ หรือส่งลิงก์ให้เข้ากรอกข้อมูลส่วนตัวเชิงลึก

Facebook ปลอม

Facebook ของแท้หัวสังเกตเครื่องหมาย verified badge หรือเครื่องหมายถูกสักเข้าเงินหลังซื้อ และซื่อเพจต้องสะกดถูกต้องกับหน้าเพจปลอมจะตั้งชื่อเลียนแบบให้ใกล้เคียงมากแต่จะไม่เหมือนกับหน้าเพจที่ถูกต้อง เราสามารถดูยอด follow และยอด like ได้ด้วย เพจจริงของธนาคารส่วนใหญ่ยอด follow จะเป็นหลักล้าน และยอด like ต่อโพสต์ส่วนใหญ่จะมีจำนวนน้อยและมี comment จำนวนมากนึง

บัตรพกนั้นส่วนใหญ่จะเป็นบัตรเดบิต และบัตรของเราราคาจดในผู้อื่นนำไปใช้ได้หลายทาง ดังนี้

1. เอาบัตรไปให้พนักงานรุดแล้วพนักงานจดข้อมูลบัตรไว้ เอาไปใช้เองภายหลัง
2. โอนผลลัพธ์ให้คลิกลิงค์ SMS หรืออีเมลปลอม แล้วให้กรอกข้อมูลส่วนตัว
3. เอาข้อมูลบัตรไปใส่ในร้านค้าออนไลน์ (ผู้บัตร) แล้วร้านค้าถูกใจระบบ ข้อมูลรั่วไหลเอาข้อมูลบัตรเหล่านี้ออกไป หรือร้านค้าทุจริตโดยการนำข้อมูลบัตรเหล่านี้ไปขาย
4. ฐานข้อมูลของธนาคารถูกเจาะ วิธีการที่พบได้บ่อยคือ ข้อ 1 ถึง 3 ซึ่งพอผู้เสียหายร้องเรียน ธนาคารก็ไปจัดการตรวจสอบ และคืนเงินให้ ส่วนข้อ 4 สมาคมธนาคารไทยได้ออกมาเยินยันแล้วว่าไม่มี แล้วที่เป็นข่าวในว่างที่ผ่านมานั้นเกิดอะไรขึ้น? จริง ๆ แล้วมิจฉาชีพมีวิธี BIN attack

BIN attack คืออะไร

BIN attack คือการที่มิจฉาชีพใช้โปรแกรมสุ่มเลขบัตรไปเรื่อย ๆ แล้วลองกดซื้อของดูถ้าไม่ได้ก็ลองเลขใหม่ ถ้าได้ก็เก็บข้อมูลบัตรนั้นไว้ เพราะสามารถเอาไปใช้ได้อีกหลายรอบจนกว่าเจ้าของหรือสถาบันการเงินจะรู้ตัว

การทำ BIN attack นี้ ไม่ใช้ขั้นตอนเหมือนที่เคยคิด คือต้องทราบทั้งเลขบัตร ชื่อผู้ถือบัตร วันหมดอายุ รหัสหลังบัตร และเมOTP เพราะข้อมูลที่จำเป็นจริง ๆ คือเลขบัตร และวันหมดอายุเท่านั้น ข้อมูลเพื่อตรวจสอบอื่น ๆ เป็นส่วนที่ร้านค้าสามารถเลือกได้เอง ว่าจะใช้หรือไม่ (เพราะร้านค้าเป็นคนรับความเสี่ยงในกรณีที่เกิดการสวมรอยใช้บัตร)

ร้านค้าส่วนหนึ่งไม่ได้ให้ลูกค้ากรอกข้อมูลอื่น ๆ โดยเฉพาะกรณีที่ธุรกรรมมีข้อมูลค่าไม่มาก เพื่อความสะดวกของลูกค้า เมื่อมิจฉาชีพพบร้านค้าออนไลน์ที่ระบบการตรวจสอบไม่เข้มงวดมากนัก ก็สามารถลองสุ่มเลขบัตรเพื่อใช้งานได้ หากสำเร็จจะทำการต่อไปเรื่อย ๆ

เลขหน้าบัตร ประกอบด้วยอะไรมากัน

เลขบัตรเครดิตหรือบัตรเดบิตส่วนใหญ่ จะมี 16 ตัว (ถ้าเป็น Visa หรือ MasterCard)

เลข 9 ตัวต่อมา เป็นเลขบัตรจริง ๆ

เลขหลักสุดท้าย เป็น checksum คล้ายๆ กันที่มีในบัตรประชาชน โดยใช้ Luhn algorithm

การป้องกัน BIN attack

ทลายธนาคารมีการป้องกัน BIN attack คือเมื่อพบรายการชำระเงินที่ถูกปฏิเสธ หลายครั้งติดต่อกันจากวันค้า (เพราะมิจฉาชีพ สูญเสียแล้วผิด) ระบบเดือนจะทำงาน และอาจจะหยุดการให้บริการร้านค้านั้นชั่วคราว เพื่อตรวจสอบเพิ่มเติม โดยสถาบันการเงิน

หรือผู้ให้บริการแต่ละรายสามารถปรับการตั้งค่าได้ เช่น ตั้งค่าจำนวนการออกข้อมูลของบัตรผิด หากเกินกี่ครั้งต่อนาทีจะหยุดให้บริการร้านค้านั้นชั่วคราว หรือถ้ามีการใช้บัตรซ้ำ ๆ ถึง ๆ เกินกี่ครั้ง จะร่วงจากการใช้บัตรนั้นไปก่อน

หลังจากเกิดเหตุการณ์ในช่วงที่ผ่านมา

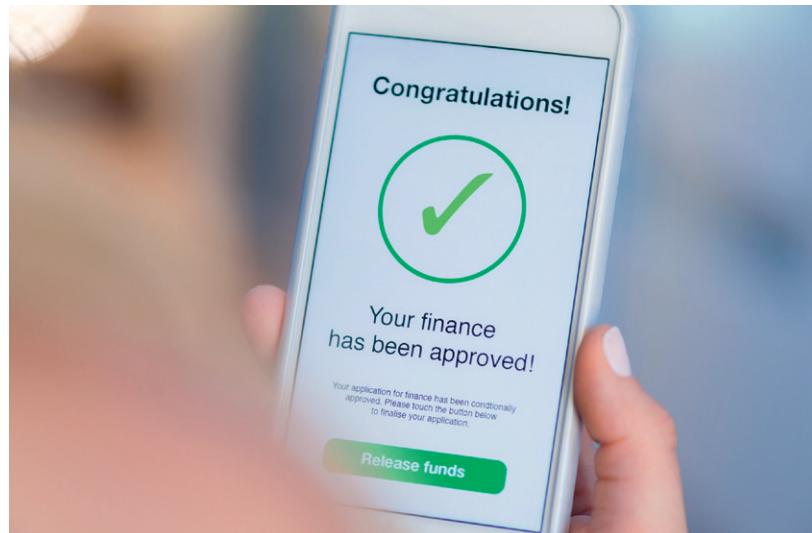
สถาบันการเงินบางแห่งที่ยังตั้งค่าไว้ไม่เข้มงวดพอ ก็ได้ปรับการตั้งค่าต่าง ๆ ขึ้นต้นให้มีความเข้มงวดมากขึ้น และเพิ่มการแจ้งเตือนลูกค้าผ่านช่องทางต่าง ๆ หากพบธุรกรรมผิดปกติ สถาบันการเงินจะคืนเงินให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายในกรณีภายใน 5 วัน รวมถึงเร่งหารือกับผู้ให้บริการเครือข่ายบัตรในการพัฒนาระบบการป้องกันที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

สำหรับประชาชนก็สามารถดูแลความปลอดภัยให้ตัวเองเพิ่มขึ้นได้อีก โดยมั่นตรวจสอบความเคลื่อนไหวของรายการในบัตร เพื่อดูว่ามีรายการผิดปกติบ้างหรือไม่ และอาจกำหนดวงเงินของบัตรให้ไม่สูงมาก หากต้องใช้จ่ายรายการใหญ่ ๆ ก็สามารถโกรไปทางธนาคารเจ้าของบัตรเพื่อขอเพิ่มงเงินชั่วคราวได้ รวมถึงอาจกำหนดให้บัตรบางใบใช้จ่ายออนไลน์ไม่ได้ นอกจากนี้ไม่ควรผูกบัญชีบัตรกับร้านค้าออนไลน์ เพื่อลดความเสี่ยงที่ข้อมูลบัตรจะรั่วไหลผ่านร้านค้าเหล่านั้น

แอปฯ เงินกู้ปลอม

การลừaเงินในยุคบัจจุบันทำได้ง่ายและรวดเร็ว ผ่านสมาร์ทโฟนโดยไม่ต้องออกจากบ้านให้ยุ่งยาก แต่สิ่งที่ยากลำบากคือ จะรู้ได้อย่างไร ว่าใครคือผู้ให้กู้ที่ไม่คิดตอบเบี้ยหรือทางด้านหนี้ ก็ต่อ หรือไม่ใช่มิจฉาชีพที่จะมาหลอกเอาเงิน เราไปยังหากได้รับ SMS หรือมีคนโทรศัพท์ หรือแอดไลน์มาแล้วข้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ธนาคาร หรือหน่วยงานภาครัฐ หรือบริษัทที่จะให้เงินกู้หรือให้เงินข่วยเหลือ อย่างบัดလิงก์หรือกรอกข้อมูลเด็ดขาด ควรเข้าให้แนใจก่อน จะได้มีภูมิคุ้มกันและไม่หลงเชื่อ มิ่ง่าย ๆ 4 ข้อ ดังนี้

1. แยกแยะผู้ให้กู้

ผู้ให้กู้ในระบบหรือผู้ให้บริการที่ได้รับอนุญาตจะให้เงินกู้เรา เต็มจำนวน และอัตราดอกเบี้ยไม่เกินที่ทางการกำหนด

ผู้ให้กู้นักอาจจะส่วนใหญ่จะให้เงินกู้ไม่เต็มจำนวน และต้องจ่ายค่าธรรมเนียมก่อน แต่เมื่อคืนเงินกู้ต้องจ่ายเต็มจำนวนบวกกับดอกเบี้ยหรือค่าปรับที่สูงเกินกว่ากฎหมายกำหนด

แอปฯ เงินกู้ปลอม จะใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น โฆษณาบนเว็บไซต์ ใช้เบอร์มีเดีย ส่ง SMS หรือแม้แต่โทรศัพท์ตรง หากผู้ที่ได้รับการติดต่อสนใจ มิจฉาชีพจะส่ง SMS มาให้คลิกลิงก์ เพื่อดำเนินการต่อ หรือให้แอดไลน์คุยกัน จากนั้นจะสอบถามข้อมูลส่วนตัว ให้ทำสัญญาเงินกู้ และขอเอกสารต่าง ๆ คล้ายกับการขอกู้ที่ธนาคาร ทำให้เหยื่อเริ่มเชื่อใจ จากนั้นจะโน้มน้าวให้โอนเงินเป็นค่าประกัน โดยบอกว่าจะคืนให้พร้อมกับเงินกู้ หากหลงกลก็จะหลอกล่อให้โอนเพิ่มอีกเรื่อย ๆ เช่น ข้างว่าโอนเงินไม่ได้ เพราะเหยื่อกรอกเลขที่บัญชีผิด มีค่าใช้จ่ายในการแก้ไขเอกสารเพื่อปลดล็อก หรือต้องจ่ายค่าลัดค่าวิจัยจะได้เงินเร็วขึ้น

2. ไม่แนใจ อย่าเพิ่งคลิก ควรตรวจสอบรายชื่อแอปฯ และชื่อผู้ให้บริการก่อนตัดสินใจ โดยสามารถหาข้อมูลได้จากเว็บไซต์ อปท. ในหัวข้อ “เข็มแยงเงินกู้” ที่รวมรวมรายชื่อผู้ให้บริการที่ได้รับอนุญาตในส่วนที่ อปท. กำกับดูแล และมีลิงก์ไปยังเว็บไซต์กระทรวงการคลัง ซึ่งรวมรายชื่อผู้ให้บริการสินเชื่อ พิโกไฟแนนซ์ไว้ในที่เดียว หรือตรวจสอบตามหอหายข้อมูลด้วยตัวเองจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแอปฯ ของผู้ให้บริการจริงหรือไม่

3. เลือกแหล่งดาวน์โหลดแอปฯ

ดาวน์โหลดจากแหล่งที่ปลอดภัย เช่น ดีลเลอร์

4. อย่าลืมอ่านเงื่อนไขก่อนกู้ ไม่ต้องรีบกู้จนลืมรายละเอียดที่จำเป็น เช่น อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลา และจำนวนเงินที่ต้องจ่ายคืน ที่สำคัญ ต้องคำนึงถึงความสามารถในการผ่อนชำระของเรา โดยควรกู้เท่าที่จำเป็น *

ที่มาของข้อมูล

- <https://www.1213.or.th/th/Article/KCL69FF25590919.pdf>
- <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/tips-for-you/fake-sms.html>
- ข้อเก็จจิงเกี่ยวกับการโอด “คุณเป็น” | ART's Random Thoughts (artt.dev)
- * ต้องอ่านเงื่อนไขก่อนกู้ (1213.or.th)

วิวัฒนาการระบบการชำระเงินไทย

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน และต่อไปในอนาคต การพัฒนา “ระบบการชำระเงินไทย” มักจะเดินทางไปพร้อมกับวิวัฒนาการของเงิน จากเงินหอยสู่เงินกระดาษ จากเงินพลาสติกสู่เงินออนไลน์ และก้าวต่อไปสู่เงินดิจิทัล

พดดงกีระลิก ตราพระแสงจักษุ - พระจุลมงกุฎ - ช่อรำเพย

ອັນດຸກະຕາເປົ້າດີຈຳກັດຕັ້ງ ດູກນຳມາໃຊ້ແກນເຈັນແຮ່ຍຸງ
ໃນໜັງດີບກີລະກອງແດງຫາດໍແຄລນ

หมาย คือเงินกระดาษชนิดแรกในระบบเงินตราไทย

ธนบัตรแบบ 11 เป็นธนบัตรแบบแรกที่พิมพ์โดย
โรงพิมพ์ธนบัตรแห่งแรกของไทย

จาก “เงินหอย” สู่ “เงินกระดาษ”

ในอดีต สื่อعلامในการแลกเปลี่ยนหรือ
ข่าวร้ายมีการพัฒนามาโดยตลอด ตั้งแต่
ยุคของการใช้สิ่งที่ห้าได้ตามธรรมชาติ เช่น
ลูกปัด หนังสัตต์ น้ำมัน และเปลือกหอย
สูญคุณที่ผลิตเงินขึ้นมาใช้ อย่างประกับดินเนา
เงินพดด้วง เรือยมาจนเหลือคุกราใช้หรือญู
กษาปั่น ต่อม่าประเทศไทยได้ทำการค้ากับ
ต่างประเทศมากขึ้น และระบบการเงินทั่วโลก
ได้พัฒนาเข้าสู่คุณของการใช้ “เงินกระดาษ”
หรืออนบัตรเป็นสื่อعلامในการชำระเงิน

ในปี 2504 คปท. จึงได้จัดตั้งโรงพิมพ์
ชนบัตร เพื่อผลิตชนบัตรออกให้กับมุนเย็น
ในระบบเศรษฐกิจ และต่อมาได้จัดตั้งศูนย์
จัดการชนบัตรเพื่อดูแลการกระจายชนบัตร่น
ชนการพาณิชย์ให้ประชาชนได้ใช้ชนบัตรที่มี
สภาพดีอย่างทั่วถึง ด้วยกระบวนการบริหาร
จัดการที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานนี้เอง
ส่งผลให้ชนบัตรยังคงเป็นสื่อกลางในการ
ชำระเงินที่นาเขื่อดือและได้รับความนิยม
มากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นอกจากเงินกระดาษในรูปแบบของ
กุญแจแล้ว ยังมีเงินกระดาษค่าปริ้นต์ เกทหนึ่ง

คือ “เข็ค” ที่นิยมใช้ในแวดวงการค้าและการทำธุรกิจ รองรับการทำธุกรรมมูลค่าสูง หลักหลายพันล้านบาทได้ โดย อปท. เป็นผู้ให้บริการระบบการเรียกเก็บเงินตามเข็ค ระหว่างธนาคาร มีการจัดตั้งสำนักงานกลาง ในการรับและปล่อยเข็คระหว่างธนาคารขึ้นมา ในปี 2512 ข่ายสนับสนุนให้การค้าและการทำธุรกิจด้วยเข็คดำเนินไปได้อย่างราบรื่น อย่างไรก็ การที่ธนาคารพาณิชย์ต้องนำเข็คมาที่ อปท. เพื่อเรียกเก็บเงินต้องใช้ระยะเวลา ดำเนินการค่อนข้างนาน ไม่คล่องตัวทั้งต่อธนาคารพาณิชย์และภาคธุรกิจที่รอรับเงิน

ต่อมาในปี 2555 คปภ. จึงได้จัดตั้งระบบการหักบัญชีเบี้ยคด้วยภาพเบ็ดและระบบการจัดเก็บภาพเบ็ด (Imaged Cheque Clearing and Archive System: ICAS) เพื่อรองรับการเรียกเก็บเงินด้วยภาพเบ็ดผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์แทน ทำให้ข่าวร้ายน่าจะหายไปในไม่ช้า การเรียกเก็บเงินตามเดิมที่เคยทำอยู่ แต่จะต้องเปลี่ยนวิธีการหักบัญชีเป็น ICAS ทันที สำหรับลูกค้าที่ยังไม่ได้เปลี่ยนมาใช้ ICAS ภายใน 1 ปี ทางคปภ. จะหักบัญชีโดยใช้เอกสารเดิม แต่จะหักบัญชีอีกครั้ง เมื่อลูกค้าเปลี่ยนมาใช้ ICAS แล้ว

ในช่วงที่เศรษฐกิจของไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ครุภาระของการชำระเงินในแต่ละวันมีปริมาณและมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ล้ำพังแค่ธนาคารและธุรกิจอาจไม่เพียงพอรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ดปท. จึงได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่สำคัญ คือระบบการโอนเงินหรือชำระเงินที่มีมูลค่าสูงเรียกว่า ระบบบาทเนต (Bank of Thailand Automated High-value Transfer Network: BAHTNET) เริ่มให้บริการปี 2538 รองรับครุภาระทั้งด้านตลาดเงินและตลาดทุน ระหว่าง ดปท. กับสถาบันที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่ ดปท.

ระบบบทเนตเปรียบได้กับสีน้ำเงินอ่อนๆ ที่หล่อเลี้ยงระบบการเงินของประเทศไทย ซึ่งเพิ่มความสะดวกรวดเร็ว ลดต้นทุน และความเสี่ยงของระบบการชำระเงิน โดยรวมได้ เนื่องจากสถาบันการเงินทั่วไป ให้ระบบบทเนตในการทำธุรกรรมระหว่าง สถาบันแทนการใช้เช็คที่สถาบันผู้รับเงิน มีความเสี่ยงจากการที่ยังไม่ได้รับเงินทันที เนื่องจากต้องรอเข้ากระบวนการเรียกเก็บเงิน ตามเช็คคู่กัน

จาก “เงินพลาสติก” สู่ “เงินออนไลน์”

ด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการพัฒนามาสู่ระบบการชำระเงิน ยุคใหม่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทดสอบการใช้เงินสดและเข็คที่มีต้นทุนในการจัดการสูง ถึงจากยุคของ “เงินพลาสติก” ไม่จำเป็น บัตรเดบิต บัตรเครดิต และบัตรเอทีเอ็ม ที่เรา มีติดกระเบื้องห้องน้ำ สามารถใช้จ่ายได้ ไม่ต่างจากการใช้เงินสด และช่วยลดโอกาส เก็บหายหรือถูกขโมยจากการพกเงินสดจำนวน มากอีกด้วย และเพื่อสร้างความมั่นใจในการ ใช้จ่ายด้วยบัตรเหล่านี้ ตั้งแต่ปี 2559 ธปท. และภาครัฐฯ ได้ร่วมกันผลักดันให้มีการ ปรับเปลี่ยนบัตรเดบิตและบัตรเอทีเอ็มจาก รูปแบบบัตรແນບแม่เหล็กแบบเดิมให้เป็นบัตร แบบชิปการ์ด เพื่อยกระดับความปลอดภัย ในการใช้บัตร เนื่องจากเทคโนโลยีชิปการ์ด เป็นเทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยสูง สามารถ ป้องกันการถูกมิจฉาชีพจากการข้อมูลไปทำ บัตรปลอมได้

นอกจากบัตรพลาสติกที่ออกโดยธนาคาร พานิชย์แล้ว ยุคของเงินพลาสติกนี้ถือว่าเป็น ยุคที่เริ่มมีผู้ให้บริการหลากหลาย ไม่ใช่แค่ธนาคาร ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (non-bank) ออก “บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)” เช่น บัตรโดยสารรถไฟฟ้า และในระยะหลังนี้ เงินพลาสติกได้ขยายบริการไปถึงบัตรเงิน อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถนำเงินที่เติมแลกเปลี่ยน เป็นสกุลเงินต่างประเทศเพื่อใช้จ่ายที่ต่างประเทศ ในต่างประเทศได้อีกด้วย สิ่งเหล่านี้ล้วนถูก ออกแบบมาเพื่อเพิ่มความสะดวก ลดการ พกเงินสด และเป็นวิถีทางเลือกหนึ่งในการ ใช้จ่ายของคนไทย

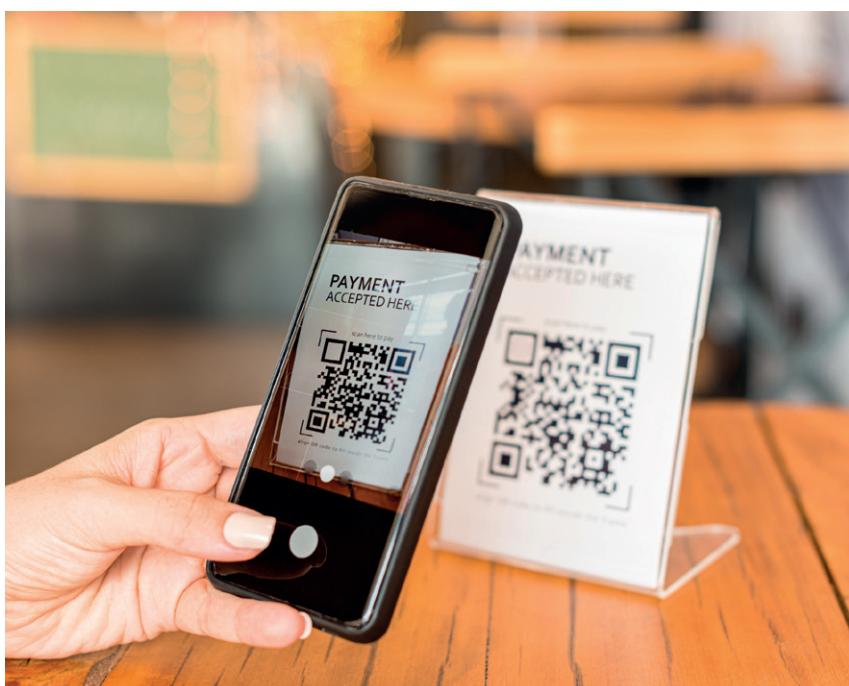
เมื่ออินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ เข้ามายืนหยัดมากขึ้น ประกอบกับการ ใช้ชีวิตและพฤติกรรมการชำระเงินที่เปลี่ยนไป เน้นความสะดวก รวดเร็ว ง่าย ทำธุรกรรมได้ ทุกที่ทุกเวลา ไม่ต้องมีข้อจำกัดเรื่องการเดินทาง และระยะเวลาเปิดให้บริการเหมือนการทำ ธุรกรรมที่สาขาธนาคาร จึงนำไปสู่จุดเปลี่ยน

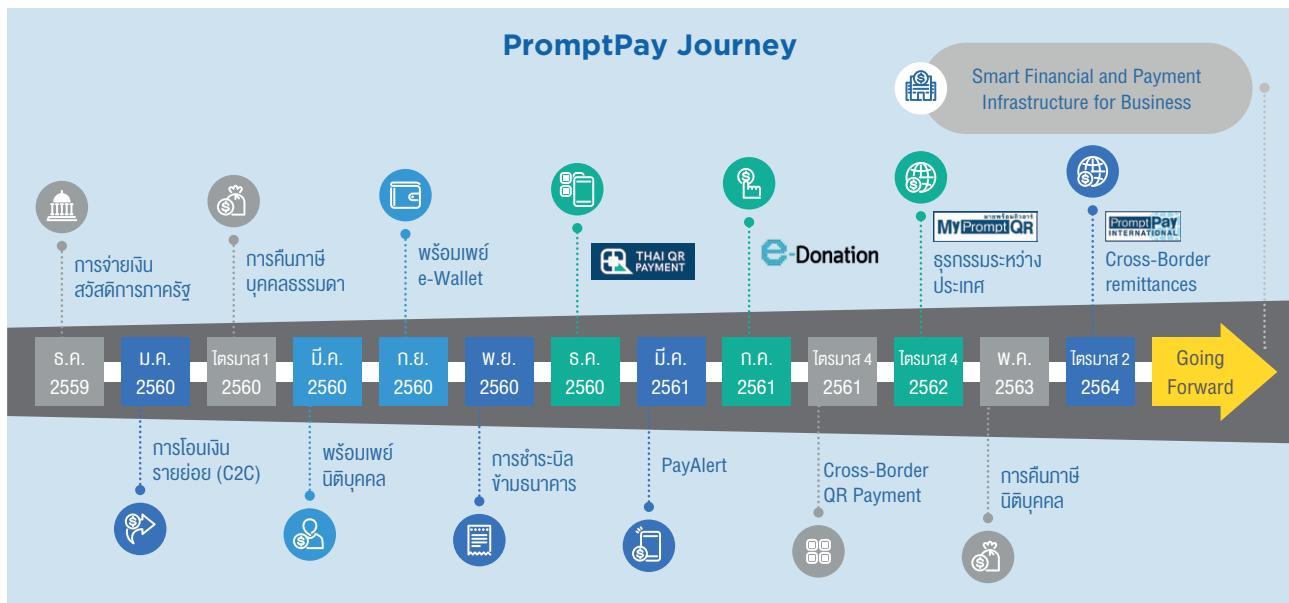
ครั้งใหญ่ของระบบการชำระเงินไทย โดยใน ปี 2558 กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องได้ผลักดันแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment เพื่อจัดตั้งโครงสร้างพื้นฐาน การชำระเงินไทย sangserim ให้คนไทยทันตาม ให้การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น โดย ธปท. มีบทบาทหลักในการดูแลโครงการ พัฒนาระบบพร้อมเพย์ (PromptPay) และ โครงการขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์

ระบบพร้อมเพย์ เริ่มให้บริการปี 2559 เป็นระบบออนไลน์และชำระเงินแบบทันที ที่สะดวก รวดเร็ว และเทพไม่มีการคิดค่า ธรรมเนียมในหลายประเภทธุรกรรม ทำให้ คนไทยเปลี่ยนพฤติกรรมมานิยมใช้ “เงิน ออนไลน์” ทำธุรกรรมผ่านช่องทางโทรศัพท์ เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่แค่โอนจ่ายซื้อสินค้ามูลค่าเล็กน้อย ก็ไม่ต้องกังวลเรื่องเสียค่าธรรมเนียมแพง

ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งของระบบ พร้อมเพย์คือ รองรับการโอนเงินด้วยรหัส ID ต่าง ๆ แทนการโอนเงินด้วยเลขที่บัญชีธนาคาร แบบเดิม เช่น หมายเลขโทรศัพท์มือถือหรือ หมายเลขประจำตัวประชาชน ที่ต่อยอดไปสู่การ จ่ายเงินจากหน่วยงานภาครัฐให้แก่ประชาชน ผ่านบัญชีธนาคารที่ผูกเลขประจำตัวประชาชน เนื่อง การจ่ายเงินสัมภาระ และการคืนภาษี เงินได้แทนการจ่ายเป็นเช็ค กล่าวได้ว่าจาก ระบบพร้อมเพย์จะช่วยเพิ่มความสะดวก ให้ประชาชนและภาคธุรกิจในการโอนหรือ รับโอนเงินได้อย่างรวดเร็วด้วยค่าธรรมเนียมที่ ถูกลงแล้ว ยังไงก็เพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงาน ภาครัฐในการจ่ายเงินสวัสดิการได้ตรงจุดและ ลดค่าใช้จ่ายจากการใช้เช็คอีกด้วย

ระบบพร้อมเพย์ยังเชื่อมให้เกิดบริการ ต่อยอดต่าง ๆ มากมาย เช่น การชำระเงิน ด้วยการสแกนคิวอาร์โค้ด (QR code) ไม่ว่า จะเป็นห้างสรรพสินค้า ตลาดนัด หรือการ รับบริจาคเงิน ต่างกันทั่วไป ปัจจุบันมีการ ผ่าน QR เพิ่มความสะดวกให้แก่คนที่ไม่ได้

พอกเงินสด และช่วยลดการสัมผัสในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้ จากนั้นดีของการใช้จ่ายด้วยเงินออนไลน์ผ่านระบบพร้อมเพย์ที่สะดวก ทำธุรกรรมได้ทุกที่ทุกเวลาและมีค่าธรรมเนียมที่ถูกลงกลั่นเงื่องส่งผลให้ปริมาณการโอนเงินและชำระเงินผ่านพร้อมเพย์เฉลี่ยต่อวันสูงถึง 29.5 ล้านรายการ คิดเป็นมูลค่ากว่า 94.1 พันล้านบาท (ข้อมูลเดือนกันยายน 2564)

ระบบพร้อมเพย์ยังรองรับการเชื่อมโยงการโอนเงินและชำระเงินระหว่างประเทศ (cross-border payment) ทำให้คนไทยสามารถสแกน QR ใช้จ่ายที่ห้างร้านในต่างประเทศ หรือนักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถสแกน QR ใช้จ่ายที่ร้านค้าในเมืองไทยได้ ซึ่งเริ่มให้บริการแล้วในบางประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย และเมื่อเดือนเมษายน 2564 ภาครัฐได้เริ่มให้บริการโอนเงินระหว่างประเทศแบบทันทีระหว่างไทยและสิงคโปร์ ผ่านระบบพร้อมเพย์และระบบเพย์นาว (PayNow) ทำให้การค้าระหว่างประเทศหรือการส่งเงินกลับบ้านของแรงงาน ทำได้สะดวก

รวดเร็วขึ้นด้วยค่าธรรมเนียมที่ถูกลงกลั่นกว่าการโอนเงินระหว่างประเทศในอดีต

ก้าวต่อไปสู่ “เงินดิจิทัล”

ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีทางการเงินใหม่ ๆ เช่น มาตรฐานที่ต่อภาคการเงินการธนาคารเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะบล็อกเชน (Blockchain) ที่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดเงินดิจิทัลใหม่ อย่าง Cryptocurrency หรือ “เงินดิจิทัล” เป็นที่รู้จักในวงกว้าง นอกจากการออกให้เงินดิจิทัลของภาคเอกชนที่เห็นความนิยมเพิ่มขึ้นในหลายประเทศทั่วโลกแล้ว ธนาคารกลางหลายแห่งก็อยู่ระหว่างศึกษาและพัฒนาเงินดิจิทัลของธนาคารกลาง (Central Bank Digital Currency: CBDC) เช่น จีน โดยในประเทศไทย ศปท. ร่วมกับภาคเอกชนจัดตั้งโครงการอินทนนท์ในปี 2561 เพื่อศึกษาการนำเงินดิจิทัลมาใช้กับระบบการเงินไทย ทั้งการทำธุรกรรมระหว่างสถาบันการเงิน (wholesale CBDC) ที่เป็นการทดสอบระบบการโอนเงินระหว่างสถาบันการเงินทั้งธุรกรรมการซื้อขายและการซื้อคืนพันธบัตร และการทดสอบการโอนเงินระหว่างประเทศโดยใช้

CBDC ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพโครงการสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงิน ลดระยะเวลาและลดภาระการตรวจสอบธุรกรรมหลายขั้นตอน รวมถึงได้ศึกษาผลกระทบเบ็ดเตล็ดของธนาคารกลางสำหรับรายย่อย (retail CBDC) ต่อภาคการเงินไทย และจะมีการพัฒนาและทดสอบการใช้งาน retail CBDC ในระยะต่อไป เพื่อเพิ่มทางเลือกให้ประชาชนได้เข้าถึงเงินดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลางที่มีความน่าเชื่อถือและปลอดภัยสูง

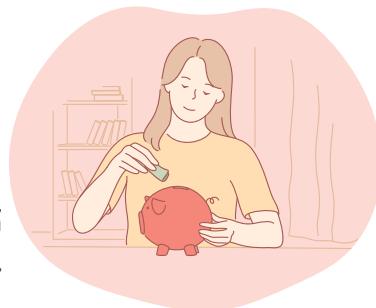
จากปีที่ 80 ของ ศปท. หานมองภาพไปข้างหน้า ระบบการชำระเงินไทยยังคงรับเงินทั้งที่เป็นเงินกระดาษ เงินอิเล็กทรอนิกส์ และเงินดิจิทัล แต่พฤติกรรมการชำระเงินที่เปลี่ยนไปและเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จะทำให้เงินที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์และเงินทางเลือกใหม่อย่างเงินดิจิทัลมีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ ทดแทนการใช้เงินที่เป็นกระดาษ จนกลายเป็นทางเลือกหลักในการชำระเงินของคนไทย ที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมศักยภาพและการแข่งขันของไทย นำไปประเทศไทยให้เดินหน้าต่อไปในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน *

เรื่อง : ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน

80 ข้อที่ควรเป็น¹ ถ้าอยากรู้ HAPPY เรื่องเงิน

จัดการเงินให้พอใช้

- 1 ใช้เงินน้อยกว่าที่ทำให้ได้เสมอ
- 2 เก็บออมทันทีเมื่อมีเงินเข้ามา
- 3 ออมเงินอย่างน้อย 1 ใน 4 ของรายได้ต่อเดือน
- 4 แบ่งรายรับเป็นส่วน ๆ แล้วใช้จ่ายตามส่วนที่แบ่งไว้
- 5 จดรายรับ - รายจ่ายทุกวัน เพื่อหาว่าทุกการเงิน

เตรียมพร้อมเพื่อฉุกเฉิน

- 6 เตรียมเงินไว้ใช้เพื่อกิดเหตุไม่คาดคิด เช่น เจ็บป่วย บุติดเหตุ ตกงาน
- 7 เก็บเงิน 3 - 6 เท่าของรายจ่ายจำเป็นและค่าผ่อนหนี้ต่อเดือน
- 8 แยกบัญชีเงินออมเพื่อจัดสรรจากบัญชีอื่น ๆ
- 9 เก็บเงินออมเพื่อจัดเตรียมทรัพย์จะได้ถอนมาใช้สะดวก
- 10 ออมเงินให้ครบเข็มเดือนด้วยก้อนเงินไปใช้เพื่อมีเหตุฉุกเฉินอีก

จัดการเงินแบบคนมีคู่

- 16 เปิดใจคู่ร้องเงินกันแต่เนิน ๆ ทั้งเรื่องทรัพย์สิน หนี้สิน ภาระอื่น ๆ
- 17 ทดลองวิธีจัดการเงินว่าจะแยกหรือรวม หรือแยกครึ่งรวมครึ่ง
- 18 เลือกวิธีที่เหมาะสมและทำได้ (ไม่มีสูตรสำเร็จสำหรับทุกครอบครัว)
- 19 ทำความติดตามที่ตั้งไว้อย่างมีวินัย
- 20 หากรู้สึกกดดันหรือทำตามที่ตกลงกันไว้ไม่ได้ ให้เปิดใจคุยกันใหม่

เตรียมตัวโซดสบาย

- 21 ไม่ซะล่าใจว่าไม่มีภาระ ลุยวางแผนการเงินและลงมือทำทันที
- 22 อยู่คุณเดียวไม่เหงา ถ้าเราไม่มีเงินออมเพื่อท่องเที่ยว
- 23 อนาคตไม่แน่นอน เก็บเงินก้อนไว้เพื่อแต่งงาน หรือคุ้มครองตอนแก่
- 24 ไม่โอนเงินให้ครอบครัวเดียว แม้จะหลังรักเขางานหมัดใจ

เตรียมตัวเกษียณ

- 25 วางแผนเกษียณตั้งแต่เริ่มทำงาน ปลายทางมีเงินพอใช้ไม่ต้องพึ่งใคร
- 26 คำนวณเงินที่ควรมี = ค่าใช้จ่ายต่อเดือน $\times$ 12 $\times$ จำนวนปีที่คาดว่าจะมีชีวิตหลังเกษียณ
- 27 เก็บเงินออมเพื่อเกษียณที่มีอยู่ จะได้รู้ว่าต้องเก็บอีกเท่าไหร่
- 28 เพิ่มเงินออมและลงทุนเพื่อเกษียณตามรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น
- 29 ทบทวนและปรับปรุงแผนเป็นประจำเพื่อทำให้ได้ตามเป้าหมาย
- 30 เตรียมเงินก้อนเพื่อค่าใช้จ่ายที่ไม่แน่นอน แต่เยอะ เช่น ซ่อมบ้าน

จัดการเงินเมื่อเกษียณ

- 31 ตรวจสอบแหล่งรายได้หลังเกษียณ เพื่อให้รู้รายรับที่แน่นอน
- 32 ควบคุมรายจ่ายทุกรายการด้วยการจดบันทึกการใช้จ่าย
- 33 แบ่งเงินสำหรับใช้จ่ายไว้ในบัญชีออมทรัพย์
- 34 กระจายการลงทุนโดยคำนึงถึงสภาพคล่องและความเสี่ยง เพื่อให้มีเงินใช้เมื่อต้องการ
- 35 ทำพินัยกรรมลงต่อทรัพย์สินให้คนที่รักถ้าก่อนหน้านี้ยังไม่ได้ทำ

ก่อนใช้บริการทางการเงิน

- 36 ไม่ใช้บริการเพราะสูงสารพนักงานหรือถูกล่อด้วยประโยชน์
- 37 ทำความเข้าใจเงื่อนไขก่อนตัดสินใจใช้บริการ
- 38 รู้ภาระผู้พนักงานการเงินและมั่นใจว่าทำได้ก่อนตกลงใช้บริการ
- 39 ไม่ตกลงใช้บริการหากทำตามเงื่อนไขในสัญญาไม่ได้
- 40 ใช้บริการกับผู้ให้บริการที่มีหน่วยงานกำกับดูแลเท่านั้น

ระหว่างหรือหลังใช้บริการ

การการเงิน

- 41 เข้ารายละเอียดก่อนยืนยันโอนเงิน เช่น ผู้รับโอน จำนวนเงิน
- 42 ไม่บอกข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลทางการเงิน หรือรหัสผ่านแก่คนอื่น
- 43 เห็นความถูกต้องของเอกสารทางการเงินเมื่อได้รับมาทันทีทุกครั้ง
- 44 เปลี่ยนเบอร์โทรศัพท์และที่อยู่ เมื่อไหว แจ้งผู้ให้บริการด้วย
- 45 ร้องเรียนกับสถาบันการเงินหรือ คปภ. หากไม่ได้รับความเป็นธรรม

วางแผนให้ดีก่อนขอสินเชื่อบ้าน

- 61 เปรียบเทียบดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าใช้จ่าย เช่น ค่าประเมินหลักประกัน ค่าโอน
- 62 เตรียมเงินสำรอง เพื่อขาดรายได้ จะได้ผ่อนต่อไฟฟ้า
- 63 ซื้อประกันคุ้มครองวงเงินสินเชื่อและประกันภัยบ้านตามความจำเป็น
- 64 อย่าปลดหนี้บ้านไว้ชั่ว อย่าลืมเข้าค่าธรรมเนียมชำระหนี้ก่อนกำหนด
- 65 เปรียบเทียบดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายก่อนรีไฟแนนซ์บ้าน

ขอรับโครงสร้างหนี้

เตรียมตัวก่อนเป็นหนี้

- 46 ไม่ควรมีภาระผ่อนหนี้เกิน 1 ใน 3 ของรายได้ ต่อเดือน
- 47 ไม่ค้าประกันให้หรือกู้เงินแทนคนอื่น ถ้าเขาไม่จ่ายแล้วเราจะเดือดร้อน
- 48 ศึกษารายละเอียดและเปรียบเทียบเงื่อนไข ก่อนซื้อทุกครั้ง
- 49 หลีกเลี่ยงเงินกู้ธนาคารเพราะคาดอาเบี้ยสูง และ มักถูกหักประกันกับหนี้บ้าน เพื่อลดค่าวัดและดอกเบี้ย
- 50 กู้เงินผ่านแอปฯ ลูกกฎหมาย ดูได้ที่ “เข็มแผลเงินกู้” เว็บไซต์ คปภ.

- 66 จ่ายหนี้ไม่ไหวอย่ารอข้า ให้รับเจรจาขอปรับโครงสร้างหนี้
- 67 รีไฟแนนซ์กับเจ้าหนี้ใหม่เพื่อลดค่าวัด หรือยืดอายุสัญญากับเจ้าหนี้เดิม
- 68 เปลี่ยนประเภทหนี้ไปเป็นแบบที่ดอกเบี้ยถูกกว่าเดิม
- 69 รวมหนี้ไม่มีหลักประกันกับหนี้บ้าน เพื่อลดค่าวัดและดอกเบี้ย
- 70 ตกลงกับเจ้าหนี้ไม่ได้ ลองติดต่อ “ทางด่วนแก้หนี้” คปภ.

ตั้งการติดให้ตัวเองในยุคออนไลน์

- 71 ไม่เชื่อ ไม่กรอก ไม่บอกข้อมูลส่วนตัวที่สำคัญบนโลกออนไลน์
- 72 ไม่ดาวน์โหลดแอปฯ หรือโปรแกรมที่ไม่น่าเชื่อถือ
- 73 ไม่ใช้ wifi สาธารณะทำธุรกรรมการเงิน เพราะเสี่ยงถูกล้วงข้อมูล
- 74 ตั้งรหัสผ่านให้เดียว และเปลี่ยนเป็นระยะ เช่น 3 เดือน
- 75 คลิกออกจากระบบ / sign out หรือ log out ทุกครั้ง เมื่อเลิกใช้งาน

ระวังการใช้บัตรเครดิต

- 51 มีบัตร 1 - 2 ใบพอแล้ว จะได้ไม่รู้สึกกดดัน บัตรหายก็รู้ตัวไว
- 52 ใช้บัตรเดบิตเบิกถอนเงินสดมีค่าธรรมเนียมรวม VAT 3.21%
- 53 จ่ายขั้นต่ำ ทำดอกเบี้ยบาน
- 54 ไม่กดเงินสดจากบัตรมาจ่ายหนี้อื่น เพราะมักปลดหนี้ได้ยากขึ้น
- 55 ไม่ผูกบัตรกับร้านค้าออนไลน์ที่ตัดชำระเงินโดยไม่มีOTP
- 56 ไม่เปิดเผยข้อมูลบนบัตรโดยไม่จำเป็น เช่น เลขบัตร เลข CVV

รู้ให้กันภัยการเงิน

- 76 ตั้งสติ ไดร์ต่อง เมื่อมีคนมาบอกเรื่องที่ชัวร์ให้ตกใจและต้องจ่ายหรือโอนเงิน
- 77 ไม่แนใจ ให้ถาม คปภ. / ตำรวจ ก่อนโอนเงินหรือให้ข้อมูลใดๆไป
- 78 หมั่นติดตามข่าวสารเดือนภัย เช่น PCT police
- 79 รับแจ้งความและติดต่อธนาคารถ้าเสียที่โอนเงินให้มิจฉาชีพ
- 80 ระวังการลงทุนที่พูดถึงแต่ผลตอบแทนสูง แต่ไม่เคยพูดเรื่องความเสี่ยง

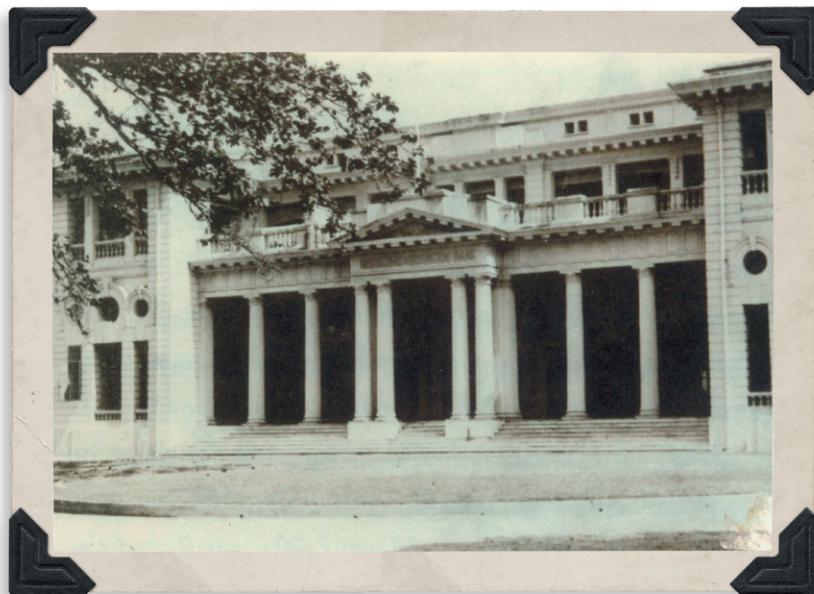
รู้สักนิดก่อนคิดถูกซื้อ

- 57 จ่ายเงินดาวน์มาก ดอกเบี้ยน้อย ค่างวดก็น้อยลง
- 58 จ่ายข้าหรือไม่จ่าย อาจโดนเบี้ยปรับเพิ่มอีก 3% และค่าทวงถามหนี้
- 59 ขาดส่ง 3 งวดติดกัน อาจถูกบล็อกเลิกสัญญาและโดนยึดรถ
- 60 ถูกหักหนี้ต่อถ้าเจ้าหนี้ขายรถที่ยืดมาแล้วไม่พอยกหนี้ที่ดังอยู่

8 เรื่องลึกแต่ไม่ลับ หลังรั้วแบบชาติ

ทุกองค์กรล้วนมีตำนานเรื่องเล่า ยิ่งองค์กรที่มีอายุยาวนานก็จะยิ่งมีอะไรให้เล่าตามมากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ซึ่งกำลังจะมีอายุครบ 80 ปี จึงมีเรื่องน่ารู้มากมาย เราได้คัดบางเรื่องมาเล่าให้ฟังผู้อ่าน ขอบอกเลยว่าแม้แต่พนักงาน ธปท. บางคนก็อาจจะยังไม่รู้เรื่องต่อไปนี้

ธนาคารอ่องกงและเซี่ยงไฮ้ ดูบลสี่พระยา ที่ทำการแห่งแรกของธนาคารแห่งประเทศไทย

แบบชาติไทย ไม่เคยมีป้ายชื่อ

คุณสืบ วงศุล อธิศูนย์อำนวยการฝ่ายออกแบบสถาปัตยกรรมธนาคารเล่าเรื่องราวไว้ว่า

“พระ wang ศรีเชื้อ ทรงเป็นเจ้าวัดมนไชย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยทรงค์แรกนั้น ทรงเป็นนักเรียนอังกฤษ ท่านนิยมอังกฤษ แบบแผนต่าง ๆ ของธนาคารเราเกือบทั้งหมดก็มาจากธนาคารแห่งประเทศไทยอังกฤษ ธนาคารนั้นก็อยู่ไม่ไกลจากแม่น้ำเทเมส์ วังบางขุนพรหมก็อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา ที่เห็นได้ชัดอีกอย่างก็คือ แต่ไหนแต่ไหนมาไม่ว่าเราจะอยู่ที่อยู่ของแบบง (สถานที่ทำการแห่งแรกที่ถนนสี่พระยา) หรือแม่เมืองข่ายไปอยู่วังบางขุนพรหมแล้ว เรา ก็ไม่เคยมีป้ายชื่อธนาคารชิงก์เหมือนกับธนาคารแห่งประเทศไทยอังกฤษ ซึ่งไม่มีป้ายบอกว่าชื่อธนาคาร”

ห้องทำงานผู้ว่าการ ธปท. พระองค์แรกเป็นห้องนอนพี่สาว

ปี 2488 ธปท. ย้ายที่ทำการจากที่กดธนาคารย่องกงและเชียงไย จำกัด ถนนสี่พระยามาที่วังบางขุนพรหม พระ wang ศรีเชื้อ ทรงเป็นเจ้าวัดมนไชย (ผู้ว่าการ ธปท. พระองค์แรก) ทรงเลือกไว้ห้องขึ้นบนทางทิศใต้ ซึ่งเป็นห้องบรรทมของหม่อมเจ้าประสงค์สม บวิพัตร ชายาในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เชื้อเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ซึ่งมีศักดิ์เป็นภคินี (พี่สาว) ตามมาตราของพระองค์เป็นห้องทำงาน และผู้ว่าการท่านต่อ ฯ มาอีก 10 ท่าน ก็ได้ใช้ห้องนี้เป็นห้องทำงานเรื่อยมาจนถึงปี 2525 เมื่ออาคารสำนักงานใหญ่หลังใหม่ (ปัจจุบันคืออาคาร 2) สร้างแล้วเสร็จจึงย้ายห้องทำงานของผู้ว่าการ ธปท. ขึ้นไป ปัจจุบันห้องทำงานที่ตำแหน่งใหญ่ วังบางขุนพรหมนี้ จึงอ่าวห้องวิวัฒนาไทยนุสรณ์ ภายในห้องมีโต๊ะทำงาน โต๊ะประชุม และชุดรับแขก ซึ่งเป็นของเดิมที่เคยมีอยู่ในห้องนี้

ต้นไม้ได้ตั้งใจปลูก

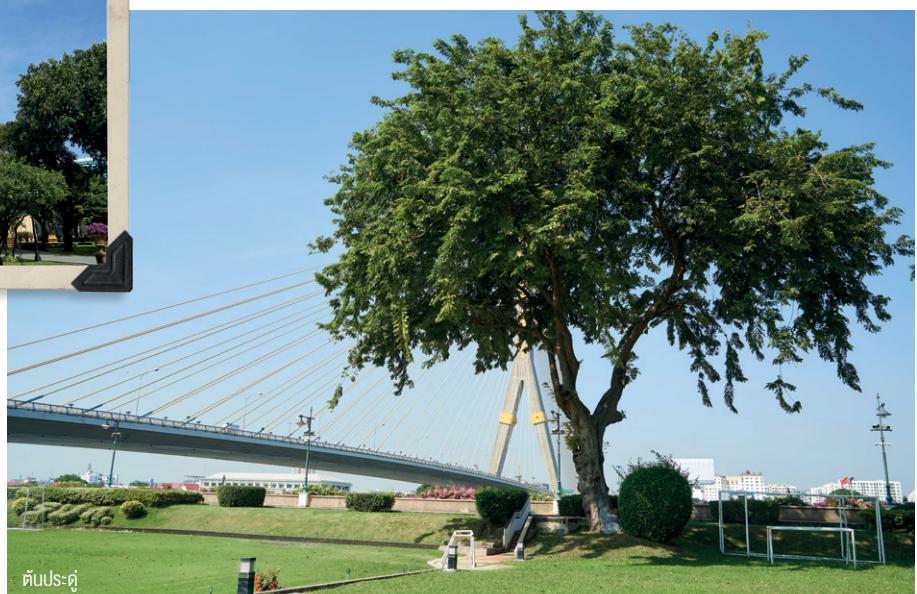
โครงการฯ เคยผ่านเข้ามาหน้าเสาองค์บ้านตะวันตกของอาคาร 1 ก็อาจจะมองเห็นเดียวคงส่วนหนึ่งของกำแพงวังที่กันระหว่างวังบางขุนพรหมและวังเทเวศม์ที่ยังคงหล่อไว้ให้เห็น บนกำแพงจะมองเห็นต้นไกรขนาดใหญ่เติบโตคร่อมอยู่น่าสงสัยใหม่ว่าใครหนอนมาปลูกไว้ตรงนี้ เรื่องราวของต้นไกรนี้เกิดขึ้นนานแล้วสมัยที่ จปท. ยังไม่ได้ขยายพื้นที่ทำงานไปยังพื้นที่ของวังเทเวศม์นั้น บริเวณกำแพงด้านที่ใกล้ตัวหน้าไทร วังบางขุนพรหม เป็นเรือนแพะชำตันไม้ จนวันหนึ่งมีคนงานแบงก์ชาติเดินทิ่วกระถางดันไกรมาจากพื้นที่อื่น เพื่อนำกลับมาไว้ที่เรือนแพะชำ ในระหว่างที่ยังเดินมาไม่ทันถึงเรือนแพะชำ กระถางดันไกรเกิดหลุดเมื่อตกแตก คนงานคนนั้นเลยห่วงดันไกรทิ้งไปที่ริมกำแพง ต้นไกรนั้นไม่ตาย แต่กลับเติบโตสูงใหญ่กลายเป็นต้นไม้ที่ส่งงามอยู่ตรงกลางระหว่างวังบางขุนพรหมและวังเทเวศม์และยังแผ่รากลึกล้ำกันให้รุ่มเรืองแก่สัตว์เล็ก ๆ และชาวแบงก์ชาติมาจนถึงทุกวันนี้

ต้นไกรและกำแพงวัง

บรรยายการโดยรอบวังบางขุนพรหม

ตับประผ่า

ตับตี้-ลิงปลิง

รู้จักต้นไม้เก่าแก่ตั้งแต่ครั้งสร้างวังบุนพรหม

ในรัชกาล จปท. ยังมีต้นไม้เก่าแก่อยู่อีกหลายต้น ในที่นี้ขอแนะนำให้รู้จักลักษณะของต้น หนึ่งคือต้นประดู่ที่สมเด็จฯ เจ้าฟ้าบรมราชสุุมพันธุ์ ทรงพระนครสรวราศรีพินิต หรือทูลกระหม่อมบริพัตรทรงขอให้พระชนนี คือสมเด็จพระปิตุจจาเจ้า สุขุมารามารคิธรงปัญญาให้ในช่วงสร้างวังบางขุนพรหม ช่วงทศวรรษ 2440 ปัจจุบันยังต้นเพียงหนึ่งเดียวที่รอมฝ่ามือมาเจ้าพระยา อาชุกีปานเข้าไปกว่า 120 ปีแล้ว ต้นที่สองคือต้นตะลิงปลิง ยืนต้นอยู่ทางทิศเหนือของตัวหน้าไทร วังบางขุนพรหม ต้นนี้ไม่ทราบว่าได้ปลูกแต่เมื่อออกลูก พระเขษฐภักดินีของทูลกระหม่อมบริพัตร คือสมเด็จฯ เจ้าฟ้าสุทธาทิพยรัตน์ ทรงลงครุรัตน์โภสินทรวัธทรงให้ข้าหลวงเก็บมาทำymbal ประจำต้นตะลิงปลิงเสียเสมอ

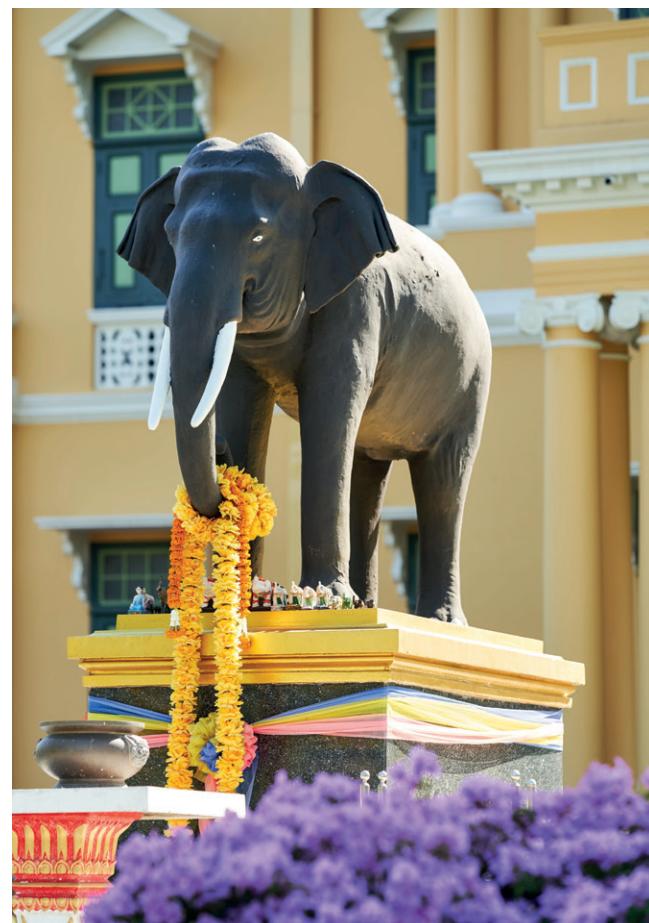

เคยไปชมวัดดุพิพิธภัณฑ์ของ รปท.
กี่บีชนาเดียวกับในโลกหรือยัง

ในจำนวนนัดดุพิพิธภัณฑ์เกือบสามพันข้อ
ที่จัดแสดงในนิทรรศการเงินตราที่
ศูนย์การเรียนรู้ ชปท. ล้วนเป็นวัดดุที่ทำขึ้ม
ได้ค่อนข้างยาก แต่มีอยู่หนึ่งข้อกล่าวได้ว่า
มีเพียงข้อเดียวในโลก จัดแสดงอยู่ที่ข้อ B1
มีชื่อเรียกว่า เหรียญทองคำ พระบรมราชป
รัชกาลที่ 6 - ไօราพต สันนิษฐานว่า
ทำขึ้นเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จ
พระมงกุฎเกล้าฯ จ้าอยู่หัว ในโอกาสทรง
ครองสิริราชสมบัติครบ 15 ปี เมื่อปี 2468
ปัจจุบันยังไม่พบวัดดุนี้ในที่แห่งอื่น หากมา
เที่ยวพิพิธภัณฑ์ไม่ควรพลาดเช่น

เหรียญทองคำ พระบรมราชปัตรกาลที่ 6 - ไօราพต

กำโน๊กเมืองปั้บซ่างใน รปท.

รูปปั้นข้างด้านหน้าตำหนักใหญ่ วังเทเวเวสม์ เดิมอยู่ที่
วังสะพานถ่าน (ปัจจุบันคือบริเวณดิโอลด์ สยาม ข้อปีง พลาซ่า)
สันนิษฐานว่าเป็นสัญลักษณ์ของเสนาบดีว่าการต่างประเทศมาตั้งแต่
สมัยแรกที่แยกกรมท่าออกจากการคลังในช่วงต้นรัตนโกสินทร์
ในปี 2461 รูปปั้นข้างนี้คือหมายตั้งอยู่หน้าตำหนักใหญ่ วังเทเวเวสม์
ครั้งหนึ่งแล้ว แต่เมื่อกระทรงสาขาวรรณสุขใช้วังเทเวเวสม์
เป็นที่ทำการได้ขยายไปไว้ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ครั้นถึงปี 2537
เมื่อกระทรงสาขาวรรณสุขย้ายออกไป ชปท. ก็นำกลับมาไว้
หน้าตำหนักใหญ่ตามเดิม จากการสัมภาษณ์สมาชิกราชสกุล
เทเวเวสเมื่อปี 2547 ข้างนี้มีเดลีอีเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของวังเทเวเวสม์
แต่เจ้าของวังเทเวเวสม์ ต้องสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา
เทเววงศ์ไวropการ ทรงให้เป็นสัญลักษณ์ประจำพระองค์ในฐานะที่
ทรงเป็นเสนาบดีว่าการต่างประเทศ

คืนเฉลิมราชบัตรฯ แห่งชาติ

สมเด็จพระราชนิ婕าดาเลลีชาเบธที่ 2 แห่งสหราชอาณาจักรและเจ้าชายฟิลิป ดยุกแห่งเอดินบะระ พระสามี เสด็จมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะพระราชนัดูร์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรฯ มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ระหว่างวันที่ 28 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน 2539 เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรฯ มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรรณนาถบพิตร ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี โดยในวันที่ 29 ตุลาคม 2539 นั้นนับเป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่สำคัญยิ่ง เนื่องด้วยสมเด็จพระราชนิ婕าดาเลลีชาเบธที่ 2 แห่งสหราชอาณาจักรและเจ้าชายฟิลิป ดยุกแห่งเอดินบะระ พระสามีได้เสด็จมาที่ อปท. เพื่อเสดยพระกระยาหารกลางวัน และทอดพระเนตรพิธีซ้อมใหญ่กรอบวนพญาคราฟทางข้อมารค ที่เรือนแพ วังเทเววิมาน

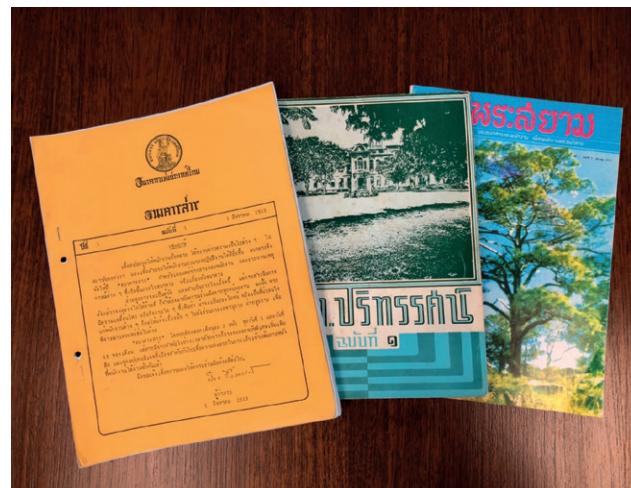
รู้จัก “ธนาคารสาร”

ต้นกำเนิดธนาคารที่ก่อตั้งขึ้นอยู่ในขณะนี้

ก่อนหน้านี้มี BOT พระสยาม MAGAZINE ที่ทำน้ำดื่มอ่อนอยู่ในขณะนี้ อปท. ได้จัดทำสิ่งพิมพ์ฉบับได้ว่าเป็นราชรูปของวารสารในปัจจุบันมาต่อเนื่องยาวนาน สิ่งพิมพ์ฉบับแรกที่ตัดทำคือ “ธนาคารสาร” ออกเผยแพร่ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2513 และสิ้นสุดวันที่ 1 ธันวาคม 2519 ธนาคารสารมีกำหนดเผยแพร่เดือนละ 2 ฉบับ จัดทำโดยฝ่ายธุรกิจ เนื้อหาเป็นการนำเสนอคำสั่ง ประกาศ ที่ธนาคารประสงค์จะแจ้งให้พนักงานทราบ และยังมีข่าวกิจกรรม ความเคลื่อนไหวของพนักงาน และสวัสดิการ สิ่งพิมพ์ฉบับที่สองคือ “อปท. บริหารศูนย์” เผยแพร่จุลบันยาราเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2514 และฉบับสุดท้ายเผยแพร่เดือนธันวาคม 2519 เป็นวารสารรายไตรมาส เนื้อหาเน้นการสื่อสารให้พนักงานทราบถึงกิจกรรมของพนักงานและธนาคาร การสัมภาษณ์พิเศษ ข่าวความเคลื่อนไหวของพนักงาน บทความเนื้อหาเกี่ยวกับธนาคารและเนื้อหาที่ไปที่เยี่ยมโดยพนักงาน

ส่วน “วารสารพระสยาม” ที่คุ้นเคยกันมานานกว่า 4 ทศวรรษ เผยแพร่จุลบันยาราในวันที่ 1 มกราคม 2521 มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างพนักงาน และระหว่างพนักงานกับธนาคาร เพื่อเป็นสื่อกลางเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และเรื่องราวต่าง ๆ ที่พนักงานพึงทราบ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรของธนาคาร เพื่อให้พนักงานได้อ่านเรื่องอันเป็นสารคดีและบันย่างที่น่าสนใจตามสมควร ผู้จัดทำคือ หน่วยพนักงานสัมพันธ์ สำนักงานพนักงาน รวมทั้งคณะกรรมการอำนวยการ มี 10 คน มีบรรณาธิการผู้จัดพิมพ์ผู้โฆษณา และฝ่ายศิลป์

ปัจจุบัน วารสารพระสยามเปลี่ยนมาเป็น “BOT พระสยาม MAGAZINE” ภายใต้การดูแลของฝ่ายบริหาร การสื่อสารองค์กร มีการปรับปรุงเนื้อหาเพื่อย้ายกลุ่มผู้อ่านให้ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ฝ่ายการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เมื่อปี 2555 โดยเน้นการสื่อสารมาตรฐานและนโยบาย อปท. ความรู้ทางการเงิน การธนาคาร เทคโนโลยีทางการเงิน และเศรษฐกิจ รวมถึงบทสัมภาษณ์ของบุคคลที่น่าสนใจ *

ผู้เขียน : สุนีย์ดี เมฆสุต ผู้ช่วยยำบวงการฝ่ายสื่อสารมวลชนรุ่นกิ๊บ

ในการทำงาน 34 ปีที่แบงก์ชาติ ได้มีโอกาสสู่ข้อมูลเก่าๆ และของมีค่ามาหลายรอบก็ได้พูดคุยกับอดีตพนักงานบัตตี้แร่ตั้งแต่ว่าการมาจนถึงนักการการโรงร่วมร้อยชีวิต จึงมีเรื่องราวมาเล่าต่อได้มากน้อยหลาຍร้อยเรื่อง

“มูลนิธิ 50 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย”

30 ปีแห่งการสร้างโอกาสทางการศึกษา

การศึกษาดือเป็นราชฐานที่สำคัญของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของชาติ แต่ประเทศไทยยังประสบปัญหานักเรียนจำนวนมากที่ต้องออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันควรจากสาเหตุสำคัญคือความยากจน ส่งผลให้ประเทศไทยเสียโอกาสทางเศรษฐกิจ และยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพบุคคลซึ่งเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีความก้าวหน้า

ส่งเสริมการพัฒนาเด็กเล็กในห้องเรียนชั้นอนุบาล 1-3 ที่โรงเรียนบ้านคุณวิทยาทาน อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

สนับสนุนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน ที่โรงเรียนบ้านยางกร จ.ร้อยเอ็ด

เนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปีแห่งการสถาปนาธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในปี 2535 ธปท. จึงได้ก่อตั้งมูลนิธิ 50 ปี ธปท. ขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมแก้ไขปัญหา ทางการศึกษา ด้วยการสนับสนุนจาก ธปท. ผู้บริหาร และพนักงาน ตลอดจนผู้มีจิตศรัทธา ในการร่วมบริจาคเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุน ทุกการศึกษาของนักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี มีคุณธรรม แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์

เกือบ 30 ปีที่ผ่านมา มีนักเรียนหลายคนได้โอกาส ทางการศึกษาได้รับทุนช่วยเหลือจากมูลนิธิ 50 ปี ธปท. ไปแล้วกว่า 160 ล้านบาท ครอบคลุมรายจ่ายด้านการศึกษาให้นักเรียน กว่า 600 คนทั่วประเทศ ความสำเร็จของ พวกเขาก็เป็นความภาคภูมิใจของมูลนิธิ 50 ปี ธปท. ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างโอกาสให้แก่ ทรัพยากรบุคคลในหลากหลายสาขาอาชีพ ทั้งแพทย์ พยาบาล วิศวกร ทันตแพทย์ ครุ อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่ทำงานอุตสาหกรรม

ถ้าหากำลังใจสำคัญของมูลนิธิ 50 ปี ธปท. คือ จดหมายจากนักเรียนที่ส่งกลับมายังมูลนิธิ 50 ปี ธปท. ที่บอกเล่าถึงความสุขที่ได้รับ การศึกษาตามความฝัน โดยเหล่านักเรียน มีความฝันที่จะเป็นคนดีและตอบแทน สังคมจากโอกาสทางการศึกษาที่ได้รับ

ส่วนหนึ่งของข้อความในจดหมายจากนักเรียนทุน

“

สวัสดีค่ะพี่ ๆ มูลนิธิ 50 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย หาญเพิ่งจบการศึกษาระดับ ปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลิตภัณฑ์การเกษตร สาขาเทคโนโลยีชีวภาพและผลิตภัณฑ์การเกษตร และแล้ว ในที่สุดวันนี้คือวันแรกของการเริ่มต้นใหม่ วันที่หาญได้ประสบความสำเร็จอีกขั้นหนึ่งในชีวิต ซึ่งวันนี้ จะสำเร็จไม่ได้เลยถ้าไม่ได้รับโอกาสดี ๆ จากมูลนิธิ 50 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่มอบทุนการศึกษาให้หาญ หาญรู้สึกซาบซึ้งและขอบพระคุณมาก ที่ได้

น้องนักเรียนทุนฯ ระดับอุดมศึกษา

”

“

ปัจจุบันกำลังจะจบมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอันพวันวิทยาลัยและพักอาศัยอยู่ที่ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองสุบุตรสังคраб ซึ่งเป็นบ้านที่พักอาศัยอยู่ตอนนี้เองค่ะ หาญขอแจ้งมูลนิธิทราบว่า เก็บทุนการศึกษาของแต่ละเทอมที่ทางมูลนิธิโอนเข้าบัญชี เรียบร้อยแล้วค่ะ หาญขอกราบขอบพระคุณมูลนิธิที่ให้ทุนการศึกษาแก่หาญ ซึ่งหาญเป็นเด็กด้อยโอกาส ขาดทุนทรัพย์ทางการเรียนเนื่องจากเมืองฐานะที่ยากจน หาญขอสัญญา ว่าหาญจะตั้งใจเรียน ตั้งใจอ่านหนังสือจะเป็นเด็กดี ช่วยเหลือครอบครัวและผู้อื่น

น้องนักเรียนทุนฯ ระดับมัธยมศึกษา

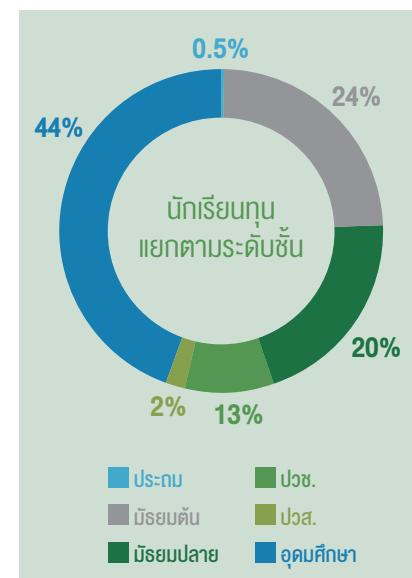
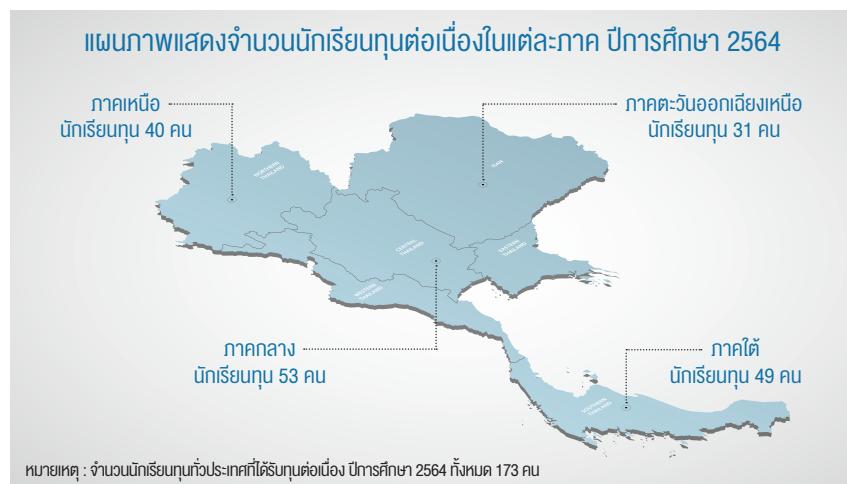
”

เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวม ควบคู่กับการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน รายบุคคล มูลนิธิ 50 ปี อบพ. ได้ขยายขอบเขต การสนับสนุนการศึกษาในมิติที่กว้างขึ้น ตั้งแต่ ปี 2561 เป็นต้นมา ผ่านการใช้ซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ทางการศึกษาในการพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนในเวิชวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์แก่นักเรียนขั้นประถมศึกษา ตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้นกว่า 3,500 คนในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้ง 4 ภูมิภาคของ ประเทศไทย ซึ่งนอกจากจะช่วยทำให้บุคลากรครู

มีเวลาในการพัฒนานักเรียนแล้ว ยังทำให้ ผลการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ดีขึ้น สะท้อนจากค่าเฉลี่ย ONET ของโรงเรียนเหล่านี้ ที่เพิ่มขึ้นและสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

ปัจจุบัน มูลนิธิ 50 ปี อบพ. ยังให้ ความช่วยเหลือและสนับสนุนทุนการศึกษา รายบุคคลแก่นักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงระดับอุดมศึกษา จำนวน 173 คนในทุกจังหวัด ของประเทศไทย ตลอดจนยังคงสนับสนุน การใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง

ร่วมสร้างโอกาสทางการศึกษากับมูลนิธิ 50 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย

มูลนิธิ 50 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย ขับเคลื่อนเป็นองค์การสาธารณกุศล ลำดับที่ 494 ของประเทศไทย กระทรวงการคลังจังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2545 โดยเงินบริจาคสามารถลดหย่อนภาษีได้หนึ่งเท่า

ช่องทางรับบริจาค

e-donation

_scann QR Code ผ่าน mobile banking และสัมภาระ เพื่อคลายห่วงการให้กรอบสรรพกิจ โดยตรง (ไม่ต้องเก็บหลักฐาน)

PromtPay พร้อมเพย์ 099-300-018-8471

บัญชีออมทรัพย์ อ.กรุงไทย 070-0-23751-8

บริจาคด้วยตนเอง

ติดต่อ ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร อาคาร 1 ธนาคารแห่งประเทศไทย 273 ถนนสาเมสุ แขวงพระบรม กรุงเทพฯ 10200 โทร. 0 2283 6782 / 0 2283 6737

ในการก้าวเข้าสู่ปีที่ 80 แห่งการสถาปนา อบพ. นับได้ว่ามูลนิธิ 50 ปี อบพ. ได้เดินทาง มาถึงปีที่ 30 แล้ว และไม่ว่าจะผ่านไปอีกนาน เท่าใด มูลนิธิฯ จะยังคงมุ่งมั่นสร้างโอกาส ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสืบทอด เจตนาرمณ์ที่มีมาตั้งแต่อดีตผู้ว่าการปั่วย ซึ่งภารณ์ จนถึงปัจจุบัน เพื่อร่วมช่วยเหลือ นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้มีโอกาส ได้เรียนต่อ และเติบโตไปเป็นกำลังสำคัญ ใน การพัฒนาประเทศไทย *

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการก้าวเข้าสู่ปีที่ 80
ของการทำหน้าที่ธนาคารกลาง
เพื่อความเป็นอยู่ที่ดียิ่งยั่งยืนของไทย
ในโอกาสก้าวเข้าสู่ปีที่ 80 แบงก์ชาติเปิดประตูพากลุกกำนัน
เข้าสู่พื้นที่ประวัติศาสตร์ คลังความรู้ทางเศรษฐกิจการเงิน
และโลกอนาคตด้านการเงินดิจิทัล เพื่อให้ทุกกำนันได้เข้าร่วมกิจกรรม
ในช่วงเวลาอันสำคัญของแบงก์ชาติ ตลอดปี 2565

ติดตามกิจกรรม ครบรอบ 80 ปี
ธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดทั้งปี 2565
ได้ทางเว็บไซต์ www.bot.or.th

ธนาคารแห่งประเทศไทย